Latvija
AMERIKA

Nr. 53. TREŠDIEN 1961. GADA 5. JŪLIJĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantoris — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JULY 5, 1961.

A. KALNS

KANADAS BUDŽETS

Šogad finanču ministrs Flemings federālo budžetu iesniedza tik vēlu, kā vēl nekad agrāk, kas deva opozicijai ērtu uzbrukuma mērķi, neatkarīgi no budžeta skaitļiem. Kopš 1950. gada konservatīvo valdība, izpildot savus vēlēšanu laikā dotos solījumus, nebaidās saimniekot ar budžeta iztrūkumu, ja tas citādi nāk valsts interesēm par labu un mazina bezdarbu. No visiem līdzšinējiem federālās valdības budžetiem, jaunais uzrāda līdz šim vislielāko deficitu — 650 miljonus dolaru un ir piektais pēc kārtas budžets, kas noslēdzies ar iztrūkumu, kaut arī ne tik lielu. Pats ministrs šinī jautājumā paskaidroja, ka „pareizi plānōts un ilstā laikā īstenots ievērojams deficits var veicināt ražošanas pieaugumu, nodarbinātību, ienākumu un ietaupījumu palielināšanos, neriskējot ar inflāciju." Ministrs arī pareģoja, ka valdības izdevumi pieaugs par 6%, līdz $6.415.000.000. Pieskaitot vēl vecuma pensijām paredzētos 607 milj. dolaru, jaunais budžets, pirmo reizi Kanadas vēsturē, pārsniegs 7 miljardu dolaru robežu. Ministrs arī aizrādīja, ka, pamatojoties uz dabīgu saimniecisku ekspansiju, var sagaidīt, ka nacionālā brutto produkcija pieaugs par 3%, bet ka ar to tomēr nepietiks, lai nospiestu bezdarbnieku skaitu uz „ciešamāka līmeņa" (Pēc Dominijas statistikas biroja datiem, kas publicēti pagājušā nedēļā, bezdarbnieku skaits strauji samazinājies, noslīdot maijā uz 457.000 — vai 7% no strādnieku skaita — no 622.000 aprīlī, bet tomēr vēl ir lielāks nekā 1960. gada maijā). Valdība arī solās „ar attiecīgiem fiskālās, financiālās un komerciālās politikas soļiem stimulēt ražošanu un uzlabot vispārējo saimniecisko stāvokli."

Nodokļu samazināšana valsts kasei izmaksās kādus 100 milj. dolaru gadā, samazinot galvenām kārtām 7½% nodokli uz jauniem automobiļiem, atļaujot brīvāk rīkoties ar amortizācijas norakstījumiem, lai veicinātu uzņēmumu modernizāciju un rūpniecības pētniecību tāpat paredzēts paplašināt Rūpniecības attīstības bankas darbību, atļaujot tai izdarīt ieguldījumus katrā veikalniecīskā pasākumā un piešķirot šim nolūkam 240 milj. dolaru. Valdība arī „pamudinās" Kanadas banku samazināt diskonta likmi.

Tā kā Kanadas bankas tagadējais pārvaldnieks, ko iecēla vēl liberāļu valdības laikā, it kā neatbalstot konservatīvo valdības saimniecisko politiku tā, kā tas būtu vajadzīgs, tad viņam, ar īpašu parlamentā pieņemtu likumu, darbs uzteikts pirms līguma laika notecēšanas (š. g. decembrī.). Lieta kārtojās ar atklātu strīdu finanču ministra un Kanadas bankas pārvaldnieka starpā. Šis strīds un lielais budžeta deficits, laikam, noveda pie Kanadas dolara noslīdēšanas zem līdzvērtības ar ASV dolaru, ko it kā valdība esot vēlējusies panākt, lai ar „lētāku" dolaru veicinātu Kanadas eksportu, samazinot maksājumu bilances prāvo deficitu (pagājušā gadā — 1,3 miljardi dolaru) un ierobežotu ārzemju preču importu.

Vai jaunais budžets un sakarā ar to spertie valdības soļi spēs pacelt ražošanu, samazināt bezdarbu, veicināt rūpniecības ekspansiju u.t.t., rādīs tikai nākotne. Pašlaik vēl ir pāragri spriest, kam taisnība: vai tiem, kas sludina, lai „kanadieši dzīvo vairāk savu ienākumu robežās", kā to bija darījis Kanadas bankas pārvaldnieks, vai tiem, kas šādu politiku noraida, kā nepiemērotu Kanadai, kas ir viena no pasaules lielajām tirdzniecības valstīm, kāpēc katra noslēgšanās šaurā „samnieciskā nacionālisma lokā" tai varētu tikai kaitēt.

AIZVESTO ATCERES AKTS BRISELĒ

Š. g. 18. jūnijā Beļģijā dzīvojošie latvieši bija pulcējušies Briselē uz Latvijas sēru dienas — 14. jūnija svinībām. Piemiņas dienu ievadīja ev.-lut. un rom.-kat. dievkalpojumi, kam sekoja Beļģijas latviešu nacionālās komitejas rīkotais aizvesto piemiņas akts ar referātu un deklamācijām. Aktu atklāja komitejas priekšsēdis E. Ozols. Par tēmatu „Deportācijas un Padomju iekārta" referēja ing. chem. J. Jerumanis. Interesanti bija fakti par padomju iekārtu un metodēm — tās lietiški pamatojot. Referents uzsvēra, ka 14. jūnijs nav tikai piemiņas, bet gan mūsu cīņas un spara atjaunošanas diena, pret to režīmu, kas nolaupījis mūsu zemi, kas verdzina mūsu brāļus un māsas.

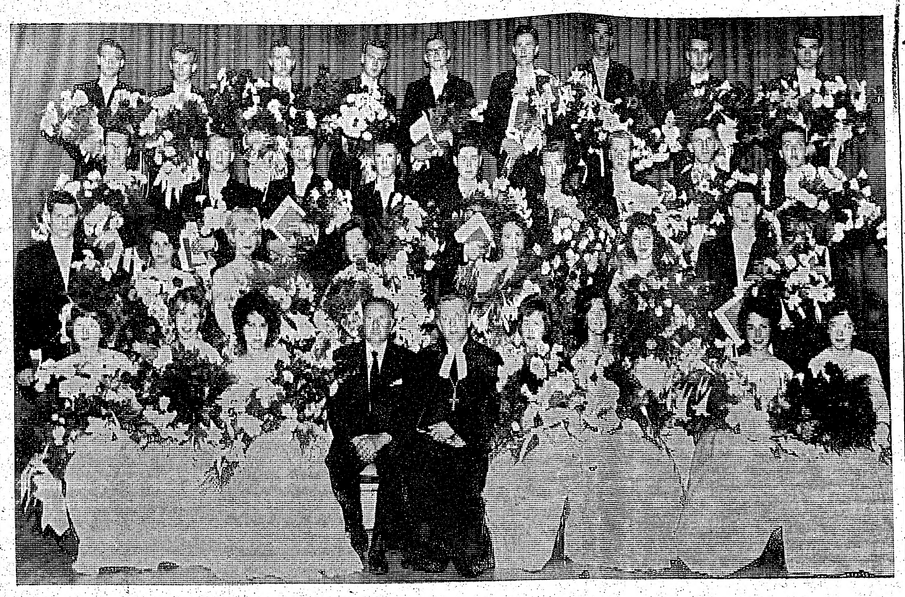

JAUNATNES IESVĒTĪŠANA 2. JŪLIJĀ SV. ANDREJA BAZNĪCĀ, TORONTO.

Iesvētītie: Adlers Ivārs, Altraks Juris, Āpše Māris, Āpše Rita, Baltais Jānis, Bērziņa Ināra, Blumberga Ingrida, Eichmanis Jānis, Kalniņa Inta, Kalniņa Solveiga, Korba Mudīte, Lūse Maija, Medne Ingrida, Menska Pāvils, Millers Jānis, Pētersone Ilga, Petmanis Egīls, Piegāze Reinis, Priedītis Juris, Priedītis Valdis, Rucele A. Laura, Skuja Andris, Skudiķis Alfrēds, Skudiķis Arturs, Užāns Elmārs, Vestfālis Gunārs, Vilks Pēteris, Vilks Valdis, Vorpa Māra, Zaķis Auseklis, Zelmene Baiba, Zommers Andis. Vidū draudzes priekšnieks R. Roze un māc. A. Čops.

ASV NEATZĪST PADOMJU OKUPĀCIJAS VARU LATVIJĀ

SAVIENOTO VALSTU PREZIDENTS ATBILD ALA's PRIEKŠSĒDIM Prof. Dr. P. LEJIŅAM

Jūnija beigās ALA's priekšsēdis prof. Dr. P. Lejiņš saņēma ASV ārlietu ministrijas atbildi uz ALA's 10. kongresa laikā Sav. valstu prezidentam J. Kenedijam nosūtīto rezolūciju.

Šis raksts tulkojumā sekojošs:

„Ļoti godājamais Lejiņa kungs!

Pēc apspriešanās Baltajā Namā jūsu 1961. g. 2. maija rakstu nosūtījām Valsts departamentam atbildes izgatavošanai. Mēs ar prieku izmantojam izdevību iepazīties ar Amerikas Latviešu Apvienības viedokli.

Savienoto Valstu valdība joprojām uzskata Austrumeiropas problemas par bāziskām internacionālā plāksnē. Taisnīgs šo problemu atrisinājums lielā mērā izklidinātu pasaules sasprindzinājumu un palīdzētu radīt ilgstošu mieru.

Mūsu valdības viedoklis attiecībā uz Austrumeiropas valstīm, kas atrodas Padomju ietekmes sfairā, paliek stingrs un skaidrs. Mēs nepieņemam pašreizējo padomju kontroli ne kā apmierinošu, nedz pastāvīgu atrisinājumu. Mēs apstiprinām mūsu atteikšanos atzīt patvarīgo (forceful) Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iekļaušanu Padomju Savienībā. Šo valstu iedzīvotājiem tiesības uz tādām valdībām un pašvaldībām, kādas tie paši izraugās, saskaņā ar savām neatsvešināmām (inalienable) cilvēka brīvības pamattiesībām.

Mēs gaidām dienu, kad viņi atkal būs neatkarīgi — atbrīvoti no svešas virskundzības un iejaukšanās viņu iekšējās lietās.

Valsts sekretāra v.
Dagmar Frahme.
(paraksts)
Public Services Office."

Mums, latviešiem, pamatots iemesls priecāties par šinī rakstā pausto nostāju, jo šī ir pirmā reize, kad ASV jaunā valdība deklarējusi, ka neatzīst Baltijas valstu inkorporāciju Pad. Savienībā.

JAUNATNE VAIRĀK IESAISTĀMA LATVIEŠU KULTŪRAS DARBĀ

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES LĒMUMI

Pēdējā LNAK sēdē pag. trešdien, pr-sēdis V. Upeslācis informēja par savā laikā Kanadas tirdzniecības ministram nosūtīto protesta rakstu sakarā ar latviešu tautības neievešanu Kanadas tautas skaitīšanas veidlapās, uz ko saņemta atbilde, ka neesot iespējams uzskaitīt mazākās tautību grupas. Valde nolēma aizrādīt, ka veidlapās tomēr minētas mazās tautību grupas, kā, piem., albāņi, igauņi u.t.t.

Valde iepazinās ar Kurzemes cietokšņa, 13. maija, piemiņas vakarā pieņemto rezolūciju pret kaŗavīru tiesāšanu mūsu dzimtenē. Nolēma to piesūtīt Kanadas ārlietu ministrijai.

Toronto viesojušies Eiropas apspiesto tautu asamblejas pārstāvji un kopējā apspriedē pārrunātas iespējas par asamblejas pārstāvju izraudzīšanu Kanadā.

Turpinas ziedojumu vākšana pretkomūnistiskās cīņas akcijai sakarā ar aizvesto 20 g. piemiņas dienas. Augusta beigās no Anglijas lūdz tam paziņot bij. aizsargu adreses event. statistisko datu sakopošanai. Valde griezīsies pie Latv. nac. padomes Anglijā pēc tuvākas informācijas par ziņu lūdzēju.

Ienākušas ziņas par dažiem veciem ļaudīm, kas nesen ieradušies no dzimtenes, bet domā atgriezties atpakaļ, minot par iemeslu valodas nezināšanas grūtības, vientulību u. t. t. Vienojās sazināties ar attiecīgo latviešu draudžu mācītājiem.

Kasieris T. Kronbergs ziņoja par ienākušiem $200,- no latviešu kreditsabiedrības; no šīs summas $100,- atvēlēja skolu fondam, bet atlikumu kultūras fondam. Kasieris arī ziņoja, ka ziedojumi kultūras fondam ienāk gausi un niecīgos apmēros. Piešķīra informācijas centra vajadzībām $50,-. N. Ambers stāstīja, ka paredzēts izdot pretkomūnistiskās cīņas izdevumu, kam nepieciešams materiāls atbalsts. Ar manuskriptu iepazīsies LNAK politiskā nozare, pēc kam varēs lemt par eventuālu palīdzību.

Ievadot ziņojumu par kultūras fonda jautājumiem, noz. vad. R. Bregžis garākā apskatā raksturoja LNAK kultūras nozares darbību. Kopš 1945. g. mūsu tautas kultūra iet divus ceļus, jo tā ir sadalīta — dzimtene un trimda. Mēs balstāmies uz tradicijām un tās piekopjam, kaut arī zināmā mērā esam izolēti. Trūkst mekļējumu pēc jaunām atziņām, formām, u.t.t., un mēs necenšamies skatīt mākslu, lasīt dzejas, u.t.t., ar šī laikmeta acīm un šī laikmeta strāvojumus nevērtējam un neuznemam apzināti. Lai to novērstu, jāatļauj katram radošam darbam izkāstīt savas ierosmes uz papīra, audekla u.t.t. un jāpieļauj lielāka individuālitātes izpausme, ko līdz šim ne labprāt esam vēlējušies pieļaut. Bieži vien kultūras darbinieki ieslīgst sapņošanā tikai pagātnē un tās vērtībās un panākumos. Jācenšas panākt, lai mūsu jaunā audze aktīvi iesaistītos kultūras dzīves veidošanā.

Slēgtā sēdē pārrunāja Kultūras fonda sēdi Vašingtonā, kur tika izšķirti šī gada apbalvojumi. Šī bija pirmā slēgtā sēde LNAK darbības laikā, kā to norādīja valdes pr-dis V. Upeslācis. Vēlāk bija plašākas pārrunas par sniegto informciju, un valde izteica kultūras noz. vadībai pateicību par teicamo veikumu.

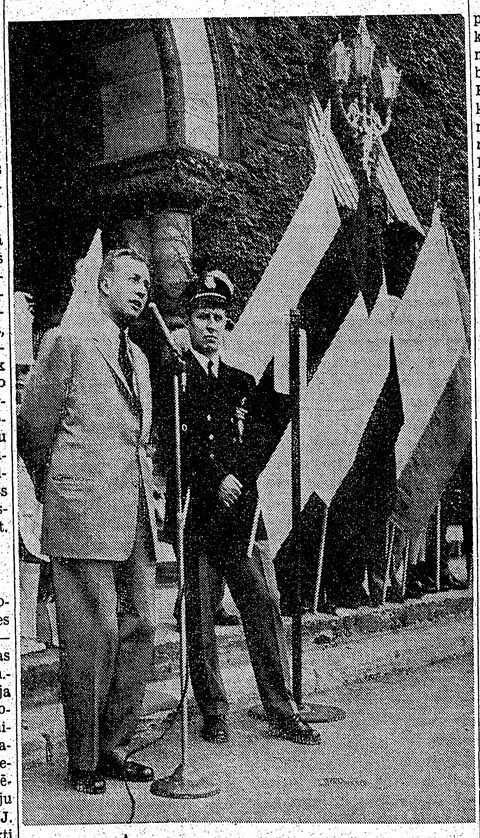

Sestdien, 1. jūlijā, plkst 12 dienā pie Toronto parlamenta ēkas armijas artilerija salutēja ar 21 šāvieniem Kanadas 94. neatkarības dienu un tai pašā laikā Sadarbības līgas organizētajā mītiņā bija pulcējušies tautību grupu dalībnieki ar karogiem. Attēlā pie mikrofona Ontario parlamenta loceklis Fred Stinson, aiz viņa Sadarbības līgas priekšsēdis M. Jakubec un Igaunijas, Latvijas un Lietuvas karogi.

Foto JAK

RĪGĀ NO JAUNA APCIETINĀTS FRICIS MENDERS

Tuvākā laikā sagaidāma viņa tiesāšana.

(LZA) Brīvo pasauli sasniegusi ziņa, ka Rīgā sākās atkal terrora vilnis — apcietināšanas un jaunu prāvu sarīkošana. Starp apcietinātiem ir arī visiem pazīstamais politiskais darbinieks 75 gadus vecais Fricis Menders.

Apcietināšana notikusi itkā š. g. 26. jūnijā, bet tā turēta lielā slepenībā. Ne „Cīņa", nedz citi laikraksti par notikušo līdz šim nav minējuši ne pušplēsta vārda. Adatu tomēr maisā nav izdevies noslēpt un tautā jau drīz pēc notikušā klīdušas valodas.

Ziņa par Mendera apcietināšanu drīz nokļuvusi ārpus dzelzs aizkara un gadījumu atreferē arī Rietumu valstu lielā prese. Sevišķi izcili gadījumu, pat ar savīem komentāriem, sniedzis angļu Londonas laikraksts „The Times". Tas atzīmē, ka M. ar 1918. g. piedalījies Latvijas dibināšanā, bijis Saeimas loceklis, pirms otrā pasaules kara bijis ilgus gadus latviešu sociāldemokratu partijas priekšsēdis un Sociālistu internacionāles biroja loceklis.

Trimdas sociāldemokratu līdzbiedri ļoti noraizējušies par Mendera likteni, jo, ievērojot viņa gadu gājumu, pie kam viņš slimojot ar sirdskaiti, notiesāšanas gadījumā, kaut vai ar cietuma sodu, nemaz nerunājot par Sibīriju, nozīmētu viņa nāvi.

DRAUDZĪBAS DIENU NORISE NIAGARĀ

O.K.

LABS TŪKSTOTIS VIESU NO KANADAS UN ASV

Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā, 1. un 2. jūlijā, bija pulcinājušas tuvu pie 1000 dalībnieku, vairākumā jaunāko audzi no Kanadas un ASV latviešu centriem. Sarīkojums bija teicami organizēts un darbu veikšanā šeit izcili nopelni ričības komitejas pr-sēdim R. Kolesņikovam, A. Šteinbacham, J. Celmam, M. Vītolam, K. Sisenim, P. Treijam, LNJAK pārst. M. Zandbergam u. c. Sarīkojuma pirmās dienas labo izdošanos sekmēja arī jaukie laika apstākļi, turpretī svētdienas pēcpusdienā vairāku stundu lietus gāzes izjauca svētku līksmi un labo noskaņu, sevišķi traucējot sporta sacensības.

Pirmās dienas sarīkojuma programmu ievadīja jaunatnes panelis par aktuālām problēmām un jautājumiem, uz kuŗiem bija jādod atbildes sacensīnu veidā. Paneļa bija iedalīts 3 sacensību grupās un A grupā (ASV) darbojās J. Jauntirāns, Antra Zariņa, Sarmīte Juberte un Inta Adamoviča; B grupā (Kanadas), Daina Šteinbacha, P. Šteinbachs, D. Asaris un N. Sebris, bet C (sastādītā) Daina Treimane un I. Balodis, un šai grupā tika ietilpināti jaunieši, kas iecelojuši kontinentā pēdējā laikā no citām zemēm. Kā sacensību vērtētājs darbojās E. Breikšs, bet laika uzņēmējs bija J. Ligeris (juniors.) Paneli lietpratīgi vadīja pazīstamais jaunatnes darbinieks Dr. V. Muižnieks no Kalamazū, ASV.

Jautājumu dažādība ienesa paneļa darbībā spraigu rosmi. Visumā atbildes bija pareizas, tomēr atgadījās vairāki jautājumi, uz kuŗiem neviena no sacensību grupām nevarēja dot precīzas atbildes, piem: Kas ir Latvijas himnas autors; kas bija Latvijas pirmais izglītības ministrs; nosaukt latviešu laikrakstus

(Nobeigums 8. lpp.)

Draudzības un jaunatnes dienu Niagarā foruma dalībnieki. Pirmā rindā no kreisās, ASV vienība, sacensību uzvarētāji: Juris Jauntirāns (Filadelfija), Antra Zariņa (Ņujorka), Inta Adamoviča (Ņujorka) un Sarmīte Juberte (Bafalo). Paneļa vadītājs, Dr. V. Muižnieks un sacensības punktu vērtētājs, DV jaunatnes padomnieks E. Breikšs. Otrā rindā: P. Šteinbachs (Niagara), Norberts Sebris (Toronto), Daina Šteinbacha (Niagara), Dainis Asaris (Hamiltona), Daina Freimane (Toronto) un Igors Balodis (Toronto).

J. Ligera uzņ.

Latvija AMERIKĀ

Nr. 53. TREŠDIEN, 1961. GADA 5. JŪLIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibiskaps T. GRINBERGS.

Toronto etnisko grupu starpā vispazīstamākā personība ir Karl Julius Baier, kurš vairākus gadus bijis Kanadas etniskās preses kluba — ārzemnieku presei redaktoru un izdevēju organizācija Ontario — prezidents. Uzņēmumā K. J. Baiers redzams uzrunājot Corby & Wise dzērienu firmas Toronto — etniskās preses darbinieku pieņemšanā. Smaidošās sejas liecina, ka sanāksme iepriecinājusi ne tikai K. J. Baieru, bet arī sapulcējušos preses darbiniekus.

KANADĀ

TORONTO

Stratfordas izstādē, bez jau agrāk minētā keramiķa Z. Jurševska piedalās arī L. Trejmane (1 keramikas darbs), A. Dzērvīte (audumi, — 2 darbi), J. Zālītis (2 ādas darbi), H. Mercs (2 kokšēlnieciības darbi), N. Jurševska (2 sienas segas). Katrs daiļamatnieks izstādē varēja piedalīties ar 3 darbiem, bet no izstādei pieteiktiem 370, ļāva izsstādīt tikai 130. Tas norāda, ka latviešu daiļamatnieki guvuši atzīstamus panākumus, tik stiprā konkurencē panākot savu darbu reprezentāciju.

Šestdien, 1. jūlijā, pl. 3 p.p. atklāja Kanadas latviešu gaidu un skautu lielo nometni „Latvija", E. Augstmaņa lauku īpašumā (pie Delhi). Atklāšanas uzrunas teica nometnes pr-ki, vad. A. Martinsone un vad. S. Leimanis. Nometnē pašreiz 200 dalībnieku, vairākr skauti arī no Grand Rapidiem un Saginavas, ar vad. A. Kaugaru, un arī 6 gaidas no ASV. Kā novērotāji piedalās 5 amerikāņu skautu vadītāji, latviešu vad. v. U. Lapiņa vadībā. Desmitās lielās nometnes jubilejas gadījumā iznākusi īpaša grāmata (54 lpp.) I. Batraka redakcijā ar daudziem uzņēmumiem un datu sakopojumiem no agrākām nometnēm. Nometnes atklāšanas diena bija karsta, bet otrā pārsteidza lietus gāzes. Komandantu pienākumus pilda vad. Vilka un vad. E. Davidsons, bet nometnes saimnieki ir A. Budrēvics un A. Siliņa.

Savstarpējās sadarbības līgas organizētajā brīvības maniķīra dienā piedalījās apm. 50 automašīnas ar etnisko grupu pārstāvjiem un karogiem. Dažās etniskās grupās redzēja arī tautu meitas nacionālos tērpos kā slovākiem, kroātiem, ķīniešiem u. c. Motorkade virzījās no Whillowvale parka uz Queens parku, un tai nonākot pie parlamenta ēkas, atskanēja arī lielgabalu salūta šāvieni. Uzrunu teica līgas prezidents Jakubecs, norādot uz grūtībām, organizējot pretkomūnistiskos cīnītājus. Parlamenta deputāts Fred Stinsons savā runā brīdināja no kreiso elementu aktivitātes Kanadā. Svinību noriši kuplināja Kanadas jaunatnes kustības orķestris. Pie parlamenta ēkas bija pulcējušies tuvu pie 200 dalībnieku, kas, pie etnisko grupu lielā skaita ir pārāk maz. Sapulcējušos rindās varēja redzēt tikai dažus latviešus. Kā latviešu pārstāvis manifestācijā piedalījās līgas darbinieks N. Ambers.

Nedēļas nogalē auto sadursmēs uz Ontario lielceļiem nogalināti 33 braucēji. ASV šīs satikšmes upuru skaits ievērojami lielāks: otrdienas pusdienā jau bija reģistrēti 394 līķi.

Toronto Maple Leaf Garden stadionā notiek Kiwani kluba delegātu sanāksme, piedalīties ap 18.000 personām. Šīnī sakarībā visas viesnīcas un moteļi pilsētā bija pārpildīti līdz pēdējai iespējai. Daudzi latvieši, kas bija ieradušies Toronto no Sav. Valstīm, piedalīties jauniešu iesvētībās, dabūja meklēt apmešanās vietas tālu ārpus pilsētas, pat Bramptonā.

2. jūlijā latviešu pirmajā ev.-lut. draudzē, Sv. Andreja baznīcā iesvētīja 20 jaunekļus un 12 jaunavas. Iesvētes dievkalpojums bija pulcinājis pilnu baznīcu dievlūdzēju, un dziedāja draudzes koris diriģ. A. Purva vadībā.

Māc. A. Lūsis kristīja Ervīnu Viljamu Nulli, Vilja un Ilonas dēliņu.

Svētdien, 2. jūlijā, plkst. 5 p.p., atklāja bērnu un jauniešu nometni Saulainē, ar māc. A. Lūša vadīto dievkalpojumu zem ābeles. Atklāšanas vārdus teica draudzes pr-ks Z. Rutenbachs, norādot par vasaras nometnes nozīmīgumu un par pieliktām pūlēm nometnes organizēšanā. Nometnē pašreiz 40 bērnu.

Māc A. Briedis kristīja Glennu Eiženu Lipomani, Eižena un Veltas dēliņu. Salaulāti Edgars Ābele un Zigrida Cēzars no Ann-Arbor, Mich., Hans Oetlins (vācietis) un Dzintra Kalniņš.

Svētdien, 2. jūlijā, pl. 7 vakarā, Sidrabenē atklāja bērnu un jauniešu nometni. Svētbridi vadīja māc. A. Cops, dodot arī norādījumus nometnes dalībniekiem par kārtības un noteikumu ievērošanu nometnē. Nometnes atklāšanas runu teica draudzes pr-ks Roze, kam sekoja kopīgi dziedātā valsts himna. Nometnē 80 bērni un jaunieši ar 10 vad. palīgiem.

Sidrabenes bērnu vasaras nometnē, svētdien, 16. jūlijā, pl. 4 p.p. notiks M. Timmas 3 cēlienu lugas izrāde, Hamiltonas latviešu skolas audzēkņu uzvedumā un E. Gulbes režijā. Bērnu svētki Sidrabenē svētdien, 23. jūlijā.

„Draudzības" lielais laimests — glezna krita Osvaldam Kļaveniekam (uzņ. pa kreisi), kuŗu viņam pasniedz Detroitas viesņa L. Gleške. Aiz gleznas draudzības dienu rīc. kom. pr-sēdis E. Kolesnikovs. J. Liģera uzņ.

Tipiska aina pirmajā svētdienā pie Toronto kino teātriem. A. Kalniņa foto.

MILZĪGS SAUSUMS KANADAS PRĒRIJĀS

(J.Z.) Jau 50 dienas no vietas Manitobas un Sasakačevānas provincēs valda plnīgs sausums. Vispirms tam par iemeslu ir milzīgais mežu ugunskuru skaits, kas iznīcinājis vairāk kā 60 tūkstošus akrus meža. No viena akra valsts iegūst apmēram 1500 dolaru nacionālā ienākuma, no kuŗa 150 dolāri ir meža taksācijas vērtība, 1350 dolaru darba algas un apmēram 100-150 dolāru privātu uzņēmēju peļņa.

Sausuma periods pilnīgi iznicinājis pļavas un ganības. Federālā un provinces valdība tagad projektē, kādā veidā paglābt lopkopības un laukstimniecības no pilnīgas iznīkšanas. Manitobas universitāte ieteic šogad neieart un nededzināt kviešu un miežu salmus, bet tos sasiet kūlīšos un uzglabāt ziemai lopbarībai. Varbūt latviešu laukšaimniekam izdosies divaini, ka salmu izbaroša-nā jāiejaucas universitātes profesoriem, bet lieta nav tik vienkārša. Prērijus lauksaimnieku piena un gaļas lopu produkcija balstās vienīgi uz augstprocentīgas spēkbarības. Rupjo barību, t.i. siena, taurinīezu un kukuruzas skābbarību, lieto vienīgi tikdaudz, cik nepieciešams kustoņu gremošanas orgānu uzturēšanai kārtībā. Ja lieto salmus kā lopu rupjo barību, tad jāpārstrādā spēkbarības normas, lai tās neizsauktu gremošanas dziedzeŗu darbībā traucējumus.

Paredz, ka cietis arī prēriju kviešu un citu graudu audzētāji.

Sausā laika ietekmē Saskačevānā savairojušies drātstārpi, kas izēd zelmeni, kamēr tas nav iesācis cerot un stiebrot. Valdība šogad izdevusi vairāk kā 3 miljoni dolāru par ķimikālijām, cīnoties ar šo kaitekli.

Manitobā milzīgos apmēros savairojušies sienāži. Šis, jautrais, nevainīgais kukainītis, lauksaimniecībai kaitīgs visās trīs ģenerācijās, jo tas attīstās ar t.s. pārvēršanos.

Lidmašīnas katru nedēļu izsmidzina milzīgus vairumus ķimikāliju, lai kaut kā glābtu tik ļoti apdraudēto Manitobas lauksaimniecību.

Kā ziņoja radio, tad pag. nedēļas nogalē sausuma piemeklētajās prēriju provincēs nolijis ražens lietus. Ceribas, ka postījumus, kas draudēja ražai, izdosies saglābt.

ZAGĻI MONTREĀLĀ AIZNES NO BANKAS 1 MILJ. DOLARU

(g) Pārsteigti bija Bank of Nova Scotia nodaļas darbinieki Montreālā, St. Catharines un St. Aleksandra ielu stūrī, kad pirmdienas rītā, ierazdamies darbā, pamanīja bankas operāciju zāles grīdā milzīgu caurumu un drošās seifu velves atlauztas. Nedēļas nogalē zagļi bija nepamanīti ielavījušies bankas ēkas pagalmā, no kurienes ar urbjiem un pat spridzekļiem izlauzuši biezo betona grīdu, lai iekļūtu bankā. Aptuveni vērtē, ka ielauzēji aiznesuši ap 1 milj. dolaru skaidrā naudā. Vainīgie nav notverti.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ, 72 QUEENSBOROUGH, TERRACE, LONDON, W., 2.

Tel. BAYwater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

PIRMĀ SVĒTDIENA BEZ PRIEKIEM

Pag. svētdienā Toronto iesākās filmu izrādes visos lielākajos kinoteātros, bet šo teātru menedžeŗiem cerēdie prieki bija lot mazi. Par nieciģo apmeklētāju skaitu visvairāk sūdzējās lielo kinoteātru īpašnieki. „Impe-rial" menedžeris J. Brauns izteicās: „No pirmās svētdienas grūti spriest kādi panākumi būs svētdienu izrādēm. Sākums tomēr nav tik slikts, ievērojot, ka daudzi cilvēki gaŗajā nedēļas nogalē atstājuši pilsētu. Mans pirmais novērojums ir, ka tieši ģimenes svētdienās visvairāk apmeklēs kino izrādes. To liecināja jau nedaudzās stundas pēc kases atvēršanas."

Iegriežoties „Biltmore" teātrī, izrādās, ka „biznese" bijusi itin laba. Ne tik iepriecināti bija „Odeon" teātru menedžeŗi, kas sūdzējās, ka nedēļas nogale tiem atņēmusi visus skatītājus. Bet, manuprāt, iemesls bija pavisam cits: vāja filmu izvēle, un arī samērā nieciga reklāma.

Staigājot pa Yonge ielu visvairāk acīs dūrās fakts, ka torontiešiem ir interese par svētdienu filmu izrādēm. Daudzi apstājās pie teātŗiem un pētīja uzrakstus, kā: piem., „Movies On Sunday", „Theatre Opens 1 P.M.", u.t.t. Kāds padrukns virs apstājās pie kino kases un kasierei izbrīnā jautāja: „Vai tā kautkas Toronto vispār iespējams? Vēl īsti negribas ticēt."

Beidzot jāpiebilst, ka par nebaidīto pārmaiņu jo īpaši iepriecināti likās jaunkanadieši, kas nekavējās izmantot iespēju pavadit pāris patīkamu stundu kinoteātrī. A. Kalniņš

AICINĀJUMS

Kanadas latviešu trešo dziesmu svētku rīcības komiteja aicina visus latviešu māksliniekus piedalīties tēlotājas mākslas izstādē, Robertsona galerijā, Toronto pilsētas centrālās bibliotēkas namā, no 27. aug. līdz 3. sept. Katrs var iesniegt četrus darbus. Sarežģīto Kanadas muitas noteikumu dēļ, darbi nododami, un pēc izstādes saņemami DV namā Toronto, 123 Huron St., pie P. Ratnieka.

Kanadā dzīvojošie savus darbus var piesūtīt arī pa pastu uz sekojošu adresi: P. Ratnieks, 123 Huron St., Toronto 2-B Ont. Visus izdevumus sedz sūtītājs. Darbi līdz 31. jūlijam pieteicami J. Zuntakam, 84 Abbott Ave. Toronto 9, Ont., Canada, bet nododami līdz š. g. 12. augustam. Darbus vērtēs izstādes techniskā komisija: J. Zuntaks, D. Miezājs un B. Staško, pēc vajadzības pieaicinot vēl citus lietpratējus. Labākiem darbiem piešķirs goda rakstus un tos reproducēs dziesmu svētku piemiņas albumā. Godalgošanas komisijā pieaicinās vēl pa vienam igauņu un lietuviešu mākslinieku pārstāvim.

LATVIETIS VINIPEGĀ VELK REKORDA LOMU

DV Manitobas nodaļas Medznieku un makšķernieku kopa, kas tikko nodibinājusies, uzsākusi rosīgu darbību un, kā to kopas pr-ks Armans Kēleris apgalvo, tad kopai gadīsoties viens otrs rekords šinī sezonā.

Kopas sekretārs Teodors Minkēvičs nedēļu pirms Jāņiem bija izbraucis Rūdolfa Stašus īpašumā, Vinipegas upes krastā. Kā pats Teodors apgalvo, tad viņš ar mazo auklu domājis tikai izvilkt kādu asari, bet piekēries kaut kas lielāks. Tā nu abi ar lielo zivi cīnījušies, viens par brīvību, otrs par zivju zupu, kamēr uzvarētājs palicis Teodors, un tā viņš, kaut gan ar lielām pūlēm, bija pievarējis 12 mārc. smagu līdaku, kas pašlaik ir Vinipegas upes rekords. (Skat. uzņēmumu).

Jāpiemin, ka Teodors Minkēvičs ir ļoti aktīvi darbojies DV Manitobas nodaļā, kopš tās dibināšanas un vienmēr ieņēmis dažādus amatus, būdams arī nodaļas pr-ks. Kā režisors viņš darbojas DV Manitobas teātŗa ansamblī un spēlē Vinipegas Royal Riffle orķestrī.

Pa Jāņiem uz Vinipegas upi bija izbraucis arī kopas pr-ka palīgs, Valters Konošonoks, kas šinī upē esot manījis vēl lielāku līdaku un taisījās Teodoram Minkēvičam rekordu atņemt, bet, lūk, zivis, zināmas, ka latviešiem Jāņu svētki, nolēmušas neķerties.

J. Z.

Teodors Minkēvičs ar lielo lomu.

PIRMIE TORONTO LAIKRAKSTI

Daudzi pirmie Kanadas laikraksti savas gaitas uzsākuši pirms konfederācijas laika. Tā tad tie vecāki par pašu valsti. Pirmais Kanadas laikraksts bija „Halifax Gazette". To 1752. gada 23. martā vispirms izlaida kā pusoficiālu valdības orgānu, bet tas iespieda arī ziņas un sludinājumus. Laikraksts savu lielāko uzplaukumu pieredzēja Upper Canada (Ontario), īpaši Toronto, kas no paša sākuma bijusi laikrakstu pilsēta. Pirmais laikraksts te bija Upper Canada Gazette vai American Oracle, kas sāka iznākt 1793. gadā Niagarā, bet pārcēlās uz Toronto, kad 1798. gadā no Kingstonas uz šejieni pārcēla galvas pilsētu. Pirmais neoficiālais laikraksts bija John Carey's Observer, ko nodibināja 1820. gadā, kam sekoja 1824. gadā Colonial Advocate, kas bija William Lyon Mackenzie pirmais mēģinājums žurnālismā. Mackenzijs izmantoja savu laikrakstu, lai Upper Canadā veicinātu atbildīgās valdības lietu un cinītos ar ģimenes kompaktu — grupu, kas bija visai stingri sagrābusi politikas kontroli un nebija atbildīga tautai. Lietas nonāca pie sadursmes ar 1837. gada dumpi un William Lyon Makenzijs bija spiests bēgt uz Savienotām valstīm. Vēlāk viņš atgriezās un nodibināja citu laikrakstu.

Vēlāk radās vairāki laikraksti. Daži no tiem pastāvēja vienu vai divus gadus; daži turpinājās gadu desmitus, kāmēr visai nedaudzi (trīs) piedzīvoja tagadējās dienas. Tie ir: The Globe and Mail, kas ir tiešs The Globe pēctecis, ko 1844. gadā nodibināja George Brown; The Canadian Baptist, ko 1854. gadā nodibināja kā The Christian Messenger un The Monetary Times, kas gaitas uzsāka 1867. gadā — gadā, kad Kanada iekļāvās konfederācijā.

Agrīno Toronto laikrakstu nosaukumi ir ar zināmu pievilcību. The Metropolitan, ko īsu laiku izdeva 1841. gadā, savā nosaukuma jau paškīra ainu Toronto metropoles nākotnes attīstībai, ko pat nevarēja sapnī iedomāties tanī laikā. Ir visai interesanti atzīmēt, ka laikrakstu, ko nodibināja krāsaino tautu interešu izcelšanai — The Provincial Freeman, rediģēja 1854. gadā Torontō kāds nēģeŗu mācītājs un lektors, Samuel Ringold Ward. Pirmais svešvalodu laikraksts Toronto bija Beobachter — vācu nedēļas laikraksts, kas uzplauka laikā no 1856. līdz 1858. gadam.

1840-to gadu sākumā bija arī kāds Toronto Star — ar motto: „mēs vienādi spīdam visiem," bet tas iznākšanu pārtrauca 1846. gadā un tam nav nekādas radniecības ar mūsu dienu laikrakstu ar tādu pat nosaukumu.

Lielāko daļu šo pirmo Toronto laikrakstu tagad var apskatīt īpašā izstādē, kas kādu laiku būs atvērta College Street Library. 75 gadus bibliotēkas pirmo Toronto laikrakstu kolekcija bijusi vienreiziga un augsti vērtēta. Šo agrīno laikrakstu raksturs atspoguļo tā laika politisko un ticības ieskatu varmācīgās sadursmes, šī laika sprēža rupjo un aso humoru, Viktorijas laika frāzes un illustrācijas.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.

11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

GENERĀLKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3-5861, 115 DANFORTH AVE.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7738, Montreal, P. Q., 5240 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.

41 Muircrest Drive, DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.

Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto, (pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

DIVKĀRŠAS SVINIBAS BRAMMALEĀ

(gr.) Brammalea, Ont. pilsēta, pag. sestdienas vakarā kļuva bagātāka ar jauniem namīpašniekiem, Valdemāra un Ārijas Eizenarmu personās. Svinības bija ieradušies ap 70 radi, draugi un kaimiņi, vadot omulīgu vakaru pie latviskā gaumē klātiem galdiem. Daudzi bija steigušies šurp no patālām vietām, kā Nujorkas, Port Vašingtonas, Klīvlendas un citurienes, sekodami mājastēva laipnam aicinājumam. Bija jau arī pamats, jo pašam Valdemaram piepildījās pussimts gadu, kādā sakarībā izskanēja tosti, runas un laimes vēlējumi. Dziesmās, dejās un spēkglāzīšu šķindoņā jaukais vakars izskanēja pāri trešajiem gaiļiem.

KRĀSOTĀJS

Zema cena — augsta kvalitāte.

CL 5-6451

DIEVS IR M

Kā no Zeva galvas izlēca senā Grieķijā pilnā apbruņojumā Atēna, tā, no malas raugoties, glezdotājs Edgars Vilks kļuva „Džungļu" pilsētā no ticīgā par neticīgo.

Kas bija noticis?

No ārpuses nekas. Edgars Vilks strādāja celtniecībā (no gleznošanas vien nevarēja dzīvot), Vilka kundze — kā kasiere veikalā.

Ne vienam, ne otram tā nebija Latvijas profesija. Dēli Dainis un Laimons, ar viena gada starpību vecuma ziņā, vēl bija tīrie zēni. Pabeiguši tā saukto Amerikas „augstskolu", kas bija par divi klasēm zemāka kā Latvijas vidusskola, abi jau strādāja. Dainis kompanijā „Triumfs". Tā sūtīja Daini tehniķu skolā, lai izmācītu sev „inženieri". Laimons vasarā „Džungļu" pilsētā braukāja kā šoferis, bet ziemu studēja „Svētā Jāzepa kolledžā", kas atļāva tā rikoties. Pat sagādāja pa vasaru studentiem sezonas darbu. Taksametrs nepiederēja Laimonam, bet kompanijai „Satiksme." Amerikā viss bija privāts.

Notika nelaime: Edgars Vilks nokrita no statnēm, pārlauza kāju, apdauzīja galvu. Viņa kundze turpināja kā kasiere savu darbu veikalā. Dēli nolēma: tēvs vairs nestrādās.

„Lai mājā gatavo vakariņas. Mēs tris darbā visu dienu."

Nu Edgars Vilks, dzīvodams pa māju, varēja nodoties savai gleznieciībai. Mūsu kolonijas latvieši domāja, ka atkrītot galvenam pelnītājam, (Tik lieliski pelna būvstrādnieki! — visi runāja), ģimene sašķelsies: katrs ies savu ceļu. Tas nenotika. Kāds cements Vilka ģimeni saturēja kopā „Džungļu pilsētā", kā to bija nokristījis amerikāņu rakstnieks Uptons Sinklers. Tā nebija nauda. Tiesa atzina, ka vainīgs pats Edgars Vilks, un piepildījās latviešu sakāmvārds: Neej ar stipru lauzties, ne ar bagātu tiesāties.

Agrāk Vilks gleznoja dabas skatus, bet nu ķērās pie cilvēka. Sāka gleznot pilnā augumā meiteni, kā Dievs to bija sūtījis pasaulē, Mičigenas ezera krastā: pret pelēko debesskrāpju fonu zeltains sievietes ķermenis, bet pie kājām zilganzaļš ūdens.

Vilka kundze sastāvēja mūsu baznīcas draudzes dāmu komitejā, bet pats Vilks vairs nebrauca līdzi viņai uz dievkalpojumiem pēc nokrīšanas no statnēm un prāvas zaudēšanas. Agrāk viņi aizvien baznīcā parādījās kopā, tagad vairs nē. Tagad Vilks palika mājās.

„Kāpēc tu vairs nenāc uz baznīcu?" es prasīju, ienācis pie Vilka un skatidamies uz Mičigenas ezeru.

„Kā es iešu, kur skatās viens uz otru rāk dievlūdzēju",

„Ko tu atrunājies jiem? Kādēļ neglez bas skatus? Kas kārs pie sienas k Neviens."

„Man nav liegta dēja Edgars Vilks. ne nenosaka manu nākotni nē. Katru brīvs grozīt savu varu izvēlēties, ko nās acis brīvība i dzīvoju. Nāve ir c apnicis gleznot tik tus."

„Tu neesi vairs bisks", es iņircu.

„Dabas paradīzi kā bēglis, atstād viņš atbildēja, un „Bet nekas. Es reā vi par ko istāku Pieņēmumi un m Es meklēju. Vai t Velti tu man pār nepatiess. Gluži ot rā pusē, pēc ilgām esmu sevi atradis. navām pievērsos c vēks ir visu lietu jau, sofists Protag

„Ko tas nozīmē

„Tas, Jāni, noz Kas nekliedz pēc nā acu priekšā a perspektīva. Ne Es esmu par godī publiku, kā Spānij Bet manā temat lenācis kas jauns nesaka „Pasaule ra?"

„Nu, Poruks bij ticība palidz."

„Vai es saku, k pēc otrā pasaules gāja bojā ilesmās miljoniem cilvēku cu ne velnam, n viens, tā otrs tika mums. Kants jau Ar cilvēka prātu zināt, vai Dievs tu esi manījis ku go roku? Es nē gleznodams, kam mākslas vēsturi, ciļām.

„Un zinātne? tičēs, ka Dievs r šās dienās? Nē, e gribētu, iet tāda Es gribu pats d un jēdzu, kaut g deļa šo pagānisk izšķiros . . . Es a navu un piegriez mūs reizēm ne domas? Kur la glezno!"

„Nāves domas"

„Nāve ir skan saucās.

„Kāpēc?"

„Nevari pats iz

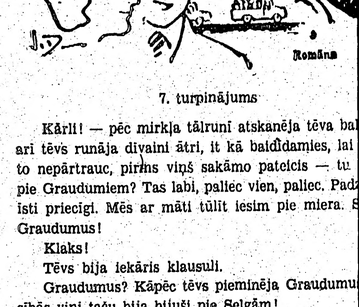

7. turpinājums

Kārli! — pēc mirkļa tālruni atskanēja tēva bal ari tēvs runāja divaini ātri, it kā baidīdamies, lai to nepārtrauc, pirms viņš sakāmo pateicis — tu pie Graudumiem? Tas labi, paliec vien, paliec. Padz īsti priecīgi. Mēs ar māti tūlīt iesim pie miera. S Graudumus!

Klaks!

Tēvs bija iekāris klausuli.

Graudumus? Kāpēc tēvs pieminēja Graudumu sības viņi taču bija bijuši pie Selgām!

Un piepeši Kārlis saprata: vecāki abi bija m mašina tātad bija braukusi pēc viņa, ne pēc tēva.

Bet Graudumi? Kāds sakars visam ar Graudu Bez tam, cik viņš zināja, Graudumu šodien nemaz mājās — tie bija izbraukuši uz laukiem!

Bet varbūt tieši tāpēc? Vai tikai . . . vai tik lai slēptu patiesību un iegūtu laiku, nebija iestāst viņš — Kārlis — aizgājis pie Graudumiem? Tas būt — un tad mašīnai pašreiz vajadzēja būt pie Gra mājas.

Nekavējoties viņi devās pa Elizabetes ielu uz s pusi. Jau pa gabalu viņi redzēja, ka melnais auto stāvēja pie Graudumu lielā sešstāvu nama.

Nakti brālis un māsa pavadīja klaiņājot pa ie parkiem. Brokastis viņi paēda stacijā, vēl drusku dija, un tad Anna aizgāja pie Ivara.

Stundu vēlāk viņi visi tris sastapās Nomaļa d Ivars jau bija apciemojis vecos Lauciņus un atnes lim dažus nepieciešamākos sīlta apģērba gabalus, un sveicienus no vecākiem, līdz ar norādījumu vairs nenākt.

GENERALKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
1115 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
VICTORIA AVE., APT. 16.

Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
ON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
to, uguns, garantiju, publis-
s atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

LEKSANDRA KĀNBERGA
ĀKŠTU DARBU BIROJS
Ferrier Ave., Toronto,
ie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

IVKĀRŠAS SVINĪBAS
BRAMMALEĀ
(gr.) Brammalea, Ont. pilsēta,
g. sestdienas vakarā kļuva ba-
tāka ar jauniem namīpašnie-
ēm, Valdemāra un Ārijas Ei
narmu personās. Svinības bi-
ieradušies ap 70 radi, drau-
un kaimiņi, vadot omuligu va-
ru pie latviskā gaumē klātiem
ldiem. Daudzi bija steigušies
rp no patālām vietām, kā Nu-
rkas, Port Vasingtonas, Kliv-
ndas un citurienes, sekodami
ājastēva laipnam aicinājumam.
ija jau arī pamats, jo pašam
aldemaram piepildījās pussimts
adu, kādā sakarībā izskanēja
sti, runas un laimes vēlējumi.
ziesmās, dejās un spēkglāzīšu
indoņā jaukais vakars izska-
eja pāri trešajiem gailiem.

KRĀSOTĀJS
ema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

TO LAIKRAKSTI
ousi politikas kontroli un nebija
tbildīga tautai. Lietas nonāca
pie sadursmes ar 1837. gada dum-
pi un William Lyon Makenzijs
bija spiests bēgt uz Savienotām
valstīm. Vēlāk viņš atgriezās un
nodibināja citu laikrakstu.
Vēlāk radās vairāki laikraksti.
Daži no tiem pastāvēja vienu vai
divus gadus; daži turpinājās ga-
du desmitus, kāmēr visai nedau-
dzi (trīs) piedzīvoja tagadējās
dienas. Tie ir: The Globe and
Mail, kas ir tiešs The Globe pēc-
tecis, ko 1844. gadā nodibināja
George Brown; The Canadian
Baptist, ko 1854. gadā nodibinā-
ja kā The Christian Messenger
un The Monetary Times, kas gai-
tas uzsāka 1867. gadā — gadā,
kad Kanada iekļāvās konfederā-
cijā.
Agrino Toronto laikrakstu no-
saukumi ir ar zināmu pievilcību.
The Metropolitan, ko īsu laiku
izdeva 1841. gadā, savā nosauku-
ma jau paskīra ainu Toronto
metropoles nākotnes attīstībai, ko
pat nevarēja sapni iedomāties
tanī laikā. Ir visai interesanti at-
zīmēt, ka laikrakstu, ko nodibinā-
ja krāsaino tautu interešu izcel-
šanai — The Provincial Free-
man, redigēja 1854. gadā Toron-
to kāds nēģeru mācītājs un lek-
tors, Samuel Ringold Ward.
Pirmais svešvalodu laikraksts
Toronto bija Beobachter — vācu
nedēļas laikraksts, kas uzplauka
laikā no 1856. līdz 1858. gadam.
1840-to gadu sākumā bija arī
kāds Toronto Star — ar motto:
„mēs vienādi spīdam visiem," bet
tas iznākšanu pārtrauca 1846. ga-
dā un tam nav nekādas radnie-
cības ar mūsu dienu laikrakstu
ar tādu pat nosaukumu.
Lielāko daļu šo pirmo Toronto
laikrakstu tagad var apskatīt
īpašā izstādē, kas kādu laiku būs
atvērta College Street Library. 75
gadus bibliotēkas pirmo Toronto
laikrakstu kolekcija bijusi vien-
reizīga un augsti vērtēta. Šo ag-
rīno laikrakstu raksturs atspogu-
ļo tā laika politisko un ticības
ieskatu varmācīgās sadursmes,
šī laika spriža rupjo un aso hu-
moru, Viktorijas laika frāzes un
illustrācijas.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. oktobrī G. Trēziņas (meco-soprāns) koncerts, koncertap-vienības sarīkojumā.
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.

JONASS MIESNIEKS

DIEVS IR MĪLESTĪBA

Kā no Zeva galvas izlēca senā Grieķijā pilnā apbrunojumā Atēna, tā, no malas raugoties, gleznotājs Edgars Vilks kļuva „Džungļu" pilsētā no ticīgā par neticīgo.

Kas bija noticis?

No ārpuses nekas. Edgars Vilks strādāja celtniecībā (no gleznošanas vien nevarēja dzīvot), Vilka kundze — kā kasiere veikalā.

Ne vienam, ne otram tā nebija Latvijas profesija. Dēli Dainis un Laimons, ar viena gada starpību vecuma ziņā, vēl bija tirie zēni. Pabeiguši tā saukto Amerikas „augstkolu", kas bija par divi klasēm zemāka kā Latvijas vidusskola, abi jau strādāja. Dainis kompanijā „Triumfs". Tā sūtīja Daini tehniķu skolā, lai izmācītu sev „inženieri". Laimons vasarā „Džungļu" pilsētā braukāja kā šoferis, bet ziemu studēja „Svētā Jāzepa kolledžā", kas atļāva tā rikoties. Pat sagādāja pa vasaru studentiem sezonas darbu. Taksametrs nepiederēja Laimonam, bet kompanijai „Satiksme." Amerikā viss bija privāts.

Notika nelaime: Edgars Vilks nokrita no statnēm, pārlauza kāju, apdauzīja galvu. Viņa kundze turpināja kā kasiere savu darbu veikalā. Dēli nolēma: tēvs vairs nestrādās.

„Lai mājā gatavo vakariņas. Mēs tris darbā visu dienu."

Nu Edgars Vilks, dzīvodams pa māju, varēja nodoties savai gleznieciībai. Mūsu kolonijas latvieši domāja, ka atkritot galvenam pelnītājam, (Tik lieliski pelna būvstrādnieki! — visi runāja), ģimene sašķelsies: katrs ies savu ceļu. Tas nenotika. Kāds cements Vilka ģimeni saturēja kopā „Džungļu pilsētā", kā to bija nokristījis amerikāņu rakstnieks Uptons Sinklers. Tā nebija nauda. Tiesa atzina, ka vainigs pats Edgars Vilks, un piepildījās latviešu sakāmvārds: Neej ar stipru lauzties, ne ar bagātu tiesāties.

Agrāk Vilks gleznoja dabas skatus, bet nu kērās pie cilvēka. Sāka gleznot pilnā augumā meiteni, kā Dievs to bija sūtījis pasaulē, Mičigenas ezera krastā: pret pelēko debesskrāpju fonu zeltains sīlvietes ķermenis, bet pie kājām zilganzaļš ūdens.

Vilka kundze sastāvēja mūsu baznīcas draudzes dāmu komitejā, bet pats Vilks vairs nebrauca līdzi viņai uz dievkalpojumiem pēc nokrišanas no statnēm un prāvas zaudēšanas. Agrāk viņi aizvien baznīcā parādījās kopā, tagad vairs nē. Tagad Vilks palika mājās.

„Kāpēc tu vairs nenāc uz baznīcu?" es prasiju, ienācis pie Vilka un skatīdamies uz Mičigenas ezeru.

„Kā es iešu, kur dvēseļu gani skatās viens uz otru, kuŗam vairāk dievlūdzēju", viņš atbildēja.

„Ko tu atrunājies ar mācītājiem? Kādēļ neglezno vairs dabas skatus? Kas pirks un kas kārs pie sienas kailu meiteni? Neviens."

„Man nav liegta izvēle", atbildēja Edgars Vilks. „Mana pagātne nenosaka manu tagadni, arī nākotni nē. Katru brīdi es esmu brīvs grozīt savu tematiku. Es varu izvēlēties, ko es gribu. Manās acīs brīvība ir viss, kamēr dzīvoju. Nāve ir cita lieta. Man apnicis gleznot tikai dabas skatus."

„Tu neesi vairs patiess, dabisks", es teicu.

„Dabas paradīzi zaudēju jau kā bēglis, atstādams Latviju", viņš atbildēja, un tad turpināja: „Bet nekas. Es reālizēju pats sevi par ko istāku neķā līdz šim. Pieņēmumi un maldi atkāpjas. Es meklēju. Vai tas kas jauns? Velti tu man pārmet, ka esmu nepatiess. Gluži otrādi. Mūža otrā pusē, pēc ilgām ciņām ar sevi, esmu sevi atradis. No dabas ainavām pievērsos cilvēkam. — Cilvēks ir visu lietu mērs, — saka jau sofists Protagors."

„Ko tas nozīmē?"

„Tas, Jāni, nozīmē progresu. Kas nekliedz pēc progresa? Mana acu priekšā atveras plašāka perspektīva. Ne jau abstraktā. Es esmu par godīgu, lai mulķotu publiku, kā Spānijas žīds Pikaso. Bet manā tematikā, kaut vēlu, ienācis kas jauns . . . Vai Poruks nesaka „Pasaule grib jauna gara?"

„Nu, Poruks bija kristietis. Un ticība palīdz."

„Vai es saku, ka nepalīdz? Bet pēc otrā pasaules kara, kur aizgāja bojā liesmās, asinīs, asarās miljoniem cilvēku, es vairs neticu ne velnam, ne Dievam. Kā viens, tā otrs tikai cilvēku pieņēmums. Kants jau saka, vai ne? Ar cilvēka prātu nav iespējams zināt, vai Dievs ir, vai nav. Vai tu esi manījis kur Dieva palīdzīgo roku? Es nē", viņš runāja gleznodams, kamēr es šķirstīju mākslas vēsturi, pilnu reprodukcijām.

„Un zinātne? Kas tagad vairs ticēs, ka Dievs radīja pasauli sešās dienās? Nē, es nevaru, lai kā gribētu, iet tāda Dieva pavadā. Es gribu pats dzīvot kā protu un jēdzu, kaut gleznojot bez modeļa šo pagānisko peldētāju. Es izšķiros . . . Es atmetu dabas ainavu un piegriezos žanram. Vai mūs reizēm nepārņem nīcības domas? Kur lai glābjas? Jāgleznо!"

„Nāves domas", es laboju.

„Nāve ir skandāls!" viņš izsaucās.

„Kāpēc?"

„Nevari pats izšķirties: būt vai nebūt", Edgars Vilks atbildēja.

Tad es jautāju:

„Kāpēc tu kļūsti atkritējs? Tu izej cīņā pret visiem. Visi tic, ka Dievs radījis pasauli. Es arī tam ticu, bet tu, kā redzu, vairs netici."

„Dieva palīdzība nemaz nebija vajadzīga", viņš vienaldzīgi atbildēja. „Vai fizika nemāca? Nekas nerodas ne no kā. Vai ne? Pasaules esme pati sevis un visa radītāja. Nē, nepareizi, pati tā veidojas no sevis un izteicās attīstīdamās, veidodamās gadu miljardos dzīvā un nedzīvā dabā. Un viņa ir pārbagāta, milzīga . . . Ja es ticu jūdu Dievam — kristīgie arī to pieņēmuši par savu, — vai es nezaudēju sevi kā latvieti? . . . Tad jau labāki ir dievturi, kā Brastiņš, Veselis . . ."

„Dievs ir viens. Nejauc to ar panteismu. Kā tu iztiksi bez Dieva, kas palīdz? Kā tu sevi apmierināsi nestundā?" es saciju un jautāju: „Ko teiks mūsu mācītājs?"

„O, viņš zina, ka esmu gleznotājs . . . Viņš zina, ka neesmu ne baptists, ne katolis. Ar to pietiek . . . Luterānis . . ."

„Ak tā tu domā?" es jautāju, un tad saciju: „Bet ja nu viņš tik vienkārši neskatīsies, kas tad notiks?"

„Nu tad Dievs palīdzēs", Vilks atbildēja.

Netaisi jokus", es teicu, bet viņš atbildēja:

„Sinagogās un baznīcās visur piesauc Dieva palīdzību, slavina Viņa godību. Garidznieki saka, ja kāds cīkāgā izdara slepkavību, tā notiekot „iedzimtā" grēka dēļ. Neviens tik nejautā, kā tas pats Dievs, kas radīja Ābelu, radīja arī Kainu, radīja slepkavu."

Tā man atbildēja Edgars Vilks. Tas bija nedēļas nogalē.

Nākošā diena bija svētdiena, un es satiku Vilka kundzi pie mūsu baznīcas. Viņa stāvēja kopā ar draudzes priekšnieka kundzi, un turpat pienāca draudzes priekšnieks.

„Kur, Vilka kundze, paliek jūsu vīrs? Es gan redzu Jāni Šķipsnu, viņa draugu, bet ne viņu pašu. Vai Edgars Vilks nemaz nedomā, ka reiz būs jāmirst?"

„Ak, priekšnieka kungs, kā lai to pasaku. Viņš, mans vīrs, saka: Man vienalga, kur mani aprok: kapsētā vai ārpus tās. Tas kritiens no stalažām, un tā prāva, ko zaudējām, izsitusi viņam katru ticību uz Dievu."

„Nevarat vīru piespiest nākt baznīcā?" jautāja draudzes priekšnieks.

„Nevaru, priekšnieka kungs."

„Kā, nevarat? Ja nevarat vienā, sauciet dēlus palīgā. Es zinu, viņi jums paklausa. Bet jūs pati, Vilka kundze, esat kritiska pret garīgās miesas augšāmcelšanos no miroņiem. Nedomājiet, ka citas baznīcas komitejas dāmas man to neatstāsta. Vai pati nedzirdat kā runā? Gleznotājs Vilks neticīgs. To zina arī mūsu mācītāja kungs. Viņš tikai saka: ateists."

„Ko nu Baņutu tirdī!" apsauca viru draudzes priekšnieka kundze.

Tā tas palika ar to baznīcu. Man bija mašīna, un Vilka kundze lūdza uz tasi kafijas. Aizvedu Vilka kundzi mājās. Man patika viņu dzīvoklis. No postažas Vilki Džungļu pilsētā bija iztaisījuši skaistu dzīvokli. Augstas divviru durvis, lieli logi piepildīja augsto telpu ar gaisotni. Kāda statuja, gan apdauzīta, stāvēja kabineta stūrī. Kā no gaiteņa atvēri durvis, statuja krita tūlit acīs. Senāk tās neredzēju. Tikai mēbeles bija salasītas, vecas.

„No kādas elles jūs to izrāvāt?" jautāju, rādīdams uz statuju.

(Nobeigums sekos).

ARNOLDS APSE

SONETS IECAVAI

Šūpulī vēl būdams, tevi iemīlēju
Un zem tavas debess viegli būtu mirt.
Bet ja svešām smiltīm lemts pār mani birt,
Celšos līdz ar tava pavasara vēju.

Sakī, kā lai mūžā tevi aizmirst spēju?
Posta gadi nespēj mūsu garu šķirt!
Manas rokas pagurs, garam nenomirt,
Jo viņš ticīgs gaida tavu jauno sēju.

Rūgst un gaida lauki. Ko tu sēsi tajos?
Vēls, bet straujš un auglīgs nāks tavs pavasar's,
Zeme norūgusi būs pat viršu klajos.

— Ai, es zinu, zinu: laika lemess arš,
Un kaut sniegs vēl būtu laukos mālainajos,
Varens dīgs tam cauri zemgaliešu gars!

V. KEIŠAS BALETSKOLAS 10 G. DARBA POSMS

Šodien mākslas dzīvē sastopamies parasti ar diviem visai nozīmīgiem vārdiem, kuŗiem dažrāk nāk līdzi it kā maģisks savam darbam par pamatu likusi kvalitāti, kas neapšaubāmi atspoguļojās pag. ceturtdienas baleta audzēkņu vakarā, kad skola reizē atskatījās arī uz desmit sekmīgiem darba gadiem.

V. Keišas baletskolas audzekņi dejā „Illūzijas". A. Kalniņa foto.

Programma iesākās ar jaunāko audzēkņu sniegumiem, kas gan vietām bija nedroši, bet tomēr raksturīgi ar pašas mākslas pamatelementu — uzstāšanās prieku. Vakara pirmajā daļā sevišķi patikami bija iepazities ar vairākām jaunām un interesanti choreografētām dejām. Man īpaši gribas pakavēties pie dejas „Liesma", kuŗai pamatā Fr. Lista mūzika. Kaut tā daļēji atgādināja agrāk redzēto „Putnu", tomēr cerētais iespaids tika papilnam panākts. Daira Sproģe šo deju interpretēja ar īstu artistisku dzirkstī un tehnisku noblesi.

Pēdējās dejas rādīja, ka skola desmit gadu pastāvēšanas laikā ir domājusi arī par nākotni, piesaistot jaunus dejotājus, kas ar laiku varētu likt par sevi runāt plašākas auditorijas priekšā. Te katrā ziņā jāmin Diāna Striklande (Strickland), kas dejoja apbrīnojami labi, ievērojot, ka viņa baletu mācījusies tikai trīs gadus. Gandrīz negribas ticēt šādam programmas apgalvojumam. Striklandes stiprā puse pagaidām ir artistiskā intuicija, bet, neatlaidīgi spodrinot techniku, es nebrīnītos, ka viņa ar laiku pārspētu t. s. „atzitās zvaigznes" gadskārtējos skolas vakaros. Pagaidām joprojām primabalerina šajā skolā ir augumā nelielā Daira Sproģe. Gan savu nenoliedzamo talantu, gan techniku Daira visteicamāk demonstrēja divdejā no Minkus baleta „Don Kichots". Mazākus panākumus šoreiz guva igaunu zēns Reinis Kups, kas zaudēja ķermeņa kontroli ātrākos griezienos un figurācijās. Bet, pazīstot Reiņa techniskās spējas, man šēl, ka šī bija viņa t. s. „melnā diena". Programmas otrā daļa iespaidīgi noslēdzās ar Addinsella „Illūzijām". Šī bija deja, kas visvairāk izcēlās ar choreografisko svaigumu un laikmetīgo pieeju dejas mākslā. Manuprāt, „Illūzijas" būtu jāpatur repertuārā ilgāku laiku un jāparāda lietpratīgākai auditorijai.

Programmu impozanti noslēdza Veras Keišas viencēliena balets „Gulbju karaliene," kam pamatā P. Čaikovska mūzika no „Gulbju ezera". Iespēju robežās, V. Keišas choreografija fascinēja ar mērķtiecību, skaidro domu un lirisko ekespresiju, kas dominēja ikkartā skatā. Runājot par izpildījumu, jāatzīst, ka tas vietām varēja būt saskaņotāks, it īpaši kordebaletā. Bet būtu netaisni, ja runājot par šo baletu, netiktu pieminētas arī labās īpašības. Tādu bija sevišķi daudz starp solistiem (Daira Sproģe, Reinis Kups, Valdijs Vests), kas piešķīra visam cēlienam tik nepieciešamo technisko atbalstu.

Par skatuves apgaismojumu un scēnu izkārtojumiem bija rūpējies šaržists Eduards Keišs, lieku reizi apliecinot savu prasmi šajā laukā.

Aleksandrs Kalniņš.

GRĀMATU APSKATS

PADOMJU SAVIENĪBAS JAUNATNES DZĪVE

„BEFORE IGOR" by Svetlana Gusenko, Cassell (Kanadā — British Book Service) izdevums, 252 l. p., cena — $4,25.

Autore ir Otavas padomju sūtniecības bijušā šifru ierēdņa Igora Gusenko sieva, kas savā atmiņu grāmatā bez pretenzijām tēlo Padomju Savienības pelēko jaunatnes dzīvi. Kā lasītāji, varbūt, vēl atcerēsies, Igors Gusenko 1945. gadā „izvēlējās brīvību" un Kanadas valdībai nodeva krievu spiegu organizāciju. 1954. gadā tas publicēja romānu „Milzu krišana", kuŗā visai labi bija attēlota padomju dzīve, atsedzot tādas tās puses, kas nevienam citam autoram nebija līdz tam izdevies parādīt.

Sava vīra literāro panākumu iedrošināta, arī Svetlāna Gusenko apraksta savu jaunību pirms tiksanās ar tagadējo vīru Igoru. Autore dzimusi pēc Krievijas revolūcijas Samarkandā, kalnrūpniecības inženieŗa (poļu tautības) ģimenē, kas pie saviem senčiem var pieskaitīt poļu patriotu Tadeušu Kostjuško. Ģimenei, pateicoties tēva darbam, bija bieži jāmaina dzīves vietas, kādēļ tā nav cietusi revolūcijas jukās. Ceļošana pa Krieviju devusi autorei iespēju iepazities ar Turkestanu, Krievijas ziemeļiem un dienvidiem un arī ar galvaspilsētu Maskavu. Nemākslotais tēlojums no pusaudzes svaigā viedokļa atsedz visu jaunatnes dzīves lielo pelēcību, kāda rietumu pasaulē nemaz nav iedomājama un izprotama.

2000 GADU KOLONIĀLISMA VĒSTURES

CARL G. WINGEROTH: „Des weissen Mannes Bürde", Kiepenheuer & Witsch izdevums, 406 l. p.

Autors ar vācu autoriem parasto rūpību un pamatību atēlojis 2000 gadus garo kolonializma vēsturi, sākot ar Aleksandra Lielā kara gājieniem un beidzot ar „vecmodīgā kolonializma" nomainīšanu ar moderno laiku kolonializmu, kas gan vēl prot slēpties zem dažādām cēlām maskām. Āzijas un Afrikas tautas pa lielākai daļai ieguvušas neatkarību no saviem agrākiem kolonizātoriem, un nekavējoties izmantoja to, lai padzītu baltos no „krāsaino kontinentiem". Liels jautājums, vai krāsainām tautām pašu valdības būs labākas par koloniju pārvaldēm, jo ne viss, ko devis kolonializms ir nopelams. Arī pāreja uz patstāvīgu dzīvi dažādās kolonijās norisinājusies dažādi, sākot ar bēļģu koloniju chaosu pēc neatkarības pasludināšanas, un beidzot ar samērā kārtīgu un mierīgu Britu kopvalsts kolonializma norietu.

Moderno kolonializmu radījis galvenām kārtām komūnistu imperializms pēc otrā pasaules kara, kad Padomju Savienība „kolonizējusi" kādas desmit agrāk neatkarīgas un patstāvīgas nekrievu tautību baltās rases valstis, radot dīvaino paradoksu, ka laikmetā, kad krāsainās tautas atbrīvojas no kolonializma jūga, jauns padomju kolonializms ir laupījis brīvību baltās rases tik daudzām tautām . . . Autors labi atklājis padomju kolonializma patieso seju, pasvītrodams, ka „komūnisms zināmā mērā ieaudzis krievu šovinisma un imperializma zābakā", kaut gan tani pat laikā domā par visas pasaules iekaŗošanu un paklaušanu sev. Jaunā kolonializma daudz briesmīgāko būtību autors raksturojis ar kāda Bandungas konferences afrikāņu-āziātu līdera 1955. gadā teiktiem vārdiem: „Agrākās kolonijās bija parasts vismaz uzklausīt apspriesto kunkstus. Padomju Savienības kolonializms apspiež pat kunkstēšanu."

Autors sistēmatiski apskatījis arī katras atsevišķas agrāk neatkarīgas valsts paklaušanu komūnismam.

A. Kalns.

☆

Kad Tomass Manns svinēja 85. dzimšanas dienu, žurnālists tam apvaicājās, kāda ir rakstnieka sajūta, pārkāpjot lielo gadu slieksni, saņemdams atbildi: „Mazliet grūtāk ir spēkglāziti piecelt lūpām, bet arī slāpes ir mazākas!"

7. turpinājums

Kārli! — pēc mirkļa tālrunī atskanēja tēva balss, bet arī tēvs runāja divaini ātri, it kā baidīdamies, lai Kārlis to nepārtrauc, pirms viņš sakāmo pateicis — tu vēl esi pie Graudumiem? Tas labi, paliec vien, paliec. Padzīvojiet īsti priecīgi. Mēs ar māti tūlīt iesim pie miera. Sveicini Graudumus!

Klaks!

Tēvs bija iekāris klausuli.

Graudumus? Kāpēc tēvs pieminēja Graudumus? Viesībās viņi taču bija bijuši pie Selgām!

Un piepeši Kārlis saprata: vecāki abi bija mājās — mašīna tātad bija braukusi pēc viņa, ne pēc tēva.

Bet Graudumi? Kāds sakars visam ar Graudumiem? Bez tam, cik viņš zināja, Graudumu šodien nemaz nebija mājās — tie bija izbraukuši uz laukiem!

Bet varbūt tieši tāpēc? Vai tikai . . . vai tikai tēvs, lai slēptu patiesību un iegūtu laiku, nebija iestāstījis, ka viņš — Kārlis — aizgājis pie Graudumiem? Tas varēja būt — un tad mašīnai pašreiz vajadzēja būt pie Graudumu mājas.

Nekavējoties viņi devās pa Elizabetes ielu uz stacijas pusi. Jau pa gabalu viņi redzēja, ka melnais auto tagad stāvēja pie Graudumu lielā sešstāvu nama.

Nakti brālis un māsa pavadīja klaiņājot pa ielām un parkiem. Brokastis viņi paēda stacijā, vēl drusku pagaidīja, un tad Anna aizgāja pie Ivara.

Stundu vēlāk viņi visi trīs sastapās Nomaļa dzīvokli. Ivars jau bija apciemojis vecos Lauciņus un atnesis Kārlim dažus nepieciešamākos silta apģērba gabalus, naudu un sveicienus no vecākiem, līdz ar norādījumu mājās vairs nenākt.

— Bet kāpēc viņi mani meklējuši? Es taču nekas neesmu bijis . . . Aizsargs? Bet vai tad visus aizsargus? . . .

Tagad neprāto! — Ivars viņu pārtrauca, — ņem savu pauniņu un braucam! Anna var iet droši mājās — ja tev kāds kādreiz ko prasītu, tad vienkārši — nezinu. Vecajiem nezinot bijām sarīkojuši večerinku pie manis . . . Kārlis bija pilns, palika te gulot un es tevi aizvadīju ap pieciem no rīta mājās. Kas tālāk noticis — nezini. Skaidrs?

Ap pusdienas laiku Dalbes stacijā no Jelgavas vilciena izkāpa divi jaunekļi un šķietami bezrūpīgi aizsoļoja pāri šosejai.

IV NODAĻA

Sniga.

Lielām pikām baltas pārslas krita sejās, uz cepurēm, mēteļiem un zemes. Ormaņu zvārguļu maigā šķindoņa saplūda ar tramvaju zvaniem un auto motoru vieglo dūkoņu. Likās, ka pilsētai uzlikts milzu klusinātājs, kas tikai ielu krustojumos atļāva dažu spalgāku skaņu.

Sniga.

Nu jau veselu nakti un dienu. Sētnieki platām koka lāpstām nepārtraukti tīrīja ietves, apstādījumos zemākie koku zari bija noliekti gandrīz līdz zemei, un Brīvības bulvāra liepas izskatījās kā cukura glazūru pārvilktas.

Iznācis no sava nama, advokāts Jūlijs Selga pasita gaisā mēteļa apkakli un rokas kabatās sabāzis, nesteigdamies soļoja uz Kolonādes kioska pusi. Nonācis pie Lielā Pulksteņa, viņš paskatījās: pus trīs. Vesela pusstunda laika. Virietis šorīt bija teicis — tieši trijos.

Viņš pagāja garām apsnigušajam Brīvības pieminekļim, Raiņa bulvāra stūrī īsu mirkli paskatījās universitātes virzienā un tad lēni soļoja tālāk.

Beidzot mērķis bija sasniegts. Nams Stabu ielas stūrī, uz kuŗa viņš pēdējos mēnešos garām ejot bija baidījies pat paskatīties, vienā mirklī aprija viņa stāvu.

Sargs, kas pirmajā brīdī bija izskatījies drūms un nepieejams, ieraudzījis Selgas uzrādīto papīra strēmelīti, ko tas šorīt bija saņēmis no sava cieminа, kļuva manāmi laipnāks.

— Lūdzu, pilsoni!

Gaŗas kāpnes. Gaŗi gaiteņi. Atkal kāpnes un gaiteņi — nu vēl, un vēl, un tad viņš pēkšņi atradās kādā nelielā, pelēkā istabā. Aiz galda sēdēja šorīt redzētais virietis, blakus tam, muguru pret palodzi atbalstījis, stāvēja vēl kāds.

Pie galda sēdošais šķirstīja kādā aktu sējumā, vietām palasīja, tad šķira tālāk, smēķēja un atkal lasīja.

Tad viņš paskatījās Selgā.

— Sēdieties, pilsoni Selga! Tā. Piposit? Nē? — Kā vēlaties.

Tad viņa balss pēkšņi kļuva griezīga:

— Pagājušajā vasarā jūs bijāt ārzemēs. Ko jūs tur darījāt?

Selga iekšēji pasmaidīja — šo jautājumu atbildēt nebija grūti.

— Biju atpūtas ceļojumā. Kopā ar ģimeni.

— Pareizi. Berlīnē.

— Jā. Arī Berlinē — atpakaļbraucot. Mēs apmeklējām vairākas pilsētas.

— Berlinē jūs bijāt arī sūtniecībā. Kas jums tur bija vajadzīgs?

— Nekas. Apciemoju savu draugu — tas ir . . . paziņu . . . pulkvedi Plēsumu.

— Tā, tā. Draugu. To pašu, ar ko jūs kopā 1920. gadā cinījāties pret padomju valsti?

Selga juta, ka nonācis nelāgā ceļā.

— Mēs toreiz abi bijām mobilizēti . . .

— Nelokaties! Mazais viriņš aiz galda uzsita plaukstu uz aktu vākiem, — Kas jums ar Plēsumu bija runājams?

— Nekas īpašs Izdzērām glāzi alus . . . parunājām . . . nenozīmīgas lietas . . . vecas atmiņas . . .

Mazais pieknieba acis.

— Atmiņas . . . tā . . . Tad, droši vien, pieminējāt arī to brīdi, kad Lubānas krogū 1920. gadā lielījāties savu mūžu nevienam sarkanarmietim roku nedot?

Selgam notirpa sirds. No kurienes šis mazais velns aiz galda to zināja? To, ko viņš pats jau sen bija aizmirsis?

— Tas notika dzērumā . . .

— Dzērumā cilvēks pasaka, ko domā. Tātad: kas jums pie pulkveža Plēsuma bija darāms?

— Nekas. Ticiet man — nekas.

— Nemuldiet! Mums tikpat viss zināms, — viņš pacilāja zilo aktu grāmatu, — tātad: kas bija tai vēstulē, ko jūs no Nirnbergas aizvedāt Plēsumam?

— Vēstulē? Kādā vēstulē?

Selgas mute bija pēkšņi kļuvusi sausa — šis cilvēks zināja visu — katru viņa soli, katru viņa vārdu. Varbūt, pat domas?

— Nu, nu! Padomājiet labi. Pulkvedis Dukurs, ar ko jūs Nirnbergā kopā pusdienojāt, jums iedeva pelēku aploksni priekš Plēsuma. Kas tai vēstulē bija rakstīts?

— Nezinu. Ticiet man — nezinu . . .

— Ticiet! Ticiet! Mazais mēdījās, — sasodītie velni! Ticiet! Vai kādreiz sākumā kāds ko ir zinājis? Nekad! Bet tad, kad piespiež mazliet podziņu — jā, tad mutīte runā! Ticiet!

Bet Selga tiešām vēstules saturu nezināja. Nirnbergā pulkvedis Dukurs, dzirdējis, ka Selga dodas uz Berlini, bija lūdzis paņemt vēstuli līdz, un Selga lūgumu izpildīja, kā tas tādos gadījumos parasts. Ka vēstulei bijusi kāda lielāka nozīme, viņš ne sapņos nevarēja iedomāties.

Tad pratinātājs bez ievada pārgāja uz citu tematu.

— Ko jūs darījāt 1924. gadā Kauņā? Atkal neķā?

Selga pārdomāja. Kauņā viņš bija bijis vairākās reizes. Tūkstoš deviņi simti divdesmit ceturtā gadā?

Viņš nopūtās.

— Ko lai saku? Jūs jau man tikpat neticēsit.

— Runā taisnību — tad ticēšu, mazais pārgāja uz vienkāršāko tu.

— Kauņā toreiz notika sporta sacīkstes . . . Braucu līdz tās skatīties. Jūs jau zinat, ka esmu . . . biju sporta biedrības Latviešu futbola kluba valdes loceklis.

— Futbola sacīkstes! Un ko tu toreiz sūtniecībā meklēji?

Līdzīgā garā pratināšana ilga vairāk kā divi stundas. Mazais bakurētainis par Selgas dzīvi zināja visu. Ne tikai kailus biografiskus datus, ne tikai to, kur Selga katrā attiecīgajā gadā, mēnesī un pat dienā bija atradies, bet arī to, ko viņš bija runājis. Sen aizmirsti izteicieni un uzskati raibā jūklī noņirbēja gar Selgas ausim, un kaut arī tie katrs bija pausti citā sakarībā, zināmas tendences apvienoti tie tomēr radīja iespaidu, it kā Selga savā mūžā nekā cita nebūtu darījis, kā katrā vietā un gadījumā kritizējis Padomju Savienības valdību, komūnismu un ņirgājies par sarkanarmiju. Pat daudz kas tāds, ko viņš bija teicis vienīgi vistuvāko draugu pulkā, pratinātājam nebija noslēpums.

— Nu? — bakurētainais beidzot triumfējot ieskatījās Selgam acīs, bet tūlīt, kā apdedzinājies iedūra tās atvērtajā aktu grāmatā, — vai liegsies?

— Ko lai liedzu? Lielākā daļa manu izteicienu, ko jūs nolasījāt, ir sagrozīti un izrauti no sakarības. Kontrrevolūcionārs! Ko sauc par kontrrevolūcionāru? Esmu vienmēr centies būt krietns savas valsts pilsonis — tas ir viss.

— Sunabērns!

Mazais uzcirta dūri uz galda.

— Krietns pilsonis. Bet kas tas bija, kas pēc biedra Ļeņina nāves teica: tagad visa tā muiža izjuks kā pīļu sūdi? A vot — neizjuka vis! — viņš uzvaroši paskatījās Selgā.

(Turpinājums sekos)

TĀ MIRA LEĢENDĀRAIS EL - ALAMEINAS VARONIS

VĀCU MĒNEŠRAKSTS „WELTBILD" SNIEDZ LĪDZ ŠIM NEPUBLICĒTUS FAKTUS PAR FELDMARŠALA ROMMELA PĒDĒJIEM MIRKĻIEM, KO IZVILKUMOS SNIEDZAM MŪSU LASĪTĀJIEM.

Vācu fronte Normandijā bija sabrukusi, sabiedroto vienības jau tuvojās Vācijas robežām — gluži kā feldmaršals Rommels to bija paredzējis, savā laikā brīdinādams Hitleru viņa nepareizos militāros apsvērumos. Iedomīgais „firers" to neaizmirsa, pierakstīdams Rommelam vēl arī lidzināšanu 20. jūlija atentātā, kaut gan feldmaršals tanī laikā atradās slimnīcā. Taču kauliņi bija mesti, un 1944. g. 14. oktobrī, vadoņa sūtīti divi ģenerāļi — Burgdorfs un Maizels — klauvēja pie feldmaršala Rommela mājas durvīm Herlingenā pie Ulmas, kur pēc atveseļošanās no gūtiem ievainojumiem leģendārais Afrikas iekarotājs uzturējās atvaļinājumā savas ģimenes vidū:

— „Hitlers dod man izvēli — vai nu stāties Berlīnē „tautas tiesas" priekšā vai arī stundas laikā norīt indes kapsulu, ko abi ieradušies ģenerāļi man atveduši", paskaidroja Rommels savai dzīvesbiedrei, kad bija uzzinājis Hitlera priekšlikumus.

Inde vai karātavas — citas izvēles feldmaršalam Rommelam nebija. Ģenerālis Burgdorfs bija armijas štāba personāla daļas vaditājs, bet ģen. Maizels — sevišķu uzdevumu virsnieks 20. jūlija atentāta dalībnieku noskaidrošanā. Abi kavējās Herlingenas naimiņa apakšstāvā, gaidīdami feldmaršāla atbildi.

— „Es domāju, no tautas tiesas tev nebūtu pamata baidīties. Taču atentātā neesi piedalījies. Tu neesi gribējis firera nāvi", ierunājās Rommela kundze. — „Nē, par katru savu rīcību esmu allaž gatavs atbildēt, un man nav bailes no tiesas. Bet es zinu, ka līdz Berlīnei nemaz netiksu. Mani tie nomaitās jau pa ceļam..." Viņš klusēja brīdi, tad turpināja: Tagad saprotu, kādēļ Burgdorfs pirms dažām dienām mani telefoniski aicināja uz Berlīni... itin kā svarīgām apspriedēm ar Keitelu. Kad vaicāju ko tuvāk par Keitela nodomiem, man teica, ka jāpārrunājot mana nākotne. Mana nākotne!... Tiem ir viss jau sikumos izplānots!" —

Šinī brīdī, nekā jauna nedomādams, telpā ienāca 15 g. vecais Manfreds, priecīgs un bezrūpīgs. Rommels pievērsās dēlam un isumā paskaidroja stāvokli.

— „Hitlers ir licis teikt, ka manas pašnāvības gadījumā jums nekas nenotiks. Pat otrādi — par jums valsts rūpēsies un gādās." —

Atvadījies no sievas un dēla, feldmaršals iegāja blakus telpā, likdams aicināt savu uzticamo adjutantu Aldingeru. Viņš centās saglabāt mieru. Uzlicis adjutantam roku uz pleca un, skatīdamies acīs, Rommels teica: „Tagad nu ir tik tālu." — Vēl īsumā paskaidrojis visu, ko jau piederīgiem bija stāstījis, viņš piemetināja: „Es zinu, ka Hitlers vēlas dabūt mani pie malas. Pat ja man dzīvam izdotos nokļūt līdz Berlīnei, es nešaubos, ka tautas tiesa man piespriedīs karātavas . . . Vadoņa vārdā un uzdevumā . . ."

Ģenerālfeldmaršala Rommela kapa piemiņas zīme Herlingenā pie Ulmas — vienkāršs koka krusts ar uzrakstu.

Kapteinis Aldingers satraukts iesaucās:

„Bet kaut kas taču jums jādara! Jums jābēg. Kādēļ mēs nevarētu ieročiem rokās izlauzties no ielenkuma? Cik reizes to neesam sekmīgi veikuši!"

Rommels atmeta ar roku: „Nē, mans draugs, tas šoreiz nelīdzēs. Ielās patrulē SS automobiļi. Mūsu māja ir aplenkta. Nav iespējas mums diviem izlauzties cauri un nokļūt līdz manai vienībai. Es pat nevaru sazvanīties ar savu štābu, jo telefona līnijas uzrauga un sarunas kantrolē."

— „Tad vismaz mēs varam tikt galā ar Burgdorfu un Maizeli."

— „Nē. Tie izpilda saņemto pavēli. Un man jādomā par sievu un Manfredu. Sieva saņems pensiju. Man pašam apsolīta apglabāšana uz valsts rēķina. Prasiju, lai ļauj man atdusēties tepat Herrlingenā. Esmu izšķīries. Es neļaušu Hitleram sevi pakārt. Es neesmu nekādus atentātus rīkojis. Esmu tikai uzticīgi kalpojis. Esmu tikai viena izvēle. Pēc pusstundas jums zvanīs no Ulmas. Tad uzzināsit, ka esmu cietis satiksmes nelaimē un miris."

Pēc brīža Rommels dēla Manfreda un adjutanta kapt. Aldingera pavadībā iznāca mājas priekšā. Viņš bija pilnā uniformā, melnā ādas mētelī un ar feldmaršala zizli rokā.

Abi ģenerāļi piecēlās un sveicināja ar toreizējo vācu sveicienu. Rommels neatbildēja. Viņš gāja uz automašīnu un novietojās aizmugures sēdeklī. Abi ģenerāļi sekoja tam.

SS-šoferis apskatījās, iedarbināja mašīnu un ātrā vāvienā pazuda pavaditāju skatam. Brauciens turpinājās Vipingenas-Blaubeurenas virzienā.

Pēc nedaudz minūtēm jau Tolbrukas un El-Alameinas uzvarētājs, Afrikas varonis un Atlantijas vaļņa aizstāvis bija beidzis savas šīs zemes gaitas. Inde, ko ģenerāļi tam kādā meža līkumā pasniedza, bija iedarbojusies trīs sekundēs.

☆

Tas notika 1944. g. 14. oktobra pēcpusdienā.

Pēc divi dienām slepkava piesūtīja sava upura atraitnei sekojošu telegrammu:

„Smagajā pārbaudījumu brīdī, ko jums sagādājusi jūsu laulātā drauga pēkšņā nāve, lūdzu piemiet manus dziļi izjustos patiesas līdzjūtības apliecinājumus. Ģenerālfeldmaršala Rommela vārds, kuŗš saistās ar varonības apgarotām ciņām Afrikas karalaukā, uz mūžīgiem laikiem ierakstīts mūsu uzvaru vēsturē.

Adolf Hitler.

Vēl pēc divi dienām, 18. oktobrī, Ulmas rātsnamā notika svinīgs sēru ceremoniāls ar goda sardzēm, sēru mūziku, milzīgiem puķu kalniem, lauriem un karogiem un „vadoņa vārdā un uzdevumā" feldmaršala von Rundsteta teikto sēru runu. Pēdējā noslēdzās vārdiem: „. . . un viņa sirds piederēja fireram"

Varonis, kuŗš tagad kluss dusēja zārkā, nespēja šiem meliem oponēt. Tāpat viņa sēru plīvuri tītā dzīvesbiedre un dēls Manfreds. Tiem bija jādomā par savu dzīvi, kā tagad nāvē aizmigušais bija allaž par viņiem domājis.

Atkal „firera vārdā" feldmaršals von Rundstets nolika greznu vainagu uz katafalka.

Tad šķirstu aizdarīja un veda uz krematoriju.

Mirušā pelnos grūti atrast indes pazīmes . . .

Dažus mēnešus pēc šī skumjā notikuma, 1945. g. martā atraitne saņēma no Berlīnes sekojošu vēstuli:

„Firers man uzdevis rūpēties par atbilstošu pieminekli jūsu mūžībā aizgājušam laulātam draugam ģenerālfeldmaršalam Ervīnam Rommelam, kādā sakarībā esmu runājis ar vairākiem slaveniem tēlniekiem, lūgdams no tiem pieminekļa metus.

Tā kā patlaban, kara apstākļu dēļ, pieminekļa uzbūve gandrīz neiespējama, tad esmu lūdzis mākslinieķus pagaidām izgatavot tikai modeli. Esmu vienis prātis ar skulptoru, ka aizgājēja lielā personība un viņa varonģars būtu simboliski izteicami lauvas veidā. Profesors Thoraus savā modeli veidojis mirstošu lauvu, bet profesors Brekers — rūcošu. Skulptors Lönels, turpretim, izvēlējies lauvu uzbrukuma gatavībā: Es personīgi gribētu izšķirties par pēdējo . . . Taču ja, jūs tā vēlētos, mēs varētu piekrist mirstošā lauvas attēlam.

„Heil Hitler! gez. Kreis, Generalbaurat", bija lasāms vēstules parakstā.

Zināms, Rommela kundze vēstulei neatbildēja un kara beigām tuvojoties, sakari ar Berlīni pārtrūka.

Ģenerālfeldmaršala Rommela pelnu urna apglabāta dzimtās Herlingenas kapsētā un lielā karavīra atdusas vietu grezno necila, vienkārša piemiņas zīme. Taču viņa varonības slava pārāugusi pāri viņa nelabvēļiem un ar cieņu tiek minēta arī toreizējo militāro pretinieku valodās.

ŠERMEŅA ROZE MONTEREJĀ

Tas bija toreiz, kad Kalifornijā ienāca amerikāņu armija. Kalifornijas galvaspilsētā Monterejā uz muitas ēkas uzvilka zvaigžņoto ASV karogu. Kāda jauna señorita, kuŗas acis zvēroja naids un uguns, tad pēkšņi iekliedzās: „Tas ir barbaru karogs. Ak, svētā Dievmāt', nolādi to!" Dusmās pilnigi drebēdama viņa ātri savāca izbālējušo zaļi-baltisarkano Meksikas karogu, kas bija nevērīgi nosviests zemē, satvēra to cieši un pa kādu sāņieliņu skrēja mājup. Atvērusi mājas durvis, viņa skaļi sauca: „Māt, es izglābu mūsu karogu. Gan tas atkal reiz pacelsies virs Monterejas." Māte viņu mierināja, aizrādīdama, ka Kalifornija ir uzvarēta, gubernātors Pio Piko atcelts no amata un ģenerālis Vajeho apcietināts. — „Kalifornija nekad neuzvarēs!" iesaucās daiļā dumpiniece ar asarām acīs. „Iebrucēju zilie tērpi nenovērsīs mūsu skatus no mūsu zilajām lupīnēm un viņu zelta bārkstis mums nekad nebūs mīlākas par mūsu zelta magonītēm."

Pa Monterejas ielām braši soļoja amerikāņu karavīri, skanēja mūzika. Monterejas meitene, kuŗas īstais vārds bija Marija Ignacija Bonifacio, bet kuŗu parasti saukāja par Nokitu, uz viņu pusi pat nepaskatījās un nelikās ne zināt, ka viņas mājai pretī, ielas otrā pusē atradās amerikāņu armijas galvenais štābs. Viņa dzīvoja aiz sava ciešā žoga un izgāja tikai tad, lai dotos uz baznīcu un lūgtu Dievu aizdzīt amerikāņus no Kalifornijas. Monterejiešu klusībā priecājās par jauno sazvērnieci, bet saprātīgais baznickungs Hosē Maria Reāls gāja pie tās un teica: „Bērns, tam visam nav nekādas nozīmes. Atsakies no savas pretestības. Visi tālredzīgākie kalifornieši jau to ir darījuši. Dienvidos dons Huāns Bandini pat nodevis pulkvedim Fremontam savu mīļāko zirgu. Ģenerālis Vajeho ir noslēdzis Sonomā ar iebrucējiem mieru un ieguvis ievērojamu posteni jaunajā valdībā. Un jūs, viena niecīga señorita, gribat pretoties visai lielajai amerikāņu nācijai?"

„Mīļo mācītāj'," atbildēja Nokita, „ja vairāk nav, tad nabaga Kalifornija priecāsies arī par vienu vienīgu uzticīgu cilvēku."

Pienāca 4. jūlija svinības. Tieši tai laikā, kad gaisu tricināja sālūtšāvieni un skanēja kara orķestra mūzika, augstu gaisā virs Bonifacio mājas pacēlās Meksikas karogs. Tas bija atklāts pretestības žests, kas savilņoja visu Montereju. Bet pati Nokita neizrādīja nekādu interesi, nelikās par satraukumu ne zinot un mierīgi strādāja savā dārzā. Viņa bija iznesusi kādu puķu podu ar Kastilaniešu rozes dēstu un grasījās iestādīt puķu dārzā. Bet tad, paskatījusies uz augšu, viņa ieraudzīja uz sētas vaļņa kādu karavīru, kas sniedzās pēc zaļi-balti-sarkanā karoga kāta. „Señor", viņa pavēloši teica, „neaizkarat šo karogu!" Jaunais leitnants atbildēja: „Piedodat, señorita. Varbūt jūs nesaprotat, ko darāt. Šodien Sav. Valstis svin savus neatkarības svētkus un šodien var plivot vienīgi mūsu sarkani-balti-zilās krāsas." — „Ak tā, señor", — iekliedzās Nokita un brūnais puķu pods jau lidoja uz leitnanta pusi. Tas to veikli uzķēra un teica: „Gracias, señorita! Bet man jums tomēr jāsaka tas, ko mans ģenerālis lika pateikt, proti, ka ir ļoti necieniģi 4. jūlija svētkos pacelt gaisā meksikāņu karogu. Savienotās Valstis ir ļoti spēcīga nācija. Mēs nevēlamies cīnīties ar sievietēm, bet . . ." — „Señor," pārtrauca Nokita, mēs, Kalifornijas sievietes, no cīņas nevairāmies". — „Amerikāņi ciena uzņēmību, atbildēja leitnants, „bet ģenerālis lūdza nepacelt gaisā Meksikas karogu vienīgi 4. jūlija svētkos." — „Šis karogs, señor, ir manas zemes karogs. Viņš pārsedz mani naktīs un viņš pārsegs mani, kad es miršu. Ja jūs aizkarsit šo karogu, jums liksies, ka esat pacēlis roku pret niecīgu vārgulīti."

Amerikānis juta, ka šī meitene nav viegli pārliecināma, kādēļ šāka runāt kaut ko citu. Viņš piedāvājās palīdzēt iestādīt rozi. Señorita, protams, krasi noraidīja, bet tad krasums atslāba. Beigu beigās tā arī ļāva rozi iestādīt un aplaistīt. Sai rozes stādīšanas laikā kaut kādas nerezdamas siržu saites bija klusi radušās, bet aizviedams leitnants tomēr noteica stingri: „Señorita, es lūdzu mani saprast. Es lūdzu vienīgi neizkārt tieši valdības priekšā Meksikas karogu 4. jūlija svētkos." — „Neviens jūs neaicina raudzīties uz Meksikas karogu. Ja jums nepatīk mūsu zaļi-bali-sarkanās krāsas, paliekat aiz mūsu kalniem." — „Bet, señorita, ja visa Monterejа tā uz vestos kā jūs . . ." — „Tad Kalifornija būtu briva," atcirta meitene. „Iemetiet mani cietumā, ja vēlaties. Ieslēdziet kopā ar zagļiem un slepkavām, bet Marija Ignacija Bonifacio tomēr pacels gaisā Meksikas karogu." Leitnants aizgāja, bet nāca bieži atpakaļ, katru dienu, it kā aplaistīt rozi, jo, kā viņš mēdza teikt, tikko iestādītai rozei ūdens nekad nevar būt par daudz.

Reiz tas teica: „Ak, kāda maza sazvērniece jūs esat, Nokita!" — „Kā jūs zināt manu vārdu?" — „Kā gan lai es nezinātu, kā sauc Monterejas vienīgo aizstāvi." — „Bet kā jūs sauc?" — jautāja meitene. „Es esmu leitnants Viljems Šermens."

Tad leitnants Šermens saņēma rīkojumu, ka viņu pārcels dienesta labā uz Vašingtonas pilsētu. Kad viņš nāca pie Nokitas atvadīties un arī pateikt, ka labprāt vēlētos viņu iegūt par savu mūža draugu, virs ieejas plīvoja zvaigžņotais amerikāņu karogs. — „Mūsu karogs . . . un no zida! Kur to ņēmāt, Nokita?" — „Señor, mans Viljem Šermen, ar zilajām acīm, es iepriekšējā naktī to sašuvu no savām zida drēbēm!"

Atvadīšanās bija īsa un sirsnīga, un aizejot leitnants teica: Nokita, vienmēr pavasaros, kad uzziedēs mūsu roze, tad zini, ka es domāju par Tevi!"

Šermens Vašingtonā dzīvoja un apprecējās. Vēlāk kļuva par kādas bankas darbinieku San Francisko pilsētā. Kad izcēlās civilais karš, viņš no jauna iestājās armijā kā pulkvedis. Komandēja vairākas armijas grupas, guva spožas uzvaras un 1869. gadā, pēc ģenerāļa Granta, kļuva par ASV armijas virspavēlnieku. Monterejā viņš vairs neatgriezās nekad. Bet Nokita līdz pat sirmam vecumam dzīvoja savā vientulībā, kopa rozi, vēroja, kā tās ziedi plaukst un . . . gaidīja.

Pēc viņas nāves kāds financists gribēja iegūt tās māju, lai to noplēstu un tās vietā uzceltu banku. Bet tad pacēlās protesta balsis ne vien Monterejā, bet visā Kalifornijā. Plašas laužu aprindas atzina, ka Šermeņa roze Monterejā pieder pie Kalifornijas vēstures un ka tā simbolizē ar milas asarām slacīto seno dienu romantiku, to garu no kā dzīvo ne tikai Monterejа vien. Tā arī tautas balss uzvarēja. Vēlāk kāds mākslinieks Bonifacio māju lietpratīgi restaurēja, un pie tās ceļotāji var tagad apstāties un vērot, kā 100 gadus vecā roze vēl zaļo un pauž stāstu par diviem jauniem milētājiem Kalifornijas pagātnē.

K.

KĀ SKOLĒNI SENĀK PAVADĪJA BRĪVO LAIKU

AGRONOMS FRICIS GRAVA STĀSTA SAVAS JAUNO DIENU ATMIŅAS (3)

Pagastskolā mēs ne tikai grūti mācījāmies, bet centāmies arī patīkami papriecāties. Oficiāli gan skolā tikai Ziemassvētku eglītes vakarā — pēc skolēnu priekšnesumiem un pavasari, beidzot skolas mācības, atļāva iet rotaļas un drusku padejot „Tūdaliņ, tagadiņ" un kādu „polku uzlaist", bet mēs tomēr izgudrojām, kā vēl citādi savā brīvā laikā papriecāties, uz ko dabīgi nesās katra bērna prāts, bet vecā paaudze, arī skolotāji, lāga negribēja saprast.

Ko neatļāva atklāti, to darījām slepeni.

Naktīs stāstījām pasakas, anekdotus un visādus piedzīvojumus. Bieži spēlējām arī kārtis uz „cūkām", vai sarikojām „dvieļu kaujas". Kādreiz, kad skolotājs bija aizgājis viesībās, skolēni nebija vis gājuši noliktā laikā gulēt, bet uzsākuši rotaļas, kamēr visus, i zēnus, i meitenes, naktī pārsteigusi skolotāja bargā balss: „Lopi, grožos sienami un pērami kā pelavmaisi, vai jūs traki esat, vai? Sodu pasacišu ritu, tagad, marš, gulēt!" Es to nakti skolā nebiju, jo no vakara, nekā nezinādams, ka naktī var iznākt „balle", pārgāju mājās, kurp mani vilka rīvētu kartupeļu bliņas. Kad rītā ierados skolā, nevarēju saprast, kas tur īsti noticis — visi zēni staigā nokārtām galvām un pavisam klusi, bet meitenes raud vienā raudāšanā. Likās, ka notikusi kāda nelaime. Tikai vēlāk uzzinu, kā nakti gājuši rotaļās un skolotājs šos piekēris. Nu dabūšot vislielāko sodu, kādu vien var iedomāties. Vai dienin, vai dienin!

No rīta pirms stundām visi gāja nolūgties skolotāju, apsolīdamies laboties un nekad vairs tādu grēku nedarīt. Beidzot skolotājs piedeva arī, jo visu skolu nevar tik viegli nosodīt. Toreiz jau skolotājam bija tiesības arī pērt, bet tik daudzus nemaz nav iespējams nopērt. Arī tik daudzus vecākus nevarēja atsaukt, un tā visi laimīgi tika cauri vienīgi ar rājienu.

Nakts rotaļās gan turpmāk vairs netika iets, taču skolēni meklēja citas izpriecas. Parasti rītos, kad bija labāks laiks, cēlāmies jau plkst. 5.00 un gājām sist ripas, bet kad bija ledus, tad slidot ar paštaisītām koka slidām, ar dzelzs stieniti apakšā. Sniegā pikojāmies vai laidāmies no stāvā kalna ar ragavām, ka vējš vien gar ausīm svilpa, un vaigi kļuva sārti. Bieži arī meitenes piedalījās un tad gāja vēl jautrāk.

Saprotams, kad skolotājs noķēra, tad bez soda nepalikām. Tad vai nu samazināja uzvešanās atzīmi, vai arī atstāja sestdienās pēc stundām mierīgai pasēdēšanai.

Jā, tā laiki un ieskati mainās! Kas ap 1900 gadu tika apkrots un visai nosodīts, tas tagad atkal tiek celts lielā godā; turpretim ieturēt vajadzīgo samēru mēs nespējam vēl tagad.

Tomēr savu skolu mēs ļoti mīlējām un savu skolotāju uzskatījām par gudrāko cilvēku pasaulē. Katrs centāmies iegūt viņa labvēlību un uzticību, kā vien varēdami, bet ne katram viņš to dāvāja. Vispirms tas vēlējās, lai labi mācās un kārtīgi uzvedas. Tādam atļāva kurināt krāsnis savā dzīvoklī un uzticēja arī atnest papirosus un citas mantas no tuvējā veikala. Skolas apkopšanas darbi, ko pildīja visi skolēni, bija parasta lieta, turpretim pakalpot savam skolotājam jau bija kas cits — tā bija goda un prestiža lieta.

Lepns bija arī tas skolēns, kam skolotājs uzticēja mīt ērģeļu paminas, kad viņš spēlēja rīta un vakara lūgšanas laikā garīgās dziesmas. Visvairāk gan lepns bija t. s. prims, kam skolotājs uzticēja uzturēt kārtību stundu starpbrīžos. Arī par tīrību primam bija jārūpējas — klasei vajadzēja būt tīri izslaucītai un labi izvēdinātai, melnajam dēlim noslaucītam ar mitru lupatu; tāpat jārūpējas, lai stundās nepietrūktu krīta. Arī petroleja lampās nedrīkstēja trūkt, tās vajadzēja arī laikā iededzināt un laikā nodzēst, kās nebūt nebija tik viegli, un ne viens vien prīms gadījās, kas lielās griestu lampas nevarēja nopūst, un, ak, tavu kaunu, skolotājam bija jāsūta palīgā kāds cits, kam garāks augums un lielākas „plēsas". Šo kaunu arī man nācās piedzīvot, kad vēl biju maza auguma, bet jau prīms.

Tā mēs savā brīvā laikā ne tikai priecājāmies un trokšņojām; bet arī, kā prīmi, mācījāmies skolā uzturēt mieru un kārtību un visādā veidā palīdzēt savam skolotājam.

SIRMAIS AU... STĀS...

SARUNA AR PROF. LUDI...

Sirmais jaunatnes audzinātājs, teologs un dzieminieks prof. Ludis Bērziņš dzīvo Denverā, Kolorado valstī ASV, bet vismaz reizi gadā apmeklē savus tuviniekus Ņujorkā.

Š. g. 24. jūnijā sirmais profesors kristija Ņujorkā savu mazmazmeitu Katrīnu Grant-Keggi. Ludis Bērziņš kristījis visus savus 12 mazbērnus. Arī Jāņus profesors nosvinēja Ņujorkā pie meitas Rutas ārsta J. Keggi dzīvoklī, kur viņš pa apmeklējuma laiku apmeties. Jau ceturto nedēļu profesors ar kundzi atrodas ceļojumā, pie kam viņi apmeklējuši arī Mičigenu.

Ludis Bērziņš ar ģimeni sākumā dzīvojis Kolorado Springā, bet tagad jau ceturto gadu Denverā. Kolorado Springs ir kūrorts, kur visa dzīve atkarīga no tūristiem, bet Denvera — plaša, augoša rūpniecības pilsēta, kur lielas iespējas atrast nodarbošanos. Dēls Ansis strādā aviācijas skolā, netālu no Denveras. Kaut arī pēdējos gados latviešu Denverā saradušies vairāk, lielāku latviešu pulku grūti sadabūt kopā.

Ludis Bērziņš septembrī svētīs savu 91. dzimšanas dienu, bet vērojot izskatu un izturēšanos, liekas, ka viņš vismaz kādus 20 gadus jaunāks. Sirmais profesors, kaut arī baltu galvu, ir kustīgs un runīgs, atceras notikumus, kas bijuši pirms 30 vai 50 gadiem un labprāt stāsta par savas dzīves atmiņām. Ja arī kas būtu aizmirsies, tad Bērziņa kundze vai arī meita Ruta Keggi papildina.

Mūsu saruna sākas ar to, kā sasniegt lielu vecumu un tomēr izskatities jaunam. Pēc pieredzes sirmais profesors atbild, ka vajag saturēties un izlikties jaunam. Kad vajaga ko izdarīt, dīžais džūkstenietis saņemas un izdara.

Apmeklējot Ņujorku, prof. L. Bērziņš iepriekšējos gados viemēr bija spredikojis Bruklinas baznīcā, tomēr šogad neesot iznācis, kaut arī māc. R. Zariņš esot viņu aicinājis. Spredikojot arī kādreiz Denverā, vai Kolorado Springā.

Saruna novirzījās uz jaunatnes audzināšanu. Pēc prof. L. Bērziņa uzskata, jaunatne tagad nodarbināta ar citām lietām kā agrāk. Kā no mājas ārā, tā jaunatne vairs nedzird latviski, bet latviešu valodā vajaga ieaugt. Svētīgas ir svētdienas skolās, kur nav tik svariga izstrādātā programma, bet daudz svarīgāk, lai bērni sanāktu kopā un dziesmās vai rotaļās pavaditu laiku, protams, neaizmirstot arī mācības latviešu valodā.

Bērziņu ģimeni apciemo gan bijušie skolotāju institūta audzēkņi, gan studenti vai arī garajā mūža radušies daudzie paziņas vai cienītāji. Ārsta Jāņa Keggi mājā Bērziņa viesošanās laikā gandrīz katru dienu gadās pa apmeklētājam, dažreiz pat vairāki. Pirms manis sirmo audzinātāju apciemoja bijušā institūta audzēkne Mateusa kundze.

L. Bērziņa atmiņas no skolotāju institūta laikiem, liekas, ir vissirsnīgākās, kaut arī bijuši pāris asumu, kas laika plūsmā izlīdzinājušies. 1928. gadā nākamie skolotāji atcerējušies sava audzinātāja 40 gadu darbību rakstniecībā, bet pāris audzēkņu, ar savu darbību, tam bijuši pretim. Nodibināta skolnieku izmeklēšanas komisija, kas savus atradumus ziņojusi konferencei. Vainīgiem izteikts rājiens, bet šie vainīgie pēc gadiem atvainojušies savam audzinātājam, pie kam viens bijis vēlāk ievērojams dzejnieks un piesūtījis savu dzejoļu krājumu ar sirsnīgu pateicību, bet otrs illustrējis kam L. Bērziņš vēlāk bērnus. Kad sirmais gatavojies atstāt Ņujorku, lienes ar pukšķeni ieradušais skolnieks u... Prof. L. Bērziņa dzīvē ir grūtumi, u... velāk tomēr izlīdz... lais viņa bijušo sa... mēģinājuši viņam... Skolēni atcerēju... dzimšanas dienās, lejās, sūtot ziedus... mus, vai arī ierod... ciemot, daudzreiz... ceļus.

Tālāk saruna n... su kopējo paziņu... Rob. Slokenbergu, cītāju L. Bērziņa... Džūkstē un Rūjien... beidzis Rob. Slok... pamatskolu. Rob. ... jis labs runātājs... dzu neparastu pro... tikai Džūkstē un ... Zviedrijā un Angl... viņa izturēšanās ... nav atradušas pri... krišanu.

L. Bērziņš ir d... rīgo dziesmu au... dziesma Pilnas r...

KĀ...

Kāda Kaliforn... sa bija tiesājus... Kad visas form... ja galā, priekšsē... cietinātō nozie... vārdiem:

„Don Huan V... Karenzas, plecel... Parastī tā ir ievē... ciba, ja kāds v... mē no svešām n... Kalifornijā mūsu... dzībā. Ja kāds ... bet izdara šelt ... tam jāzina, ka ... sods. Don Huan ... lante Karanzas! ... vam līdzīgi dzīv... Par to dabūji g... tiesu 12 viru sa... tevi par valnigu... kums tagad ir t...

Drīz vien snie... mas bardziba p... miņā. Pavasarī ... sēs sniegu tur ... virsotnēs un ma... ciņi tecēs no k... auglīgajā ielejā ... su zemes garoz... pukšītes pacels ... ziedēs pavasarā ... su plašo apkārt...

PIRMĀS... SACĪ... VĒŽ...

Dzīve nestāv... tas, kā nesam... das dolāri. Pa... šingtonas štatā... cikstes vēžošar... dējā svētdienī... pirmās „valstu... viešiem no Va...

Kad aizvad... vieglatlētiku, s... ma" runas vi... kumus, izpētīs... lai 30. jūlijā, ... centrālās va... gadskārtējais ... ļos varētu lik... ti spilaiņu.

no „Ēnu ezera... las latviešu iz... ūdeņiem, tuvi... vieglāk realiz... šanos peldbik... no Kanadas.

PASAULES RAIBUMI

Nigērijā vēl nesenā pagātnē trinišu un četrišu piedzimšanu uzskatīja par launo garu darbu, tāpēc tos tūlin pēc piedzimšanas nogalināja. Valdība iejaucās un uzņēmās šādu piedzimušo aizsardzību, lai bērniem nenotiktu nekas launs. Ja izdodas trinišus vai četrišus uzturēt pie dzīvības, tad pēc nigēriešu ticējumiem, jaunā vara lauzta.

☆

Kāds pasaules apceļotājs un dēkainis uzdāvinājis britu mūzejam dažus „burvja kaulus", kurus ar lielām pūlēm nozadzis Rietumrodēzijas Vakaranga cilts lielburvim. Šī zādzība bijusi saistīta ar dzīvības briesmām, jo Vakaranga cilts piederīgie uzskata kaulus par līdzekli, kā pierādīt vainu, resp. bezvainību. Kaulu ar daudz „burvībām" uzmet gaisā un pēc tā stāvokļa nokrītot zilē vainīgo. Dēkainis gan apgalvo, ka starp burvjiem un „zāļu vīriem" bijuši pirmklasīgi žonglieri, kas pratuši kaulus mest „pēc vajadzības".

☆

Pasaules rekordi laulību šķiršanā neapstridami pieder serbu čigāniem Puse viņu laulību nedīgst vairāk kā 1—4 mēnešus. Arī daudzsievība pie serbu čigāniem nav retums. Dažiem ir pat trīs sievas. Vienai jāapkopj māja, kamēr abas pārējās palīdz sagādāt dienišķo uzturu.

★

Garākā „šlepe", kāda jebkad „sekojusi" kādai dāmai, bijusi Krievijas carienes Katrīnes kronēšanas tērpam 1762. g. šlepe bijusi 75 metrus gara, un to nesuši 50 pāži.

☆

Viduslaikos zemnieki, dodamies uz pilsētas tirgiem, bieži paņēmuši savus lopiņus līdz pat baznīcās. Kādā Breslavas baznīcas grāmatā, kas datēta 1594. g., lasāms: „Pa sprediķa laiku kādai cūkai zem kanceles trepēm piedzima sivēni; cūka piederēja rakstu pratējam Tomam Sidoveram."

☆

Skolotājiem kādā Milānas skolā, Itālijā, uzkrita, ka arvienu vairāk skolēnu parādās klasēs ar dzirdes pastiprināšanas aparātiem ausīs. Laimīgā kārtā noskaidrojās, ka aparāti pieslēgti kabatas radio, lai varētu mācību laikā izsekot notikumiem sporta laukumā. Skolas vadība šinī sakarībā noteica, ka dzirdes pastiprināšanas aparātus var lietot vienīgi ar ārsta piekrišanu.

☆

Landau'ā, Vācijā, strādnieki, kuŗi bija nodarbināti archaioloģiskos izrakumos, atraduši kādu māla podu, pildītu sudraba naudas gabaliem no trīsdesmitgadu kara laikiem. Guvumu tie sadalījuši savā starpā, vienodamies nevienam par atradumu neizpaust. Taču kāds no dalībniekiem nebija nocieties, pastāstījis sievai, tā savai draudzenei. Rezultātā, trešā dienā jau visa pilsēta zināja par izrakto naudu. Laimīgie atradēji nokļuva cietumā, bet nauda — valsts archaioloģiskā mūzejā.

„MAROKAS BAIGAIS" MANĀS ATMIŅĀS

KĀ MĒS AR BRUŅINIEKA KRUSTA KAVALIERI KAPT. MIERVALDI ĀDAMSONU LĀPĪJĀM KARA BRŪCES

Miervaldis Ādamsons, saukts „Marokas baigais", gulēja ar maņi vienā istabā Sarkankalna slimnīcā, kur viņš, kā pats teica, esot ieradies salāpīt ložu caurumus un atšautās ķetnas. Ķirurģiskās nodaļas vaditājs Dr. Lūsis mums bija nolicis pilnīgu gultas režīmu, jo ievainojumi varot sākt asinot un izsaukt sarežģījumus.

Protams, par gulēšanu nebija nekāda runa, jo visi sešī istabas iemītnieki bija veci kaujas vilki, un līdz ko ārsti aizgāja, tūdaļ sākās dažādu kara piedzīvojumu un joku stāstīšana. Troksnis un smiekli beidzās vienīgi tad, kad visi bijām tā noguruši, ka nevīļus aizmigām.

Līdz ko ārsts bija beidzis vizīti, Miervaldis visiem uzklieza: „Rāpjaties, velni, no gultām ārā, tā vēl sāksiet pūt!"

Viens otrs gan vēl mēģināja atrunāties, ka ārsts aizliedzis, bet Miervaldis, pieklībojis pie viņu gultām, norāva segu un teica: „Ar gulēšanu mēs vaņķu nesasitīsim. Celies augšā un izkustini savus kaulus, lai nedabū trombozi."

Pagāja labs brīdis, līdz dabūjām kājās bikses un apavus. Beidzot bijām gatavībā uz iešanu, bet koridorā mūs pārsteidza virsmāsa iekliegdamās: „Jums visiem gultas režīms. Kungs, zēligais, jūs rītā visi būsiet pagalam."

„Nečiksti, meitenīt, šos večus pat vaņka nevarēja nosist, un tu domā, tie rīt jau mirs dabīgā nāvē?. Labāk, milīt, izliecies, ka nesi nekā redzējusi un pasaki arī citām žagatām, lai tās vienreiz iemācās klusēt. Nu, tā, uz redzēšanos!" un mēs lēnām, viens otru stutēdami rāpāmies pa trepēm lejā.

Uz ielas Miervaldis sadalija katram savu uzdevumu: „Kapteiņi L. un X, kā vecākie brauc pēc stiprā alus uz Livonijas alus darītavu. Leitnanti E. un B. dosies uz Bekona Eksportu pēc uzkožamiem. Un mēs ar Janku gādāsim par kaut ko stiprāku. Un tagad, večiz, zirgos! Nav daudz laika, rīt deviņos visiem jābūt atkal gultā, kad vecais nāks (Dr. Lūsis). Miera ielā noķērām ormaņus un visi devāmies uz Iekšrīgu.

Abi ar Miervaldi ieradāmies Smilšu ielā 10, kur lieliem burtiem bija rakstīts: „Ernährungsstelle". Stipros dzērienus šeit izdalīja vācietis Königshauzens, kas mūs abus jau pazina un, ieraudzījis Ādamsonu, iekliedzās: „Bet jūs taču, Ādamsona kungs, vēl pilnīgi salāpīts no galvas līdz kājām, tāds taču nevar dzert!"

„Nerunā tik daudz, man mute nav pārsieta, vai neredzi?, tāpēc netērē dārgo laiku un dod 10 pudeles vismaz!" Un Miervaldis bīdija resno vācieti pie rakstāmgalda.

„Bet jums jāizpilda veidlapas", atkal vācietis gribēja parādīt savu birokratismu un sniedza mums tās.

„Stulbais, vai neredzi, ka mēs tā sašauti, ka nevaram rakstīt!" Miervaldis palika dusmīgs.

To redzēdams vācietis sauca savu sekretāri — latvieti, kuŗa mūs abus jau pazina no iepriekšējām reizēm. Tā ātri izpildīja veidlapas un nodeva Königshauzenam.

„Desmit pudeles šodienai diviem par daudz", vācietis mēģināja iebilst, vilkdams ar zīmuli cauri anketei. „Kas par daudz? Mums vēl četri veči ārpusē," Miervaldis iebrēcās.

„Kāpēc tad viņi nenāca iekšā?" vēl izbrīnījies mēģināja spēlēt skopo Königshauzens.

„Tie nevar paiet, tos nes ar nesāņu uz krogu. Sašauti kā sieti", mierīgi paskaidroja Miervaldis.

Dzirdējis šādu atbildi, vācietis ātri pasniedza atļauju, it kā grībēdams ātrāk vaļā tikt un tikai piebilda: „Ach, sie, Letten, sie sind gute Kämpfer und gute Säufer!"

Pie Džengeļa, Zirgu ielā, draugi jau gaidīja un brīnījās, kur mēs tik ilgi, bet Miervaldis mierīgi aizbildinājās: „Jums jau bija viegli, jums darīšana

NTEREJĀ

vienīgi neizkārt tieši valdības priekšā Meksikas karogu 4. jūlija svētkos." — „Neviens jūs neaicina raudzīties uz Meksikas karogu. Ja jums nepatīk mūsu zaļi-bali-sarkanās krāsas, paliekat aiz mūsu kalniem." — „Bet, señorita, ja visa Monterejа tā uz vestos kā jūs . . ." — „Tad Kalifornija būtu brīva," atcirta meitene. „Iemetiet mani cietumā, ja vēlaties. Ieslēdziet kopā ar zagļiem un slepkavām, bet Marija Ignacija Bonifacio tomēr pacels gaisā Meksikas karogu." Leitnants aizgāja, bet nāca bieži atpakaļ, katru dienu, it kā aplaistīt rozi, jo, kā viņš mēdza teikt, tikko iestādītai rozei ūdens nekad nevar būt par daudz.

Reiz tas teica: „Ak, kāda maza sazvērniece jūs esat, Nokita!" — „Kā jūs zināt manu vārdu?" — „Kā gan lai es nezinātu, kā sauc Monterejas vienīgo atzstāvi." — „Bet kā jūs sauc?" — jautāja meitene. „Es esmu leitnants Viljems Šermens."

Tad leitnants Šermens saņēma rikojumu, ka viņu pārcels dienesta labā uz Vašingtonas pilsētu. Kad viņš nāca pie Nokitas atvadīties un arī pateikt, ka labprāt vēlētos viņu iegūt par savu mūža draugu, virs ieejas plīvoja zvaigžņotais amerikāņu karogs. — „Mūsu karogs . . . un no zida! Kur to ņēmāt, Nokita?" — „ Señor, mans Viljem Šermen, ar zilajām acīm, es iepriekšējā naktī to sašuvu no savām zida drēbēm!"

Atvadīšanās bija īsa un sirsnīga, un aizejot leitnants teica: Nokita, vienmēr pavasaros, kad uzziedēs mūsu roze, tad zini, ka es domaju par Tevi!"

Šermens Vašingtonā dzīvoja un apprecējās. Vēlāk kļuva par kādas bankas darbinieku San Francisko pilsētā. Kad izcēlās civilais karš, viņš no jauna iestājās armijā kā pulkvedis. Komandēja vairākas armijas grupas, guva spožas uzvaras un 1869. gadā, pēc ģenerāļa Granta, kļuva par ASV armijas virspavēlnieku. Monterejā viņš vairs neatgriezās nekad. Bet Nokita līdz pat sirmam vecumam dzīvoja savā vientulībā, kopa rozi, vēroja, kā tās ziedi plaukst un . . . gaidīja.

Pēc viņas nāves kāds financists gribēja iegūt tās māju, lai to noplēstu un tās vietā uzceltu banku. Bet tad pacēlās protesta balsis ne vien Monterejā, bet visā Kalifornijā. Plašas ļaužu aprindas atzina, ka Šermeņa roze Monterejā pieder pie Kalifornijas vēstures un ka tā simbolizē ar milas asarām slacīto seno dienu romantiku, to garu no kā dzīvo ne tikai Monterejа vien. Tā arī tautas balss uzvarēja. Vēlāk kāds mākslinieks Bonifacio māju lietpratīgi restaurēja, un pie tās ceļotāji var tagad apstāties un vērot, kā 100 gadus vecā roze vēl zaļo un pauž stāstu par diviem jauniem milētājiem Kalifornijas pagātnē.

K.

ATMIŅĀS

ONU LAPĪJĀM KARA BRŪCES

pas", septiņos vakarā un redzējis, ka t sa- istaba tukša. Otrā dienā mūs vinedza sus izrakstīja no slimnīcas. Atvadoties Miervaldis dakterim mēs mierīgi sita uz pleca un teica: stit!" „Nu, tad uz redzēšanos līdz nākamai reizei! Bet esi tik labs, dakter, un neskaisties, jo lūk, suuca pār slimnīcu tu esi direktors, kura bet pār saviem ļoceķiem un dziriek- vību mēs paši." idīja shau-

SAGAIDA LIELU DŽETU LIDMAŠINU PIEAUGUMU

Esso „Air World" žurnāls neseko Padomju Savienības taktikai, — kas savu satiksmes lidmašīnu skaitu tur dziļā slepenībā, — bet publicē ir esošo, ir paredzēto džeta lidmašīnu skaitu.

Pašreizējiem 480 džetiem, kas lido visā Rietumu pasaulē, līdz 1960. gadam pievienosies vēl 422. No šiem 259 džetus ražošot ASV, 89 Anglijā un 38 Francijā.

Visvairāk pasūtināto ir Boeinga tipa (397), tām seko angļu DC 8 (166). Trešā vietā Francija ar 155 Caravelle džetiem. Visvairāk džetu satiksmei lieto United Airlines. Otrā vietā Air France, seko Pan American World Airways un pārējās sabiedrības.

HAMILTONĀ

O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi

LATVIJAS AMERIKĀ

numuri.

SIRMAIS AUDZINĀTĀJS STĀSTA

SARUNA AR PROF. LUDI BĒRZIŅU ŅUJORKĀ

Sirmais jaunatnes audzinātājs, teologs un dzieminieks prof. Ludis Bērziņš dzīvo Denverā, Kolorado valsti ASV, bet vismaz reizi gadā apmeklē savus tuviniekus Ņujorkā.

Š. g. 24. jūnijā sirmais profesors kristīja Ņujorkā savu mazmazmeitu Katrīnu Grant-Keggi. Ludis Bērziņš kristījis visus savus 12 mazbērnus. Arī Jāņus profesors nosvinēja Ņujorkā pie meitas Rutas ārsta J. Keggi dzīvoklī, kur viņš pa apmeklējuma laiku apmeties. Jau ceturto nedēļu profesors ar kundzi atrodas ceļojumā, pie kam viņi apmeklējuši arī Mičigenu.

Ludis Bērziņš ar ģimeni sākumā dzīvojis Kolorado Springā, bet tagad jau ceturto gadu Denverā. Kolorado Springs ir kūrorts, kur visa dzīve atkarīga no tūristiem, bet Denvera — plaša, augoša rūpniecības pilsēta, kur lielas iespējas atrast nodarbošanos. Dēls Ansis strādā aviācijas skolā, netālu no Denveras. Kaut arī pēdējos gados latviešu Denverā saradušies vairāk, lielāku latviešu pulku grūti sadabūt kopā.

Ludis Bērziņš septembrī svētīs savu 91. dzimšanas dienu, bet vērojot izskatu un izturēšanos, liekas, ka viņš vismaz kādus 20 gadus jaunāks. Sirmais profesors, kaut arī baltu galvu, ir kustīgs un runīgs, atceras notikumus, kas bijuši pirms 30 vai 50 gadiem un labprāt stāsta par savas dzīves atmiņām. Ja arī kas būtu aizmirsies, tad Bērziņa kundze vai arī meita Ruta Keggi papildina.

Mūsu saruna sākas ar to, kā sasniegt lielu vecumu un tomēr izskatities jaunam. Pēc pieredzes sirmais profesors atbild, ka vajag saturēties un izlikties jaunam. Kad vajaga ko izdarīt, dīzais dzūkstenietis saņemas un izdara.

Apmeklējot Ņujorku, prof. L. Bērziņš iepriekšējos gados vienmēr bija sprediķojis Bruklinas baznīcā, tomēr šogad neesot iznācis, kaut arī māc. R. Zariņš esot viņu aicinājis. Sprediķojot arī kādreiz Denverā, vai Kolorado Springā.

Saruna novirzījās uz jaunatnes audzināšanu. Pēc prof. L. Bērziņa uzskata, jaunatne tagad nodarbināta ar citām lietām kā agrāk. Kā no mājas ārā, tā jaunatne vairs nedzird latviski, bet latviešu valodā vajaga ieaugt. Svētīgas ir svētdienas skolas, kur nav tik svarīga izstrādātā programma, bet daudz svarīgāk, lai bērni sanāktu kopā un dziesmās vai rotaļās pavadītu laiku, protams, neaizmirstot arī mācības latviešu valodā.

Bērziņu ģimeni apciemo gan bijušie skolotāju institūta audzēkņi, gan studenti vai arī garajā mūža radušies daudzie paziņas vai cienītāji. Ārsta Jāņa Keggi mājā Bērziņa viesošanās laikā gandrīz katru dienu gadās pa apmeklētājam, dažreiz pat vairāki. Pirms manis sirmo audzinātāju apciemoja bijušā institūta audzēkne Mateusa kundze.

L. Bērziņa atmiņas no skolotāju institūta laikiem, liekas, ir vissirsnīgākās, kaut arī bijuši pāris asumu, kas laika plūsmā izlīdzinājušies. 1928. gadā nākamie skolotāji atcerējušies sava audzinātāja 40 gadu darbību rakstniecībā, bet pāris audzēkņu, ar savu darbību, tam bijuši pretim. Nodibināta skolnieku izmeklēšanas komisija, kas savus atradumus ziņojusi konferencei. Vainīgiem izteikts rājiens, bet šie vainīgie pēc gadiem atvainojušies savam audzinātājam, pie kam viens bijis vēlāk ievērojams dzejnieks un piesūtījis savu dzejoļu krājumu ar sirsnīgu ierakstu, bet otrs illustrāciju autors, kam L. Bērziņš vēlāk kristījis trīs bērnus. Kad sirmais audzinātājs gatavojies atstāt Vāciju, no tālienes ar puķēm ieradies arī bijušais skolnieks un atvainojies. Prof. L. Bērziņa atzina ir, ka dzīvē ir grūtumi un asumi, kas vēlāk tomēr izlīdzinās, bet lielais viņa bijušo skolēnu vairums mēģinājuši viņam darīt prieku. Skolēni atcerējušies viņu gan dzimšanas dienās, gan citās jubilejās, sūtot ziedus un apsveikumus, vai arī ierodoties paši apciemot, daudzreiz braucot tālus ceļus.

Tālāk saruna novirzās uz mūsu kopējo paziņu nelaiķi māc. Rob. Slokenbergu, kas bijis mācītājs L. Bērziņa dzimtajā vietā Džūkstē un Rūjienā, kur es esmu beidzis Rob. Slokenberga vadīto pamatskolu. Rob. Slokenbergs bijis labs runātājs, darbīgs, daudzu neparastu projektu autors ne tikai Džūkstē un Rūjienā, bet arī Zviedrijā un Anglijā, bet dažkārt viņa izturēšanās vai pretenzības nav atradušas priekšniecības piekrišanu.

L. Bērziņš ir daudzu mūsu garīgo dziesmu autors. Pazīstamā dziesma Pilnas rokas paceldams radusies Limbažu laikā ap 1920. gadu, kad pie svētīšanas bija vajadzīga jauna dziesma. Šīni pat gadā dziesma parādījās kādā internacionālā studentu izdevumā Šveicē angļu un vācu tulkojumā, kas pēc L. Bērziņa domām nejēsot labi izdevies. Šī dziesma dziedāta arī mazmeitas Katrīnas kristībās, bet lai saprastu arī amerikāņu viesi, tad to angliski tulkojusi autora vedekla Džena M. Keggi, kas ir amerikāniete, bet mācījusies latviski. L. Bērziņš atceras savas dziesmas un var tās noskaitīt, dažas skaitīja arī meita Ruta Keggi, bet ja viņai kādu vārdu nepagadījās pareizi pateikt, tad tēvs to izlaboja. Bērziņu dzimta nav apmierināta, ka baznīcās maz dziedot vecās garīgās dziesmas, kam esot skaistas melodijas, kaut gan dažas savās formās novecojušās. Tās parasti atvietojot ar jaunlaiku dziesmām.

Savu stāstījumu sirmais audzinātājs vienmēr papildināja ar piemēriem no dzīves vai saviem piedzīvojumiem, bet arī norādīja, ka atmiņu 90 gados sakrājies tik daudz, ka visu nevar atcerēties, kur nu vēl izstāstīt.

Viktors Irbe.

ŅUJORKĀ ŪTRUPĒ PAD. SAVIENĪBAS NAMU

Sakarā ar nenomaksātiem nodokļiem Ņujorkas pilsēta 1. jūlijā mēģināja izūtrupēt Padomju Savienības lepno Apvienoto Nāciju delegācijas īpašumu Glenkovē, Longailendā. Tomēr neatradās neviens, kas īpašumu vēlētos, un tas palika nenosolīts. Namu pārņem pilsēta, kā arī atbildību par nenomaksātiem nodokļiem, kas sasniedz gandrīz 20.000 dolaru, kaut gan krievi apgalvo, ka nodokļi nav jāmaksā, jo tur novietota padomju diplomātiskā delegācija.

NO KAVIĀRA PIE ZIRGA GAĻAS

Amerikāņu prese ar kodīgiem komentāriem atreferē Chruščeva pēdējo runu Kazachstanas galvas pilsētā Alma Atā, kur Vissavienības galva saviem „paradīzes" iemītniekiem ieteicis pievērsties zirga gaļai (stēks au cheval) un kukuruzai.

57% Kazachstanas iedzīvotāju ir turki un mongoļi. Seviški pēdējiem zirga gaļas ēdieni nav nekas neparasts.

Bet vai tāds izskatās uzplaukums un progress saimniecībā, kad Kazachstanas 40 g. jubilejā jāieteic zirga gaļa?

KĀDS KALIFORNIJAS TIESAS LĒMUMS

Kāda Kalifornijas kalnu tiesa bija tiesājusi noziedznieku. Kad visas formalitātes jau bija galā, priekšsēdis uzrunāja apsūdzēto noziedznieku šādiem vārdiem:

„Don Huan Viljean Vigilante Karenzas, piecelies un klausies! Parasti tā ir ievērojama priekšrocība, ja kāds var nākt šini zemē no svešām malām un dzīvot Kalifornijā mūsu karoga aizsardzībā. Ja kāds cilvēks tā dara, bet izdara šeit noziegumu, tad tam jāzina, ka viņam jāsaņem sods. Don Huan Viljean Vigilante Karanzas! Tu atņēmi savām līdziedzīvotājam dzīvību. Par to dabūji godīgu un taisnu tiesu 12 vīru sastāvā. Tā atrada tevi par vainīgu un mans pienākums tagad ir tevi notiesāt.

Drīz vien sniega vētras un ziemas bardzība paliks vieniģi atmiņā. Pavasara siltā saule izkausēs sniegu tur augstajās kalnu virsotnēs un mazi sudraba straumiņi tecēs no kalniem lejā šinī augligajā ielejā un padarīs viņu zemes garozu mitru. Sīkas pukītes pacels savas galviņas un ziedēs pavasara krāšņumā un viņu plašo apkārtni piepildīs ar saldu smaržu. Siltais pavasara gaiss glaudīs pumpurus, tie atvērsies un izplešīs savu ēnu pāri tam zaļumam, kas tagad atvērsies kā skaista sega. Dižciltīgais pavasara sefīrs šūpos slaidos zaļu puškus un tie viļnosies turp un atpakaļ jaukā ritmā līdz ar vitoļu bārkstīm un kalnu viršiem. Mazie putniņi atgriezīsies no savām bēgļu gaitām, kuŗās viņus turp aizveda ziemas bardzība un stingrums. Tie vīs savas ligzdiņas un baros savus cālīšus, kuŗu sīkās balstiņas atskanēs skaistā melodijā. Visa daba atradīsies saskaņā un varenā pavasara skaistumā un pasaule jutīsies laimīga. Bet tu, Don Huan Viljean Karanzas, šīs zemes atkritums, nebūsi vairs šeit, lai to visu redzētu. Taisni pēc divām nedēļām, skaitot no šīs dienas, pašā pusdienas laikā apgabala cietuma mūros tevi pakārs". Ar to spriedums bija nolasīts.

Taisni tanī pašā naktī Don Huans Viljean Karanzas no cietuma izbēga. Viņš sprieda tā: „Ja pasaule tiešām ir tik skaista, kādu to tēloja tiesas priekšsēdis, tad ir vērts vēl kādu laiku padzīvot."

K

PIRMĀS „VALSTU SACĪKSTES VĒŽOŠANĀ"

Dzīve nestāv tik mierīgi uz vietas, kā nesamaksātie biedru nauda dolāri. Pagājušā vasarā Vašingtonas štatā notika pirmās sacīkstes vēžošanā, šogad jūlija pēdējā svētdienā paredzētas jau pirmās „valstu sacīkstes" ar latviešiem no Vankuveras Kanadā.

Kad aizvadīs darbošanos ar vieglatlētiku, sporta kluba „Ausma" runas vīri izstrādās noteikumus, izpētīs „zvejas" vietas, lai 30. jūlijā, kad notiks LBVS centrālās valdes organizētais gadskārtējais salidojums, katlos varētu likt dažu labu tūkstoti spilaiņu. Salidojums šoreiz no „Ēnu ezera" pārcelts pie Sietlas latviešu iecienītiem vēžošanas ūdeņiem, tuvāk Vankuverai, lai vieglāk realizētos doma par tikšanos peldbiksītēs ar tautiešiem no Kanadas.

Telpas dzesinātāji (room coolers) sākot ar $54,50

Ēdienu maisītāji (vācu) sākot no $85,-

Ēdienu pagatavošanas trauki 18 gab. $73,50 (nerūsošais tērauds)

Trauku mazgājamās mašīnas sākot no $65,-

Veļas mazgājamās mašīnas, sākot no $87,50 (ar elektrisko vai benzīna motoriem)

Vācu auto mašīnas (Volkswagen) $200,- atlaide. un daudz citu mantu ar lielu atlaidi.

Nodemonstrēšana mājās par brīvu.

79 Sorauren Ave., Toronto 3. **Tel. LE 4-1659**

ARĪ TĀ ATGADĀS

Derbijā, Anglijā, divi tehniskās augstskolas studenti uzstādījuši rekordu klavieru sadauzīšanā. Šīs izdarības noteikumi (klavieru dauzīšana Anglijas studentu aprindās patlaban skaisāko gada pilna un lepnumu ceļoša nodarbība. Ref.) paredz, ka klavieres sadauzāmas tik smalkos gabalos, lai katrs no tiem nepārsniegtu 20 cm izmērus.

Šī gada uzvarētājs John Regby, kopā ar draugu, savu uzdevumu veicis 14 minūtēs, uzstādot jaunu pasaules rekordu. Pagadā divi Mančesteras universitātes studenti izpelnījās godalgu un reizē rekordistu titulu, sadauzot klavieres 32 minūtēs.

☆

Garākais žogs pasaulē nupat pabeigts celt Kvinslandē, Austrālijā, izlietojot 70.000 ruļļu drāšu pinuma un iežogojot 5830 kvadrātkilometru platību. Milzīgais darbs izmaksājis valstij ap 2 miljoni dolaru. Žoga uzdevums — pasargāt milzīgos aitu pulkus no plēsīgā savvaļas suņa — dingo uzbrukumiem.

☆

Varšavā kāds veikals piedāvāja pārdošanai eksotiskus putnus, kuŗu krāsainība radīja interesi pircējos, un pieprasītāju netrūka. Vēlāk noskaidrojās, ka neredzēti košie spārnaiņi nav nekādi Brazilijas džungļu iemītnieki, bet turpat Varšavā nokrāsoti zvirbuļi.

☆

Montpellier, ASV, kāds apdrošināšanas sabiedrības aģents nopircis lauku īpašumu un pamanījis tur alas, kādās mēdz uzturēties lapsas.

Mednieka kaislībā sācis kādu alu atrakt, domādams sagūstīt pašu kūmiņu. Saimnieka pārsteigums nebijis mazais, kad alas dziļumā tas uzgājis noglabātas 20 mucas ar viskiju. Domājams, ka tās kāds tur paslēpis alkohola aizlieguma laikos, un bijis kavēts savu krājumu pievākt. Laimīgais atradējs tagad var izgardināt muti ar vērtīgo spēkdzērienu.

☆

Džims vaicā Merijai: „Dārgumiņ, bet es taču esmu pirmais, kuŗš tevi skūpstījis?"

Merija: „Divaini gan, kādēļ visi vīrieši allaž uzstāda vienu un to pašu jautājumu!"

☆

Vācijas augstākā tiesa atcēlusi Hanoveras apgabaltiesas lēmumu, ar kuŗu Klauss Holwegs bija sodīts ar 2½ gadiem cietuma. Sprieduma motivācijā paskaidrots, ka iztiesājot lietu Hanoverā, aizstāvis bijis aizsnaudies, kādēļ apsūdzētais nevarējis pilnībā izmantot savas aizstāvēšanās tiesības. Apelācijas instance atrod, ka aizstāvja garīgā nostbūtne pielīdzināma fiziskai nostbūtnei, kādēļ lietu vajadzēs vēlreiz caurskatīt Hanoverā.

☆

Vāja un nonīkusi pēc trīs dienu prombūtnes atgriezās savā būdā kāda vilku sugas kuce, kas bija dzīvusies pakaļ autobraucējam, kas bija nolaupījis un mēģinājis aizvest vienu kucēnu. Pamanījis ,ka drošsirdīgā suņa māte kaukdama dzenas braucējam pakaļ, pēdējais bija nobijies un beidzot izmetis nozagto kucēnu no mašīnas.

Māte ar bērnu bija lēnā gaitā sojojuši atpakaļ, līdz laimīgi sasnieguši savu būdu.

KUR VIŅI PALIKUŠI?

Uz lauvu bedri daudz pēdu aiziet, bet maz nāk atpakaļ.

Bonnā, Vācijā, Sarkanā Krusta meklējamo personu saraksts aptver 5 miljoni pazudušo vārdus.

Kaŗam beidzoties, vairāk kā pieci ar pus miljona vāciešu skaitījās bez vēsts pazuduši. Pēdējos 16 gados pēdas sadzītas tikai mazai daļai. Joprojām par 5,3 miljoniem pazudušo vācu iestādēm nav ziņu. To starpā ap 1,25 milj. bijušo kaŗavīru. Ap 100.000 krievu sagūstīto kaŗavīru vienkārši pazuduši, tāpat 800.000 vācu civilistu, kuŗus padomju kaŗaspēks ar varu padzina no ieņemtiem Vācijas apgabaliem.

Kopš 1950. g. vācu Sarkanais Krusts sadzinis pēdas kādiem 250.000 Austrumvācijas iedzīvotājiem. Tie vai nu bija devušies uz Rietumvāciju, vai arī bija miruši, jeb atradās gūstekņu nometnēs. Krievi ne reizes nav nākuši klajā ar paskaidrojumiem, kur palikuši pārējie, gandrīz 5,3 miljoni vāciešu.

Tā nu pie citiem paradoksiem pievienojas arī šis: par vāciešu nogalinātajiem žīdiem milzīgs troksnis sacelts visā pasaules presē, bet par krievu izdarībām ieņemtajos apgabalos līdz šim gan tikai mēs paši, cietēji, ziņojam viens otram.

VIŅI DZIEDĀS TORONTO

ČIKAGAS LATVIEŠU KORIS „DAUGAVA"

Čikāgas latv. koris „Daugava" dibināts 1944. g. novembrī Austrumvācijā, Šverīnā ar nosaukumu — Eduarda Ramata koris „Daugava". Kora pirmā uzstāšanās notika 1944. g. 18. nov., atzīmējot Latvijas valsts svētkus.

Koris it sevišķi intensīvu darbību uzsāka Vācijā, Gēstachtā pie Hamburgas — Saules nometnē. Hamburgas radiofonā iedziedātas 26 latviešu komponistu dziesmas. Bez tam koris dziedājis Latvijas valsts svētku sarīkojumos, aizvesto pieminas aktos, dievkalpojumos, kā arī Vācijas britu joslas Elbas novada latviešu dziesmu dienās Gēstachtā un Vācijas britu joslas dziesmu dienās Libekā.

Pēc izceļošanas no Vācijas, diriģents Eduards Ramats kora darbību atjaunoja Čikagā 1950. g. 16. februārī, sākumā ar nosaukumu — Eduarda Ramata koris.

Uz diriģenta Ed. Ramata ierosinājumu, koris pieņēma savu agrāko nosaukumu 1956. g. 8. septembrī, saucoties — Čikagas latviešu koris „Daugava".

Diriģents Ed. Ramats bijis par virsdiriģentu abos britu joslas dziesmu svētkos Vācijā. Pirmos latviešu dziesmu svētkos ASV — Čikagā un ASV latviešu novada dziesmu svētkos Milvokos, kuŗos piedalījās arī koris.

Pirmā ASV latv. dziesmu svētku laikā, tautas tērpu godalgošanas komisija korim piešķira Latvijas sūtniecības dāvāto balvu — prof. A. Annusa gleznu „Koklētājs". Tāpat atsevišķi kora dalībnieki dziesmu svētkos ieguvuši pirmās vietas tautas tērpu godalgošanā.

Diriģents Ed. Ramats, kuŗš veltījis latviešu dziesmai vairāk kā pusgadusimteni, pārkāpjot 70 gadu slieksni, 1957. g. darba apstākļu dēļ izšķīrās atturēties no aktīva kora diriģenta pienākumiem, ieteicot par sava darba turpinātāju diriģentu Teodoru Ozoliņu, kuŗu koris vienprātīgi pieņēma. Viņa vadībā koris piedalījās Otrās latviešu dziesmu svētkos ASV — Ņujorkā, Čikagas latviešu organizāciju rikotos valsts svētku sarīkojumos, aizvesto pieminas aktos, draudžu dievkalpojumos, latv. skolas aktos, radio raidījumā izsūtītiem Sibirijā u. d. c. Koris dziedājis arī amerikāņu sarīkojumos un televizijā.

Korim ir savi statūti un administrātīvo darbu veic kora valde.

Diriģents: Teodors Ozoliņš.

Kora priekšnieks: Oļģerts Cakars. Soprāni: Hortensija Kļaviņš, Elza Lamba, Irene Petritis, Austra Rērichs, Lidija Ritiņš, Margarita Šimanis, Laima Šteinbergs, Austra Zirnis, Lidija Aistars, Elza Baižmanis, Anna Kursulis, Diana Paukšens, Vera Strazds, Elza Zirinš. Mirdza Ozoliņš. Alti: Milda Feldmanis, Rūta Kūlmanis, Ausma Štrāls, Anna Brants, Vera Brants, Emma Gulbis, Zenta Poļitis, Dzintra Sūmanis. Tenori: Egons Jansons, Hugo Riekstiņš, Jānis Kitners, Kārlis Pucis. Basi: Aivars Aistars, Elmārs Bilsens, Oļģerts Cakars, Juris Zirnis, Jānis Aistars, Romans Baižmanis, Kārlis Grencions, Jānis Kursulis, Arvīds Šūmanis.

Savienotas VALSTIS

ŅUJORKA

Jūlijā un augustā dievkalpojumi Betlemes baznīcā, Bruklinā, notiks katru svētdienu, plkst. 11.15, Bronksā būs tikai viens dievkalpojums mēnesī, bet Port Vašingtonā — tikai 6. augustā. Katru svētdienu būs dievkalpojums vasaras nometnē Katskilos. Citās Ņujorkas dievkalpojumu vietās vasarā dievkalpojumu nebūs.

No 3635 Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes locekļiem, 702 ir neiesvētīti, bet 289 pārsniedz 70 gadu vecumu.

Aivars Brūveris un Aija Lielbriedis salaulāti 1. jūlijā Mūsu Pestītāja baznīcā, Džamaikā.

Draudzes Palīdzības fonds piešķīris mazturīgām ģimenēm bērnu sūtīšanai uz draudzes vasaras nometni pabalstus 440 dolaru apmērā. Ņujorkas svētdienas skolu padome no saviem līdzekļiem piešķīrusi 495 dolarus to skolēnu nometnes izdevumu segšanai, kas nometnē paliek vairāk kā vienu periodu, bet rezervējusi vēl 45 dolarus neparedzētiem gadījumiem.

Palīdzības akcijā saziedotās drēbes Palīdzības fonds 13 saiņos nosūtījis luterāņu palīdzības.

Draudzes delegācija apmeklēja pirms 10 gadiem mirušā draudzes mācītāja K. Podiņa kapu Evergrīna kapsētā, kur nolika ziedus. Viņu pieminēja Bētlemes baznīcas dievkalpojumā; bija atnākuši vairāki agrāko laiku draudzes locekļi. Mācītājs K. Podiņš Ņujorkas latviešiem kalpojis vairāk kā 50 gadus.

Draudzes lauku īpašumā katru svētdienu brīvdabas dievkalpojumi pl. 11, katru trešdienas vakaru svētbrīži, bet periodu beigās svecīšu vakari. Katru sestdienu ugunskura vakari ar priekšnesumiem, bet svētdienas vakaros dejas.

Īpašumā iespējams arī īrēt istabas atvaļinājumiem, kā arī dažām būjamas nakts mājas, bet nedēļu nogalēm istabas rezervējamas laikus.

SIETLA

Līgo svētki tikai tuvākajā sestdienā, 8. jūlijā, Ēnu ezera. Jau pusdienas laikā sarīkojuma vietā sāka pulcēties pirmās latviešu ģimenes, lai silditos saulē un atvēsinātos ūdenī. Agrīnākie viesi sarīkojuma vietā bija ģimenes ar bērniem un jaunieši, bet pievakarē lielā skaitā ieradās arī citi ligotāji. Salīdzinot ar agrākiem gadiem vērojams arī zināms progress — kādai grupai auto bagāžas telpā bija arī redzama privāta alus muciņa — ar visu pumpīti — pieej tikai un papumpē. Pēc apziedāšanās visi draudzīgi nodevās deju priekiem. Apmeklētāju skaitu var lēst apm. 400. M. Krūmiņa gleznu laimēja Zane Purgale, augļu grozu — Uldis Āboliņš.

Šogad latviešu salidojums notiks svētdien, 30. jūlijā pie Goodwin ezera (Lake Goodwin) uz ziemeļiem no Everetas, netālu no 99. autoceļa.

Ir arī nometnošanas iespējas teltīs. Resorā labs pārtikas preču veikals.

Uz šo salidojumu aicināti arī latvieši no Vankūveras B.C. un domāts noorganizēt sacīkstes vēžošanā. Vankuverā itkā esot ļoti garšīgas desiņas (tādas kā Rīgas jaktenes) un varbūt izdosies atrisināt iespēju, ka arī mēs tās varētu nogaršot — kopēji uzcepot uz oglēm. Vašingtonieši tad savukārt varētu gādāt par piedevām, kas nepieciešamas. Ievāditas arī sarunas par ūdenssllēpošanas noorganizēšanu, bet šodien vēl nav skaidrs, vai to varēs izdarīt vai nē.

Pēc Sietlas ekspertu atzinuma, vēžošana šai ezerā esot brīniška, peldēšanās arī labu labā un laivu ir bagātīgi, tādēļ visiem dalībniekiem paredzama tiešām jauka diena.

ASV BAZNĪCĀS

Čikāgas latviešu ev. lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 9. jūlijā pl. 10 rītā dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

LASITĀJU VĒSTULES

HAMILTONAS LATV. SKOLAS ABSOLVENTU BALVU LIETĀ

Latviešu skolu Hamiltonā šogad beidza: Māra Melbārdis, kā pirmā, ko LNAK Skolu daļas vad. J. Mežaks sveica kā izcilāko šī gada absolventi un pasniedza viņai LNAK balvu — A. Saulieša. Neaizberamā aka (arī cenā vērtīgākā balva no visām); Biruta Upīte, kā otrā, saņēma DV Hamiltonas nod. pirmo balvu — dzeju antoloģiju. Kā trešie beidza Ruta Eikerts un Viesturs Volmers, saņemot jauniešu pulciņa „Rota" un DV Hamiltonas nod. otru balvu. Ilze Lūsis saņēma Hamiltonas latv. biedrības balvu par to, ka savā skolas laikā nebija kavējusi nevienu mācību dienu. Tā kā latv. b-ba bija veltījusi skolu beigušajiem vēl divas mazākas grāmatu balvas, tad tās saņēma abi pārējie absolventi Alda Miķelsons un Jānis Ozols.

Skolas padome katram beigušajam dāvināja A. Pumpura Lāčplēsi.

Uzņēmums vietējā laikrakstā „Spectator" nebija saistīts ar izlaidumu. Uzņemti tika visi skolnieki tautas tērpos un ievietotā uzņēmuma izvēle bija paša laikraksta.

Latviešu skolas Hamiltonā padome.

TIRGOŠANĀS AR GOVĪM

Vecākais ASV dienas laikraksts, kas iznāk Ņujorkā, „Staats-Zeitung und Herold" š. g. 25. jūnijā, zem virsraksta „Jaunākais no Potsdamas govju tirdzniecības", ar Staļina, Trūmena un Čerčila attēliem, sniedz ziņas par ASV slepeniem aktiem, kas tagad celti atklātībā, par bēdīgi slaveno Potsdamas konferenci.

Kā redzams, valdījis ists govju andelmanju gars. Tomēr, ja šo izdarību salīdzina ar loptirdzniecību, tad, man šķiet, ka Staļins nepareizi „notituletēs". Viņš lāgā neiederas tirgotāju, bet gan slaktera ģildē, jo pieprasot masveidīgu, vēsturē nedzirdētu vācu virsnieku, u. c., iznīcināšanu, tirdznieciba nobāl — te cita „profesija". —

Mag. iur. E. Lapiņš.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?

Vai esat nokārtojuši abonementu?

KĀ RĪKOTIES AR LEDUS SKAPJIEM.

Amerikas Savienoto Valstu Pārtikas departaments un Kanadas Izmēģinājumu pārvalde izdarījusi pētījumus ar parasto mājsaimniecības ledus skapi un nākusi pie slēdziena, ka tikai divas no 1000 namamātēm zina, kā rīkoties ar šo dzesējamo ierīci, uzglabājot tanī pārtiki.

Vispirms mājas māte nepārbauda temperatūru. Nodalījums, kur uzglabā gaļu jāņem par mērauklu un tur jāpārbauda temperatūra vismaz reizi nedēļā. Šī nodalījuma temperatūrai jābūt 0° F. Nav pareizi, ka sasalusi gaļa nebojājas. Jau sākot ar 10° F, gaļai un citiem pārtikas produktiem uzbrūk zemu temperatūru mīlošas baktērijas, kuŗas gaļas produktus var padarīt negaršīgus, rūgtus un pat izsaukt dažus traucējumus cilvēka gremošanas orgānos.

Amerikāņu žurnāls „Food" norāda, ka dažādi gremošanas orgānu atdzīvināšanas sāļi un citi „kuŗga medikamenti" (Eno, Bromo-seltzer u. t. t. tiekot patērēti milzīgos daudzumos vienīgi tādēļ, ka mājasmātēm nav skaidribas, kā uzglabāt pārtiku. Kanadas Izmēģinājumu pārvalde norāda, ka iepirkt pārtiku veselai nedēļai vai pat mēnesim, esot lielākais neprāts, jo ledusskapis nav domāts pārtikas uzkrāšanai, bet gan īslaicīgai uzglabāšanai.

Attiecībā uz tīribu ledusskapi, Kanadas Veselības departaments norāda, ka nepietiek vienīgi ar ledus atkausēšanu reizi mēnesī, bet skapja iekšpuse labi jāizmazgā un jāatbrīvo no baktērijām. Ieteic skapi tūliņ pēc ledus atkausēšanas izskalot ar vēsu ūdeni, tad pamatīgi berst ar ziepju ūdeni, kam pielikti dezinficējoši līdzekļi.

ASV Veselības departaments ieteic katrai namamātei iepirkt pārtiku divreiz nedēļā un, braucot atvaļinājumā, pirkt vienīgi iesaiņotu pārtiku, tad nebūšot vēdergraižu, nevajadzīgu galvas sāpju nedz arī slikta garastāvokļa.

LATVIJAS AMERIKA

pārstāvis

KLĪVLENDA

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

KLIENTAM TAISNĪBA

AMERIKĀŅU ĪSSTĀSTS

Tā bija drūma, apmākusies diena, kad divi solīdi kungi tuvojās Sanfrancisko tiesas namam. Viens bija jauns un slaids, smaidošu, dzīvespriecīgu seju, otrs vecāks un nopietns.

„Pazīstamais advokāts Maksis Volheims ar savu jauno palīgu Alfredu Michaeli", būtu komentējuši tie, kas abus gājējus pazina. Advokāts nebija labā omā, kad teica savam palīgam:

„Tu vari darīt, kā gribi, taču neaizmirsti, ja gribi taisīt karjeru un dienās kļūt par labu advokātu, tev nav jāprecās. Starp citu, tava Kora gan būtu pelnījusi kaut ko vairāk, nekā zibeņlau; lības šovakar māsas dzīvokli. Tas nav advokāta stāvokļa cienīgi!"

Abi tiesību taisnības sargi devās uz izmeklēšanas cietumu, lai aprunātos ar kādu jaunu klientu.

„Tiešām esmu priecīgs, ka uzņematies manu lietu aizstāvēt. Esmu bez vainas apsūdzēts . . ." — „Jā, jā, to zinu. Bet tagad sakiet man, Balderson, kamdēļ esiet cietumā?" vaicāja Maksis Volheims apsūdzētam, kad kopā ar Alfredu bija ieradušies viņa cel-lē.

Baldersons stostījās: „Es . . . es biju aizgājis kādu svētdienas rītu veikala avīzi nopirkt. Biju neskūtu bārdu, darba drēbēs, jo tikko biju remontējis automašīnu. Pārdevējs noskatījās uz mani, izgāja bridi blakus telpā. Pāris minūtēs ieradās policija un mani apcietināja, jo veikalnieks apgalvoja, ka es esot tas vīrs, kurš iepriekšējā nedēļā apdraudējis viņu ar revolveri, izlaupījis kasi un aizbēdzis. Policijā pieteicās vēl seši citi veikalnieki, kuŗi mani uzzīmēja savu aplaupītāju. Tā es šeit sēžu. Esmu parliecināts, ka jums, advokāta kungs, izdosies manu bezvainību pierādīt!"

„Cik jums ir naudas?"

„Kādi 1.500 dolari. Mana sieva varēs to precīzi pateikt."

„Cik esat par māju iemaksājuši?"

„6.000!"

Baldersons pieliecās Volheimam un čukstēdams jautāja: „Tā tad jūs uzņematies manis aizstāvēšanu?"

„Protams, bet vai ziniet, ko es par to prasu? Es prasu visu, kas jums pieder. Vai jums ir auto?"

„Jā, vecs Buicks, 1957."

„Lai jūsu sieva to tūdaļ iekīlā un zīmi atnes man. Tā mans honorārs sanāks ap 7600 dolaru. Tad tā lieta varēs iet."

Baldersons kļuva domīgs, bet advokata tālākais jautājums to pārliecināja: „Vai cietumā jums vajadzīgs auto? Jeb nauda? Izvēlieties, ko gribiet — cietumu vai brīvību. Es došu jums visu, bet par to prasu arī no jums visu!"

Volheims ar palīgu Alfredu atstāja celli.

Maksi, tagad es eju. Pulkstenis jau desmit pirms septiņiem. Man vēl jānoskujas, jāpargerbjas un jādodas pie Koras, lai astoņos varam būt viņas māsas namā. Mācītājs gaidīs. Man tik un tā nav ne mazākās jaušmas, kā būtu iespējama Baldersona attaisnošana."

„Pacieties vēl brītiņu, Alfred. Arī man ir bijuši šaubu un nezinas brīži, taču laimīgi esmu tos pārvarējis . . ."

„Ak, liecies mierā! No precēšanās tu mani neatrunāsi."

„Negribu to darīt. Taču mums vēl jāapspriež rītdienas plāni, jo Baldersona prāva ir rīt. Bez tam, parbaudisim arī, vai tava Kora ir isti piemērota tavai karjērai. Un tagad padomā divdesmit minūtes!"

Alfreds staigāja pa istabu šurp un turp. „Lūdz tiesai lietu atlikt. Rīt mes neka nevaram izdarīt. Iedomājies tikai: septiņi liecinieki, visi pret Baldersonu, visi teic, ka viņš vainīgs. Un, starp citu, arī es esmu pārliecināts, ka tā tas ir!"

„Tikai mieru, manu zēn! Labs aizstāvis nekad ļaunūdz lietu atlikt. Un bez tam — visi mani klienti ir nevainīgi. Cilvēks ir tikmēr bez vainas, kamēr viņam tādu pierāda. Un to izdarīt ir prokurora un zvērināto pienākums. Citas pieejas šim jautājumam nemaz nevar būt! Pagaidi vēl pusstundu, man, Alfred, tevi mazliet jāpamāca. Un šī mācība būs ne mazāk svarīga par precēšanos! Tad paklausies: Baldersons nav vainīgs. Bet vai visi septiņi lieciniekī, apgalvodami pretējo, melo? Nē — viņi tikai maldās! Visi septiņi rūgti maldās! Vai to saproti?"

„Nē, kā gan visi septiņi varētu maldīties?"

„Tomēr viņi maldās. Citādi tas nemaz nevar būt, jo Baldersons taču ir bez vainas, viņš nav kases aplaupījis, nav draudējis nevienam ar revolveri! Tas ir bijis kāds cits!"

Ceturksni pirms astoņiem ieskanējās telefons. Alfreds ņoņēma klausuli: „Jā, Kora, tūdaļ! Man bija šefam drusku jāpalīdz, tamdēļ aizkavējos! Dodos tūdaļ pie tevis!"

Arī Volheims gribēja ko teikt: „Es esmu tas vainīgais, Pīrsona jaunkundze! Diemžēl, nevaru šovakar jūsu laulībās piedalīties, kaut gan esmu Alfredam tikpat kā tēvs. Tā, un tagad sūtīšu tūdaļ viņu pie jums . . ." Viņš nolika klausuli un, pagriezies pret Alfredu, sacīja: „Viņa ir ļoti sanprotoša. Es vēlētos tavu līgavu redzēt, lūdzu, atved viņu, kaut uz minūti, šurp!"

Alfreds padevās.

Tikko viņš bija izgājis, Volheims telefonēja: „Florence, manu eņģelīt, vai tev vēl jāstrādā? Ak tā, saprotu. Sen neesmu sevi atgādinājis, bet nokavēto atgūsim, paklausies . . . Jā, jā. Tas labi. Bet brauc savā žēlsirdīgās māsas tērpā. Aizsūtu taksiti!"

Pēc kādas pusstundas Alfreds atgriezās kopā ar līgavu. Kad tie atvēra biroja durvis, Volheims gulēja uz dīvana un kāda māsa rīkojās ap skābekļa aparātu, kas bija novietots turpat blakus. — „Koras jaunkundze, man ļoti žēl, ka esmu patlaban šādā nožēlojamā stāvoklī. Visu dienu nejutos labi, kad piezvanīju ārstam, tas atsūtīja māsiņu . . . Mazs sirds vājumiņš, bet tas pāries . . . Un tagad ejiet, bērns, viss būs labi. Vēlu jums laimes!"

„Bet, šef, vai nevarētu rītdienas prāvu tomēr atlikt?"

„Nekad! Es ņemu no klienta visu, kas tam pieder, un dodu tam pretim visu, ko varu. Vai gan lai ļauju Baldersonam velti bailoties un šaubīties? Tikai tamdēļ, ka jūtos mazliet noguris un nevesels? Nekad! Es cīnīšos par viņu, un panākšu attaisnošanu!"

Tad ierunājās Kora: „Tādu valodu es saprotu. Ari tev, Alfred, jāpalīdz lietu sagatavot.

Tamdēļ mūsu laulības atliksim! Tās notiks citā reizē!"

Otrā rītā jau plkst. 10 Kora ienāca tiesas zālē, apsēsdamās pirmajās rindās. Priekšā redzēja advokāta Volheima pakausi, un tam blakus vēroja Alfredu, jaunā, labi pieguloša, pelēkā uzvalkā, iegrimušu aktu pētīšanā. Turpat, advokātam otrā pusē sēdēja apsūdzētais, neskuvies, saplosītā, netīrā kreklā, rokas priekš acīm turēdams.

Tiesnesis nolasīja apsūdzības rakstu un sākās lieciniekū pratināšana. Visi septiņi apliecināja, ka apsūdzētais, kuŗu tiem katram konfrontēja, ir neapšaubāmi tā pati persona, kas laupīšanas nolūkā iebrukusi viņu veikalā, apdraudot īpašnieku ar ieroci un iztīrot kasi.

Citu liecinieku nebija. Advokāts Volheims vēl noprasīja prokuroram, vai tam ir kādi vainu mīkstinoši apstākļi zināmi? Protams, atbilde bija īsa un noraidoša, jo prokurors jau juta apsūdzēto neglābjami savos nagos. Lieta bija skaidra. Tad vārdu ņēma advkāts vēlreiz, lūgdams tiesu protokolēt, ka, saziņā ar tiesas priekšsēdi, apsūdzētais Baldersons un advokāta palīgs Alfreds Michaelis apmainījušies drēbēm, lai tiesa varētu pārliecināties, cik uzmanīgi liecinieki ievērojuši vainīgo, vai tie pazīst viņu pēc sejas, jeb tikai drēbēm.

„Mēs nevaram notiesāt cilvēku, ja lieciniekī savu zvērastu uzskata tik paviršu, ka gatavi katru aizsūtīt mūža cietumā, kuŗam tikai līdzīga āriene, kā tam, kuŗš viņus, varbūt, kādreiz aplaupījis!" patētiski runāja Maksis Volheims. „Tikai tad var zvērēt un runāt patiesību, ja cilvēku nešaubīgi pazīst, vienalga, lai tas būtu skuvies vai neskuvies, eleganti ģērbts, vai skrandās!"

Tiesa apsūdzēto attaisnoja.

Maksis Volheims, Baldersons, Alfreds Michaelis un Kora stāvēja blakus. Attaisnotais sirsnīgi pateicās aizstāvim.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

MENCAS AR BURKĀNIEM

Sālītas mencas novāra, iztīra no asakām un sagriež gabaliņos. Burkānus novāra un parupji sarīvē. Liek sacepumu formā, kārtām burkānus, mencas un sviesta piciņas, pa starpām iekaisot sasmalcinātas pētersiļu lapiņas.

Sakārtoto cepumu pārlej ar sakultām olām un pienu, pārkaisa ar rīvmaizi un cep ¼ stundas, pasniedz galdā ar novārītiem kartupeļiem un lapu salātiem.

MALTA SILĶE

Nomērcētām siļķēm izņem asakas, novelk ādu un samaļ, pieliek piparus, skābu krējumu, sakapātu ābolu. Labi samīca ar koka karoti un saformē uz šķīvja siļķi, pieliekot galvu un asti. Novārītus olu dzeltenumus sarīvē, pieliek krējumu, mazliet sinepes un sakapātus olu baltumus, pārlej siļķei un garnē ar lociņiem.

TEĻA AKNU GULASS

Notīra teļa aknas, sagriež gabaliņos, apkaisa ar sāli un pipariem un miltiem. Liek karstos taukos un cep maisot 5 minūtes. Buljons vai ūdens pielejams tikai nedaudz. Garšas dēļ var pielikt sarīvētu ābolu. Galdā pasniedz ar rīsiem vai makaroniem.

CĀĻA GAĻAS SACEPUMS

Pārpalikušu cāļa gaļu samaļ, pieliek dažas kapotes skāba krējuma un olu dzeltenumus, nedaudz sarīvēta siera un sāli pēc garšas. Saputo olu baltumu, pieliek gaļas masai, un labi izmaisa. Cep ar sviestu iezieštā formā, lēnā karstumā.

TEĻA GAĻAS STĒKS SVIESTĀ

Teļa gurnu nomazgā, nosusina, atdala no kaula, sagriež lieslīpi pret šķiedrām inča biezumā un izdauza. Liek uz pannas karstā sviestā un cep uz strauja uguns brūnu, pārkaisa ar sāli, tad sakārto uz bļodas, pārlej ar karstu sviestu, saliek vienā malā novārītus pukukāpostus, sparģeļus un brūni ceptus kartupeļus.

TEĻA GAĻAS KLOPSIS AR RĪSIEM

Sagriež teļa gaļu pabiezās šķēlēs, izdauza. Rīsus novāra ūdenī, pieliekot sāli un sviestu. Katrā gaļas šķēlītē ieliek rīsus, saveltnē, pārsien un liek uz pannas sakarsētā sviestā un apcep no visām pusēm brūnus. Tad liek katliņā, atvāra pannas piecepumu un pārlej gaļas veltnīšiem. Pielej vērdošu ūdeni, tā, lai gaļa būtu segta. Sautē, līdz gatava. Tad izņem veltnīšus, noņem diegus, pietumē mērci, pieliek tomātu biezeni un skābu krējumu, izkāš un pārlej sakārtotiem veltnīšiem. Pasniedz ar novārītiem kartupeļiem.

TEĻA GAĻAS IRBITES

3 mārc. mikstas teļa gaļas sagriež šķērsām, izdauza, pārkaisa ar sāli un pipariem. Pārliek ar gareniski sagrieztām speķa šķēlītēm. Šķēles satin, pārsien ar diegiem un apcep sakarsētā sviestā. Pieliek sagrieztu sīpolu, burkānu, pielej verdošu ūdeni un aizvākotu sautē gatavu. Gataviem noņem diegus, šķidrumu pietumē un pieliek skābu krējumu. Klāt dod novārītus kartupeļus ar svaigi sautētiem kāpostiem.

TITAIS TEĻA GAĻAS CEPETIS

Teļa pleca gabalu nomazgā, izņem kaulus, satin un nosien, mazliet pārkaisa ar sāli un cep krāsnī, vienmēr aplaistot ar pannā esošo sviestu. Kad cepetis gatavs, izņem, pieliek miltus, apsautē, pielej gaļas buljonu, uzvāra un izkāš, gatavam cepetim noņem diegus, sagriež šķēlēs un pārlej nedaudz mērces.

Pasniedz ar brūni ceptiem kartupeļiem un dažādiem salātiem.

MIEŽU PUTRAIMU SACEPUMS

Uzvāra ¾ kvarta piena, ieber miežu putraimus un atkal uzvāra, ieliek vājā karstumā krāsnī un ļauj uzbriest pabiezā biezputrā. Pieliek sāli pēc garšas un atdzesē. 4 ēd. kar. sviesta saputo ar 3 ēd. kar. cukura un 3 olu dzeltenumiem. 4 ābolus nomizo, sagriež šķēlēs un pieliek atdzesētai masai līdz ar iepriekš minēto maisījumu. Labi izmaisa un iecilā saputotos olu baltumus. Liek ar sviestu iezieštā formā un cep mērenā karstumā (375° F) apm. pusstundu. Pasniedz atdzesētā veidā ar augļu mērci.

GRŪBU UN ŽĀVĒTU AUGĻU BIEZPUTRA

½ mārc. grūbas, 1½ kv. ūdens, 1 tējas glāze ogu sulas, ⅛ mārc. žāvētu ābolu, 1 citrona sula un cukurs pēc garšas.

Grūbas noskalo un iemērc ūdenī uz 8 stundām, kuŗā vāra arī mikstus. Reizē ar grūbām vāra žāvētos ābolus, kuŗus sagriež gabaliņos. Pieliek cukuru, un kad grūbas pusgatavas, pielej ogu sulu. Vāra paškidras biezputras biezumā. Atdzesē un pasniedz ar pienu vai putu krējumu.

IMANTA

Ar auto pa Eiropu, atstājot paši savu vāģi Kanadā, Jūs varat braukt, kur tik, savlaicīgi piesakot savu vēlēšanos

IMANTA
parcel service
TŪRISMA NOZAREI

Oldmarken 12
Copenhagen - Bagsvaerd
Telefons 98 18 26
(Telegrammu adrese).

- Mēs nododam Jūsu rīcībā vāģus ar vai bez šoferiem tuviem vai tāliem braucieniem
- sameklējam istabas viesnīcās
- kārtojam ceļojumu formālitātes
- informējam par skaistākiem tūrisma maršrutiem
- palīdzam lēti iepirkties
- Jūsu pirkumu nosūtām uz jebkuŗu valsti

Plānojiet iepriekš, rakstiet jau tagad!

IMANTA
Parcel Service
Tūrisma Nozare

PĒRIENS PĒTERDIENAS VAKARĀ

JAUTRAS ATMIŅAS NO TĀLIEM LAIKIEM

Pēterdienu biju nolēmis svētīt savā pusē, laukos, un tūdaļ pēc darba iegādājies dažus spēkdzērienus Pēteriem, sēdos Rīgas - Apes autobusā, lai dotos Vidzemes ārēs.

Isi pirms autobusa atiešanas, aizelsies vēl atskrēja jauns skuķēns un apsēdās man blakus. Autobuss sāka kustēties, un es, kā parasts, gribēju nosnausties, kamēr izbrauks no Rīgas, lai tad vēlāk varētu papriecāties par Vidzemes skaistajiem skatiem.

Tikko iemidzis, saņēmu grūdienu sānos un uztrūcies ieraudzīju, ka daiļais skuķēns blenž man tieši acis, draiskulīgi jautādams:

Vai jūs vienmēr tāds miegains? Cilvēkam nevajaga pusi no sava mūža nogulēt. To dara tikai miega pūžņi, un jūs tāds neizskatāties."

Gribēju taisnoties ar nogurumu darbā un iepriekš nomodā pavaditu naksi, bet tas blakussedētāju nepārliecināja:

„Nekā, jaunais cilvēk! Es jums saku, šodien negulēsiet, jums jārunājas ar mani!"

Meiča sāka triekt par visādām lietām, un vēl nebijām izbraukuši cauri Kauču silam, kad jau zināju, ka viņu sauc Ieva Ieviņa, no Launkalna Purviešiem, un ka tēvam ir četri zirgi, slaucamas govis un cāļi, vistas, cūkas, zosis u. c. mājkustoņi.

Meltura krogū, kur autobuss pieturēja, kopīgi iekodām, iedzērām alu un pāris liķierišus, tad gājām pastaigāties gar šosejas malu. Ceļojuma turpinājumā Ieviņa, ar savu diezgan uzbāzīgo jautājumu, no manis bija dabūjusi zināt, kur strādāju, cik pelnu, ko studēju, cik esmu vecs un beigās arī to, ka dzīvoju tepat Smiltenes apkārtnē. Viņa centās mani pierunāt šovakar būt viņu mājas viesim, gan ar ritdienas autobusu es vēl būšot mājās laikā uz Pēterdienas svētīšanu.

Sākumā gan pretojos un mēģināju atrunāties, bet kad man ar maigu sīltu plaukstiņu bija aizspiesta mute, beidzot pievienojos un pie Launkalnes ceļu krustojuma mēs izkāpām.

„Mēs varētu iet pa ceļu, bet es jūs vedīšu cauri krūmiem, taisnāk un arī romantiskāk," čaloja Ieviņa un, piekērusies manai rokai, vedināja iekšā biezoknī.

Gājām tiešām pa īstu čūskulāju, koku zari bieži sitās sejā un kājas grima baltajā smiltī. Tā kā rokas nedrīkstēju izlietot zaru atvairīšanai, Ieviņa man to neatļāva, tad driz jau man sejā bija pāris svītras un jaunais uzvalks bija nosmulēts ar zirnēkļu tīkliem un koku zaru netīrumiem.

No kāda krūmu puduŗa izlida nobijies zaķītis un metās bēgt, Ieviņa atrāvās no manis, saķēra rāpuli un sāka ar to spēlēties. No čūskām nekad neesmu baidījies, bet, redzot šo glumo zalkti naīvā sievišķīgā rīdījuma rokās, kāda iekšējā balss man teica, lai šīni spēlē vairāk nepiedalos. Kad gribēju savas domas ietvert vārdos, meitēns nometa zalkti un atkal piekēries man, sacīja: „Laikam gribat mukt, bet šoreiz vis netiksiet", un kaisls skūpsts aizklāja manu muti.

Kad nonācām Purvišos, izskatijos diezgan atbaidošs, ar netīru uzvalku, pilnīgi sabristām kurpēm. Parādījās bļoda ar ūdeni, un tiku rūpīgi apkopts. Nedabūjis lāga apkopties, jau tiku stādīts priekšā. Ieviņas tēvam un mātei, pie tam tik izmeklētiem vārdiem, kādus parasts lietot vienīgi augstus diplomātus iepazistinot ar karaļpāri. Jutos ļoti neērti.

Sekoja mājas apskate, tad vakariņas. Vērojot mājastēva izcilo viesmilību, mana labsajūta atgriezās un kļuvu jautrāks. Triecām par dažādām nenozīmīgām lietām un smējāmies.

Pēc vakariņām, kas ieilga pāri pusnaktij, saimnieki atvadījās un Ieviņa mani ieveda savā istabā, kur norādītā gultā arī apgūlos. Liels bija mans pārsteigums, kad klusi kā kaķe man gultā blakus pielīdusi, apgūlās Ieviņa. Biju tā pārsteigts, ka izdzertais alkohols izgaisa, un līdz ar viņu arī mana labsajūta. Radās aizdomas, ka šeit kaut kas nav kārtībā, taču izejas nebija, tādēļ cietu klusu, mēģinādams iesnausties.

Uztrūkos, kad pie loga kāds sāka klauvēt. Ieviņa satraukumā čukstēja: „Tas viņš, mans saderinātais, nu gan būs traki! Kur lai lieku jūs?" un, atrāvusi otru logu, skubināja: „Leciet šeit ārā un glābjieties!" Es paklausiju, bet ārpusē man metās virsū trīs vīri, neganti lamādamies, un draudēja sist. Atgaiņājies no uzbrucējiem, metos bēgt, bet tie sekoja līdz pat šosejai. Es apstājos un tikai tagad ieraudzīju, ka esmu īsās biksītēs, sporta krekliņā un basām kājām. Ko lai tagad dara? Sāku lēnām sekot uz Smilteni, līdz kurienei bija 12 kilometri. Mājās šādā kostīmā nevarēju rādīties un tās arī bija tālu.

No kāda drauga aizņēmos naudu, Smiltenē nopirku jaunu uzvalku un kurpes, tad ar nākošo autobusu devos tālāk uz savām tēva mājām, protams, par gadījumu nevienam nestāstot.

Kad nākošā nedēļā atgriezos Rīgā, dzīvokļa saimniece iedeva paku, kuŗā bija mans uzvalks, kurpes, nauda un iepirkumi Pēteriem. Tūliņ zināju, ka sūtījums nāk no daiļās lauku nevainības Ieviņas, kuŗa šoreiz par upuri bija izraudzījusies mani. Vēlāk lasīju avīzēs, ka viņa bija līdzīgi nostrādājusi kādu policijas virsnieku un tai nācās atbildēt tiesā. Bija vēl daudzi citi „cietušie", kas bija paklausījuši daiļā dzimuma maigumam. Ieviņas brūtgānus vienmēr bija tēlojuši pašu mājas puiši, saņemdami no saimnieka vienu latu par katru „izrādi". Acīmredzot, Ieviņas vecākiem un meitenei pašai šādi „joki" sagādāja prieku un jautrību.

J. Z.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?

Tuvāka! informācijai kontaktējiet

„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"

KENNEDY TRAVEL BUREAU,

296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

AIZRĀDIJUMS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA

turpmāk būs atvērta ceturtdienās no plkst. 9—8 vakarā.
Pārējās dienās no plkst. 9—6 vakarā.

Sestdienās, līdz jūlija mēneša beigām, no pl. 9—8 vak.

Sīnī pašā laikā ir iespējams nokārtot arī abonēšanas maksas un citus maksājumus.

Apgāds Latvija Amerikā.

ARĪ ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ
IR PATĪKAMI PAKLAUSITIES

LATVIAN MUSIC

EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.

IZLASIET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord
EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stīgu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cīrule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello
EP 03
CĪRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKŠIEM BĒRĪTI ES PALAIDU
SEŠI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Arturs Vanags, tenors
EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Vilumanis, baritons
MĒNESS STARUS STIGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES LAUKU OŠU BIRZĪ
E. Volšteine, soprāns
EP 05
PLAVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JAJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns
EP 06
ŠŪPUĻDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENITES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LIGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZILE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENITE, MELNACITE
RIGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš
EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Viru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūrestepa
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klavieres
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris
EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LIGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Viru kvartets
EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKAPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris
EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis
EP 012
DĀRGAKMEŅI —
GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubins
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vigners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera kora izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā
1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU TĪKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU
Dir. T. Reiters
EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STIGO
Jaukta latviešu kora izpildījumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā kora izpildījumā
Dir. L. Vigners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI,
VANADZIŅI
Dir. H. Mednis
EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Mariņe
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. L. Vigners

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZIĻI
Reitera kora izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠĀI ZEMĒ
Reitera kora izpildījumā
Dir. T. Reiters
EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMA DAIĻA SĒRDIENITE
Jauktā kora izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJAJUSAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu kora izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš
EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AĶKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Iesvētībām bagātīgā izv
latviskas dāvanas.
LOTUS PUĶU VE
802 BATHURST IELĀ, PI
tel. LE 3-3884, TORO
- IESVĒTĪSANAS DIENAS
- KANADAS LATVIEŠU D
KU APVIENĪBAS SALONS

LOTUS

DR. A. VANAGS
VETERINĀRĀRSTS
ROSEBANK ANIMAL HOSPITAL (a
ziemeļos no Hw. 2). ROSEBANK R
R. R. 3 PICKERING, ONT. Tel. TEr
Jābrauc pa Hw. 401. līdz Sheppard Ave., pēc
apm. 1 jūdzi uz austrumiem līdz Roseban

Pavadiet savu atvaļinājumu un izb
nometnē „RĪG
6 jūdzes ziemeļos no Port Sever
Bakstera ezera.
Cenas: pāriem $20.-, vieniniekiem $1
ieskaitot veļas, trauku un laivas lie
O. ZVIRGZDGRAU
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Te

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅ
Velcam visādus transportus ar modernā
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt

Dr. ROMAN PNEWSK
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polij
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venerisk
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no

DODOTIES ATVAĻINĀJU
apskatieties
DV GRĀMATNĪ
pēc
LABAS GRĀMATA
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — r
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romā
KALEVALA — Somu tautas eps
V. Toma — ALDAUNE — romāns
V. Toma — MOŽIGA SPELE — dzejas
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU
Māc. A. Ozols TICIBAS MĀCIBA, 3.—4. k
Aspazijas autobiogrāfija ZILA DEBESS
ZELTA MAKOŅI
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA
L. Pērļupe — ZAĻOJOSAIS ZARS — rom
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns
MAZAIS KATECHISMS
Anšl. Eglits — MALACHITA' DIEVS, ro
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS —
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI —
J. Rudziša redakcijā
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS
S. Lazdiņš — SADEGUSIE SPARNI — rom
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJEJI — atmiņ
123 Huron Street, Toronto 2-

LATVIJAS
AMERIKĀ
M
SP
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PAST
- LAULIBU un IESVĒTIBU IELŪGU
- VIZITKARTES, DOKUMENTUS BIEDRIBU VA
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARIKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU L
- GRĀMATAS un ŽURN
- VESTUĻU VEIDLAP
u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LĀ BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA. TE
- *Pasūtinājumus lūdzam nodo*

M S
VANAGU GRĀMATNICA
ceturtdienās no plkst. 9—8 vakarā.
kst. 9—6 vakarā.
a mēneša beigām, no pl. 9—8 vak.
iespējams nokārtot arī abonēšanas
un citus maksājumus.
Apgāds Latvija Amerikā.

ĀĻINĀJUMA LAIKĀ
KAMI PAKLAUSĪTIES
IAN MUSIC
SKAŅU PLATES
Maksā $1.60 gabalā.
Ī ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP 07
VISI CIEMA SUŅI REJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZIĻE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENITE, MELNACITE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš
EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Vīru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris
EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LIGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU
TIKLU
Tirolieču — KAS TO LAI ZIŅ
Vācu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Vīru kvartets
EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅA
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris
EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis
EP 012
DĀRGAKMEŅI —
GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubīns
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vigners

NĀKĀS PLATES
EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZIĻI
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālīte
Tautas dziesma
SVEŠĀ ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SIRDSNĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUSAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš
EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AČKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

RĀMATNĪCA,
Street, Toronto 2-B, Ont.

Iesvētībām bagātīgā izvēlē ziedi un latviskas dāvanas.

LOTUS PUĶU VEIKALS,
302 BATHURST IELĀ, PIE BLOOR,
tel. LE 3-3884, TORONTO.

- **IESVĒTĪŠANAS DIENAS KARTĪTES.**
- **KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU APVIENĪBAS SALONS.**

LOTUS

DR. A. VANAGS
VETERINĀRĀRSTS
ROSEBANK ANIMAL HOSPITAL (apm. 100 m ziemeļos no Hw. 2). ROSEBANK RD., NORTH.
R. R. 3 PICKERING, ONT. Tel. TEmple 9-1822.
Jābrauc pa Hw. 401. līdz Sheppard Ave., pēc tam pa Hw. 2. apm. 1 jūdzi uz austrumiem līdz Rosebank Rd., N.

Pavadiet savu atvaļinājumu un izbraukumus
nometnē „RĪGA"
6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas, pie Bakstera ezera.
Cenas: pāriem $20.-, vieniniekiem $14.- nedēļā, ieskaitot veļas, trauku un laivas lietošanu.
O. ZVIRGZDGRAUDS
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ
Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Svecē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DODOTIES ATVAĻINĀJUMĀ,
apskatieties
DV GRĀMATNĪCĀ
pēc
LABAS GRĀMATAS

A. Dziļuma — **NOKALTIS ZARS** — romāns	$3.20
K. Ķezbera — **MAINAS HERCOGISTE** — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — **KOPOTI STĀSTI**	$4.50
T. Zeltiņa — **DRUPU REPUBLIKA** — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$3.40
V. Toma — **ALDAUNE** — romāns	$3.80
V. Toma — **MŪŽĪGĀ SPĒLE** — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols **STĀSTI PAR JĒZU**	0.90
Māc. A. Ozols **TICĪBAS MĀCĪBA**, 3.—4. kl.	1.50
Aspazijas autobiogrāfija **ZILA DEBESS ZELTA MĀKOŅI**	$6.80
J. Ezergailis — **ANDRIEVS NIEDRA**	$4.80
L. Pērļupe — **ZAĻOJOŠAIS ZARS** — romāns	$3.60
T. Vesoss **MELNIE ZIRGI** — romāns	$3.60
K. Zariņš — **KAUGURIESI** — romāns	$4.00
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
Anšl. Eglītis — **MALACHITA DIEVS**, romāns	$4.50
A. Simsone — **ATMIŅAS**, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — **MĒNESS KOKLE** — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — **NEMITAS MINAMAIS** — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KOŖI — J. Rudziša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — **KULTŪRAS SEJAS** — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — **SADEGUSIE SPĀRNI** — romāns	$3.60
H. Kreicers — **CEĻI UN GĀJEJI** — atmiņas	$5.50

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARIKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 3-0792.
- *Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.*

ONTARIO

ONTARIO MAZUMTIRDZNIECĪBAS PĀRDOŠANAS NODOKĻA
PĀRDEVĒJA ATĻAUJAS
PIEPRASĪŠANAS VEIDLAPAS JĀATGRIEŽ LĪDZ 1961. G. 15. JŪLIJAM

Oficiālās atļaujas pieprasīšanas veidlapas ir izsūtītas vairāk kā 120.000 Ontario tirgotājiem kopā ar sīkāku informāciju sakarā ar jauno Ontario mazuma tirdzniecības pārdošanas nodokļa aktu. Piesūtītās pieprasījumu veidlapas jāizpilda un jāatgriež līdz 15. jūlijam. Tirgotājiem pieprasītās atļaujas un papildus informācija tiks izsūtīta līdz 1. septembrim, kad jaunais nodokļu likums stājas spēkā.

Kam jāpieprasa tirgotāju atļaujas? Katrai kompanijai, jeb personai, kura kaut ko no sava uzņēmuma pārdod pircējiem Ontario provincē, jāiznem pārdošanas nodokļa pārdevēja atļauja. Restorāniem un citiem, kas pārdod sagatavotus ēdienus, jāpieprasa atļauja. Atļaujas jāpieprasa arī tirgotājiem (salesmen), jeb ražotāja aģentiem, kas Ontario provincē pārdod preces tādiem tirgotājiem, kas nedzīvo un nav reģistrēti Ontario provincē.

TIRGOTĀJI, KAS OFICIĀLĀS ATĻAUJAS PIEPRASĪŠANAS VEIDLAPAS VĒL NAV SAŅĒMUŠI, VAR TĀS STEIDZĪGI PIEPRASĪT

IZPILDI UN NOSŪTI PIEVIENOTO KUPONU

Retail Sales Tax Branch, Office of Comptroller of Revenue
Parliament Buildings, Toronto 2 Ontario.

Please send me a Permit Applicatoin form together with detailed information on the Ontario Retail Sales Tax.

Name .....

Company name .....

Address .....

FHILIP T. CLARK
Comptroller of Revenue.

Štālmani Arturu,
ar sievu Annu un dēlu Vovu, meklē māsa Lonija.
RAKSTĪT: J. A. Brants, 79 Fulton Ave., Toronto 6, Ont.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

Māca par brīvu angļu valodu
Izmantojiet vasaru, lai sagatavotos nākošā gada vakara skolai. Ja jūs esat pabeiguši skolas 9. klasi, varat mācīties pie angļu valodas speciālista.
Ceturtdienas vakaros 7:30-9:30
52 Isabella St., pie Bloor.
TORONTO THEOSOFU BIEDRĪBA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

PASŪTINĀJUMA UN SUBSKRIPCIJAS
KUPONS
IZMANTOJAMS TIKAI LĪDZ 15. JŪLIJAM.

☐	LATVIJAS VĒSTURE 1600.—1710. (4. sējums) E. Dunsdorfs.	$10.00	.....
☐	LATVIJAS VĒSTURE 1800.—1914. (6. sējums) A. Švābe. 2. izdevums.	$10.00	.....
☐	LŪDZU REZERVĒJIET man arī Latvijas vēstures 1., 2., 3., 5. un 7. sējumu		.....
☐	GRĀMATA PIEAUGUŠIEM — Seksuālā dzīve, J. Āboliņš	$3.00	.....
	GRĀMATAS AR SPECIĀLU ATLAIDI SUBSKRIBENTIEM		
☐	DEVIŅVĪRU SPĒKS, E. Dunsdorfs,	ies. $2.50	.....
☐	LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI, U. Ģērmanis	$4.45	.....
☐	PA AIZPUTINĀTĀM PĒDĀM, U. Ģērmanis	$2.70	.....
☐	PAKAVU DUNOŅA, A. Johansons	$1.70	.....
☐	PĀRLAICIGIE CEĻINIEKI, A. Johansons	$1.85	.....
☐	TEIKSMA PAR MANU MŪŽU, J. Veselis	$2.10	.....
☐	SMELDZĪGAIS SMAIDS, P. Ērmanis	ies. $2.30	.....
☐	CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, H. Budulis	ies. $1.95	.....
☐	VESELĪGA DZĪVE, H. Budulis	br. $1.20	.....

Pasūtināto grāmatu cenu kopsumma:
Pasūtinātāja vārds, uzvārds (Mr., Mrs, Miss)
.....
Adrese: .....
Datums: Paraksts:
Sūtāms: DV grāmatnīcai, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

DĀMU FRIZIERSALONS „VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt), Tel. LE 6-9544, Toronto.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU
DZIESMAS
Pieprasiet zemāk minētās plates
D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DI2DANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālītis māsas dancinājā. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Cīruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumša, tumša, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Cīruļa vedības.

1004 B. PIEKALNITIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš bīju. M. Hermann — Tuļjaks.

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ad. Ābele.

1009° THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Suberta — Sūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J. Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepiša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausis rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds. K. Lidaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Prelūde D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018. DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020° THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021° KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022° LIGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 ligo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tiklu; Dziedātāja ligaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestŗa izpildījumā 45 RPM ā $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andžiņš
1024 Andžiņš Mugurdancis.
1025 Litenietis. Brālītis un māsiņa.

1027 TAUTAS DZIESMAS Nr. 2 — **E. KARLSONE - BĒRZIŅA** 45 RPM $2.00
J. Vītola — Lokaities', mežu gali; Ozoliti zemzariti; Aijā Ancīt. J. Ķepiša — Div pļaviņas; Tek saulīte.

1028 V. SALNA, tenors 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1030 KORĀĻI, vīriešu dubultkv. KALVIS 45 RPM $6.00
Dievs Kungs ir mūsu stipra pils. Teici to Kungu: Tuvāk pie Dieva kļūt. Es savus grēkus sūdzos. Ak, galva asiņaina. Pacel savas rokas svētas. Kādā nu mierā. Ak Jeruzāleme, modies! Svētīgs, kas nestāv. To milestības spēku sveicu. Cik varena ir pasaul's telpa, Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Cēli kā dzimtenes dievnami.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... **uz** ..... **mēnešiem uz šādu adresi:**
Mr., Mrs., Miss .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... **abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).**
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Berlini neatstās

SAV. VALSTU MILITĀRĀ VADĪBA RĒĶINĀS AR DAĻĒJAS MOBILIZĀCIJAS NEPIECIEŠAMĪBU, LAI PĀRLIECINĀTU AMERIKĀŅU TAUTU PAR STĀVOKĻA NOPIETNĪBU BERLĪNĒ

Vašingtonā. Rietumu lielvalstu valdības, sadarbībā ar Bonnu, pašreiz beidz izstrādāt pēdējās detaļas atbildei Chruščevam Berlines jautājumā. Kamēr galvenos vilcienos sabiedrotā puse ir gatava parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju. Rietumu pievadceļus tas neapdraudēšot — tikai Rietumiem par to lietošanu būšot jāvienojas tieši ar Austrumvācijas valdību.

Sav. Valstis, Francija un Rietumvācija ir katēgoriski nodeklarējušas, ka tās Austrumvāciju neatzīs un nekādās tiešās saruknās ar tās valdību neielaidīsies, vienmēr vēl atsaucoties uz Berlīnes sadales līgumu ar Padomju Savienību. Tieši šai jautājumā Anglijas uzskati nesaskan ar pārējiem sabiedrotiem. Angļi grib tirgoties un proti, par Austrumvācijas atzīšanu prasot visstingrākās garantijas netraucētai satiksmei no Rietumvācijas uz Rietumberlīni. Citiem vārdiem, angļi negrib sēdēt dikā, bet grib komūnistiem atbildēt ar pretpriekšlikumu. Pārējās Rietumu lielvalstis situāciju uztver savādāk: turēties pie līdzšinējās politikas un gaidīt, kas notiks. Un ja kas notiks, tad inscenētāja, gluži dabīgi, būs Padomju Savienība, un tad tai pienācīgi atbildēs. (Vašingtonā, piemēram, jau diezgan atklāti runā par daļējas mobilizācijas nepieciešamību, lai ar to, pirmkārt, pārliecinātu amerikāņu tautu par stāvokļa nopietnību un otrkārt, lai pārliecinātu Padomju Savienību, ka spēlēšanās Berlinē beigsies ar atspēlēšanos).

Anglijas valdības kompromisa meklēšanas tendence tomēr nenozīmē, ka šeit ietu runa par Rietumberlines atstāšanu vai piekāpšanos Padomju Savienības draudu priekšā. Šajos jautājumos Rietumu lielvalstis stāv vienotas un aiz tām tikpat vienota stāv Ziemeļatlantijas organizācija. Runājot par Berlini, var tikai atkārtoti uzsvērt, ka situācija ir ļoti nopietna. Vašingtonā, prezidenta Kenedija vadībā, notiek slepenas Sav. Valstu drošības padomes sēdes. Francijas prezidents ģen. de Golls prasa savas tautas vienotību, lai varētu stāties pretim „briesmām no Austrumiem", kamēr Anglijas ārlietu ministrs lords Hjūms brīdina, ka nākamie seši mēneši būs grūtākais un draudīgākais periods, kādu viņa valsts piedzīvojusi kopš otrā pasaules kara beigām.

Tai pašā laikā dīkā nestāv arī komūnisti. Chruščevs jau ir paspējis piedraudēt, ka Sav. Valstu mobilizācijas gadījumā, to pašu darīs arī Padomju Savienība. Un Austrumvācijas valdība paziņojusi, ka, sākot ar š. g. 1. augustu, Rietumiem jau iepriekš jāpiesaka visi lidojumi virs Austrumvācijas territorijas uz un no Rietumberlines. (Šo prasību, starp citu, sabiedrotie jau noraidījuši, atsaucoties uz četru lielo nolīgumu, kur Rietumiem paredzēta vairāku gaisa korridoru lietošana).

Bet oficiāli draudi un pretdraudi nebūt nav vienīgie, kas vārās Berlines katlā. Rietumvācijas diplomātiskās aprindas zina stāstīt par kādu padomju plānu, ko Chruščevs gatavojoties reālizēt gadījumā, ja izrāditos, ka lielāka apmēra saraušanās ar Rietumiem viņam vēl nav padomā.

Un, proti, ka pēc atsevišķa miera līguma parakstīšanas ar Austrumvāciju, pievedceļi uz Rietumberlīni vēl pagaidām netiktu bloķēti, bet, ka tā vietā Austrumberlīne tiktu nodalīta no pilsētas rietumu joslām ar Austrumvācijas „nacionālo robežu". Arī tas jau runātu pretī četru lielo Berlines nolīgumam, bet Chruščevs esot pārliecināts, ka tāda sīkuma dēļ sabiedrotie nekādu brēku neceltu un komūnisti tomēr būtu pienākuši soli tuvāk savam gala mērķim. Pievadceļu nodošanas draudi Austrumvācijas pārziņā, turpinātos, Rietumi tiktu turēti nepārtrauktā saspīlējumā un Padomju Savienība varētu netraucēti plānot savu nākamo gājienu.

NOTIESĀTS ĀRSTS SAŅEM VĒZA ŠŪNIŅU INJEKCIJU

37. g. vecais bij. Klīvlendas ārsts Samuels Šeperds, kas izcieš mūža cietuma sodu par savas sievas nogalināšanu un atrodas Ohio cietumā, līdz ar 170 cietumniekiem pirms kāda laika saņēma dzīvu vēža šūniņu injekciju. Šai pārbaudei nolūks izzināt, vai vēža šūniņas aug un attīstās veselā organismā. Medicīniskā pārbaudē ārsti ievēroja Šeperdam uz krūtīm mazu punu. Pats Šeperds izteicās, ka tas esot iegūts pirms kāda laika cietumā notikušās sporta spēlēs.

Ārsti pašlaik pārbauda vēža simptomus, lai noteiktu, vai Šeperds saslimis ar vēzi, vai nē.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

ARABI SOLA PALĪDZĪBU KUVEITAI

ANEKSĒJOT AR NAFTU BAGĀTO KUVEITU, IRAKA RISKĒS AR VISPĀRĒJU KARU VIDĒJOS AUSTRUMOS

Beirutā. Nesen kā brīvību un neatkarību atguvušais Kuveitas šeichs nekavējas izmantot savu draugu palīdzības solījumus. Un šeicham radušies arī tādi draugi, kas līdz šim palīdzību nemaz nebija solījuši.

Tiklīdz Irakas ministru prezidents ģen. Kassems sāka runāt par Kuveitas aneksēšanu, pēdējās šeichs nekavējās ar SOS raidījumiem arabu pasaulē, uz Angliju un Sav. Valstīm. Uz atbildēm ilgi nebija jāgaida. Anglijai ar Kuveitu ir oficiāls savstarpējas draudzības un palīdzības līgums. Ar Vašingtonu šeicham šāda līguma nav, bet tas tomēr nav kavējis Sav. Valstu valdību no solīšanās aizstāvēt Kuveitas neatkarību.

Kuveitas šeicha 3000 vīru lielā armija stāv kaujas gatavībā pie Irakas robežas. Pie savas robežas, lai uzbrukuma gadījumā varētu nekavējoties steigties Kuveitai talkā, armijas vienības sapulcinājis Saudi Arabijas karalis. Zināma aktivitāte manāma arī Persijā un Apvienotā Arabu republikā.

Lai gan invāzijas briesmas vēl vienmēr pastāv, pašreizējos apstākļos, vērojot Kuveitas draugu pulku, nav domājams, ka Irakas Kassems riskēs ar uzbrukumu.

Vašingtonā. Sav. Valstu diplomātiskās aprindas Kuveitas jautājumā skatās daudz dziļāk par Irakas aneksijas draudiem. Amerikāņu lietpratēju uztverē Kassema solīšanās pievienot Kuveitu Irakai vairāk atgādina Padomju Savienības mēģinājumu izprovocēt arabu pasauli nekā ko citu. Šeit nedrīkst aizmirst vismaz divas lietas. Pirmkārt, ka ar labu komūnismam Vidējos Austrumos nav izdevies progresēt; to mēģināt ar jaunu Padomju Savienība līdz šim vēl nav uzdrošinājusies, bet pirmā reize var pienākt ļoti ātri.

Otrs komūnistu ekspansijas sāpīgs punkts ir Persija. Pēc otrā pasaules kara beigām Rietumiem izdevās piespiest krievus izvākt savus spēkus no Persijas territorijas. Un kopš tā laika krievi uz Persiju ir skatījušies kā bērns uz konfektēm. Amerikāņi baidās, ka Padomju Savienībai prātā varētu būt sekojošais: izsaukt vispārēju arabu karu Vidējos Austrumos, rast ieganstu palīdzēt Irakas Kassemam — caur Persiju — un tur arī palikt. Vašingtona ir gandrīz pilnīgi pārliecināta, ka Kassema draudu aizmugurē slēpjas Padomju Savieniba, kas izsalkusi pēc Persijas.

ARĪ ANGLIJĀ SKANĒJA LĪGO DZIESMAS

Mūsu līdzstrādnieka vēstule.

Tradicijas mūs vieno, stiprina un uztur nacionālo savrupības garu — spēku, kas mūsu tautu vedis cauri nebrīvības laikiem. Visos laikos latvieši ir līgojuši, tā vienības zīmē — vainagā, apliecinājuši sev nieznīcības garu. Šis vasaras nakts skaistums ir devis tautai dzīvības spēku — pilnības sniegumu dvēseliskai dzīvei.

Lielbritanijā gadskārtējās Jāņu svinības latvieši arvien atzīmējuši iespējamību robežās, pēc vecu veciem paradumiem. Visas izdarības, kas ievelkas līdz nākošā rita saules lēktam, ir sagādājušas vietējiem laudim bezgala daudz izbrīnu un domu. Parasti līgošana un dejošana notiek zāļu laukumos. Organizāciju rikotie svētki notiek pa novadiem, tā dodot iespēju visiem ņemt dalību, jo attālumi no vienas zemes malas līdz otrai ir vairāku simtu jūdžu.

Ikgadus, arī šogad, Daugavas Vanagu Fonds (DVF) aicināja līgotājus uz latviešu māju Almelijā š. g. 24. jūnijā. Māju uztur un pārzina Latviešu Nacionālā Padome Lielbritanijā (LNPL) ar tur piederošo apsaimniekojamo zemes gabalu un dīķi. Īpašums pieder vietējai pašvaldībai un pagaidām iznomāts latviešiem veco un nespējīgo jaužu novietošanai un bērnu vasaras kolonijas vajadzībām kā arī pieaugušiem brīvdienu pavadīšanai. Jāņu vakara sarīkojumu atklāja sūtnis Londonā K. Zariņš, uzrunājot sapulcējušos Jāņu bērnus. Īsos vārdos sūtnis aprādīja Jāņu svinību nozīmi kā tautas skaistāko tradiciju. „Mēs vecā paaudze ar sirmām galvām jau zinām šīs vērtības nozīmi, bet mums tomēr jādomā par jauno audzi, kas nāks pēc mums, lai tie turpinātu šo skaisto senču mantojumu. Viņiem mums ir jāpaskaidro Līgo spēka nozīme un jāmāca augstu vērtēt tautas gara mantas," teica sūtnis. Pēc sūtņa uzaicinājuma dziedāt Dievs, svētī Latviju, visi līgotāji vienojās kopējā balsī, pārsalcot Velsas kalnājus un ielejas.

DVF valdes vārdā Jāņu bērnu saimi sveica pr-dis L. Rumba, novēlot jautru līgošanu, kaut gan mūsu tautas kodols dzimtenē nevar vienoties šai tautas gara spēka apliecinājumā. Pēc apsveikuma sekoja kopīgi nodziedātā DV dziesma.

Tradicionālās vakara izdarības sākās ar Jāņu tēva un Jāņu mātes aplīgošanu, ko bija uzņēmies sūtnis ar kundzi. Dziesmās sūtnis ar mājas saimi atbildēja līgotājiem. Tad izdalīja alutiņu, bet Jāņu māte īstu laukos gatavotu Jāņu sieru.

Savus sniegumus raitā deju soli rādīja tautas deju kopas Pastarnieki un Līga. Deju kopas parādīja izcilu sniegumu soļu un atsevišķo deju izpratnes demonstrējumos, izbēgot no kokainības, sausuma un neizteiksmības.

Pats Visuvarenais bija svētījis saules augstāko kāpienu debess jumā, sūtot sausu un saulainu laiku, par prieku jauniem un veciem. Uz veselībām pacelts zarots alus kauss jo bieži derēja slāpju dzesināšanai. Bez bēdām varēja dejot zāļu laukumā, kam vien prieks bija kaulus izstaipīt pēc garām darba stundām fabrikas darbā. Deju laukuma vidū visu nakti deģa ugunskurs gaismai un drēgnuma atvairīšanai uz rīta pusi kā arī vecu vecai izdarībai pāri lekšanai. Mūzikas „izlasi" no vācu, franču, latviešu un angļu skaņu platēm sniedza E. Petrovs ar „technisko personālu" līdz nākošam ritam.

Svešumā nav rimis šis tautiskais gars ar visām tām teikšmām, kas nāk līdzi no nezināmiem laikiem. Jāņu vakara sirsnīgā sadraudzībā vienojās pāri 500 līgotāju ar vietējo pašvaldību pārstāvjiem, latviešu draugiem un labvēļiem. Savietis ar savieti, kaut tikās pirmo reizi, savus priekus un bēdas izteica kā brālim, jo apziņa, ka esam no vienas cilts un vienas tautas, nav trimdā zudusi šai gara spēka saimei, bet gan augusi. Līgo dziesmas un mūzika izskanēja pāri Velsai, tās ozolu birzīm un paparžu laukiem, bet nerims vēl ilgi atbalsojoties līgotāju sirdīs. Sirdis degtais Jāņuguns vēl kvēlos, un šķiet, dažam labam izplaukšais papardes zieds nebeigs ziedēt visu mūžu.

L. Cerinš.

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

ST. KATARINĒS

H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

DRAUDZĪBAS DIENU NORISE NIAGARĀ

(Pārnesums no 1. lpp.)

trimdā; vai Rainis bija izglītības ministrs, operas direktors vai sūtnis Maskavā, u.t.t.

Svētkus atklāja ar svētbridi, ko vadīja māc. J. Prauliņš, saistošos vārdos apcerot jaunatnes un draudzibu dienu nozīmīgumu.

Rīcības komitejas pr-sēdis R. Kolesņikovs, sveicinot viesus, izteica cerību, ka nākotnē varēs tikties draudzības dienās vēl biežāk, kad Niagarā uzcels tautas namu. Svētku runu teica Dr. V. Muižnieks, saistošā valodā apcerot mūsu uzdevumus trimdā un aicinot uz jaunatnes ciešāku sadarbību un aktivitāti.

Latviešiem brīvajā pasaulē ir jārada vieta, kur jaunatne un vecākā paaudze varētu doties stiprināties latviskās vērtībās. Sai vietai būtu jābūt kā vēsturiskam mūzejam, kur varētu skatīt mūsu tautas tērpus, gleznas u.t.t. Par šī iestādījuma radīšanu jau tuvākā nākotnē būtu jārūpējas jaunatnei, un kā latviskās kultūras svētnīcas vietu runātājs minēja Niagaru, kur pulcējas arī daudzi sveštautieši, kas arī varētu iepazities ar mūsu kultūras vērtībām. „Gars pārspēj zobenu", citēja Dr. V. Muižnieks, dedzīgi aicinot aktivizēt jūlija mēnesi ASV notiekošo apspiesto tautu nedēļu. Jāņem aktīva līdzdalība presē, radio, aktivizējami iesniegumi valsts vīriem u.t.t., lai atspēkotu komūnistu propagandas plūdus.

Sirsnīgus vēlējumus draudzības dienu dalībniekiem nesa Biruta Senkēviča, sakot uzmundrinošus vārdus jaunatnei, aicinot izturēt un ieņemt vietas, kad mūsu-spēki pagurs. A. Steinbachs nesa vēlējumus no jaunatnes apgāda Ceļinieks. Inta Adamoviča (Ņujorka), informēja par iecerēto devīto Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kongresu Ņujorkā, 30./31. decembrī. Viešņa dedzīgi aicināja jauniešus kuplā skaitā pulcēties uz kongresu un tā laikā notiekošiem sarīkojumiem.

Sekoja Lilijas Gleškes ansambļa Latviešu kāzu parašu uzvedums, kas guva lielu atsaucību. Kupli apmeklētā draudzības balle norisa sirsnīgā omulībā pie iecienītā deju orķestra „Heidelberg" mūzikas. Darbojās arī dažādu amatniecības stends A. Celmas un A. Pļavinskas vadībā, bet par boles stendu rūpējās E. Liepiņa, V. Ligere un V. Kolesņikova. Bagātīgai loterijai laimestus bija ziedojuši Benjamin Film laboratories, Calla, Crest, Lotus un Mildas puķu veikali, Kalupe Jewellery, Oskara Perro nekustamu īpašumu pārdošanas birojs, Švanebacha deju studija, Zigfrīds Pottery (visi no Toronto), M. Zitmaņa Atlantic Jewellery, G. Eikerts (Cannon Drugs), Andersona delikatešu veikals (visi no Hamiltonas), V. Vabale un E. Liepiņa no Niagaras. Izlozi vadīja K. Sisenis, un galveno laimestu, gleznot. V. Vabales dāvāto gleznu „Niagaras ūdenskristums" (laimīgo lozi velkot L. Gleškei no Detroitas), laimēja viesis no Toronto — O. Kļavenieks. Pārējie laimētāji bija N. Grinbergs (2 laimesti), A. Pļavinska, A. Gudfrida, Velta Līgotne (Detroita), Māra Skuja (Albānija N. Y.), V. Bārs (Montreāla), O. Enzeliņš (Toronto), J. Arājs, A. Barkane, Ev. Ileks (Londona) laimēja N. Švānebacha deju studijas veltī 5 deju stundas.

Izskanot pēdējiem mūzikas akordiem, vakara viesi devās mājup, un gandrīz katrā latviešu ģimenē bija ciemiņi, skaņēja čalas un latvisko dziesmu skaņas līdz rīta gaismai.

Svētdienas priekšpusdienā norisa vīriešu un sieviešu volejbola komandu priekšspēles. Vīriešu volejbolā, piedaloties Spartas, TLSK un YMCA's komandām, finālam kvalificējās TLSK (bez zaudējuma) un Sparta (1 zaudējums). Sieviešu volejbolā piedalījās tikai TLSK un Spartas komandas, kuŗām bija jāizcina H. Lapiņa dāvātais „Draudzības kauss". Uzņākošo lietus gāzu dēļ spēle palika nepabeigta, kā arī nevarēja notik vīriešu volejbola fināla spēle. Cik paredzams, finālspēles notiks kādā no tuvākām nedēļas nogalēm Sidrabenē.

O. K.

ABESĪNIJAS IEKARŅOTĀJA TRAĢISKAIS GALS

JAUNA VERSIJA PAR PATIESIEM MUSOLINI NĀVES APSTĀKĻIEM (9.)

Valerio pastāsta, ka izglābis arī duces dēlu Vitorio, par ko Musolini viņam sirsnīgi pateicās.

Par to, kas norisinājās Belmontes villas priekšā, ziņojumu sniedza nāves auto vaditājs Dženinaca.

Pa brauciena laiku viņš savā spoguli varējis redzēt, ka Musolini sēdējis, cieši apkampis Klaru Petacci. Musolini gan bijis bāls, bet Klaras sejā no bailēm nebijusi ne vēsts.

Tikko auto bija sasniedzis Belmontes villu, Valerio deva zīmi apstāties. Visi izkāpa. Bija iespaids, it kā Musolini tikai nule apjaustu, kas īstenībā notiek.

Valerio abus piestūma mūrim, runādams par pavēles izpildīšanu un nāves sodu.

Musolini stāvēja nekustēdamies, it kā nekā nesaprazdams. Bet Klara pēkšņi iekliedzās:

„Nē, tas neiet, to tačū jūs nevariet darīt!" Viņas seja bija pārvērsta, balss aizlūza, viņa drebēja. Valerio aizsmacis sauca:

„Prom, jeb es tevi arī nošaušu!"

Bet Klara šķita kļuvusi akla un kurla, un neatkāpās no Musolini.

Valerio pacēla mašīnpistoli, bet nepaspēja nospiest, jo Klara abām rokām sagrāba mašīnpistoles stobru, mēģinādama to izraut Valerio rokām.

Dženinaca redzēja, ka Valerio piere bija norasojusi. Viņš ķēra pēc pistoles un uzkliedza Moreti: „Ātri, atnes savu ieroci!"

Moreti pieskrēja un pastiepa viņam savu patšauteni. Šīni acumirkli Musolini pamodās kā no transa. Abām rokām atraudams sava pelēkzaļā mēteļa atlokus, viņš mierīgi teica:

„Šauj te, krūtīs."

Viņa balss skanēja skaidra un noteikta. Klara nostājās pa kreisi, pa daļai aizsegdama Musolini.

Valerio iedarbināja patšauteni. Salve šķita nebeidzama. Klara pakrita pirmā ar dobju troksni, tūlīt sabruka arī Musolini. Tomēr viņš vēl elpoja. Valerio izrāva revolveru un, rūpīgi mērķēdams sirdī, izšāva. Tad bija klusums.

Pulkveds dažas sekundes aplūkoja mirušo:

„Šī viņa sejas izteiksme man vislabāk patīk . . . "

Nāves soda izpildītāji vēl brīdi kavējās. Nevienam tomēr neienāk prātā pārbaudīt, vai mirušo drēbēs neslēpjas dokumenti jeb vērtslietas. Pēkšņa, spēja lietus gāze viņus saslapina līdz pēdējai vilei, aizskalodama arī asinis. Nu Valerio sāk steigties, un divdesmit minūtes pēc četriem auto drāžas uz Dongo. Tur nonācis, viņš satiek Pedro, kam paziņo, ka taisnais lēmums izpildīts. Pārējos viņi abi ar Pedro nolikvidēšot. Pedro atsakās no šī „goda". Valerio dusmu lēkmē pavēl viņam būt klāt pie soda izpildīšanas.

Trīs minūšu laikā visus notiesātos izved Dongo ielās uz ostas pusi, kur viņus apstādina pie zemā mūŗa. Paters Akursio viņiem teic pēdējos lūgšanas vārdus; nav atlicis laika, lai izdalītu Svēto Sakramentu. Jau atskan patšauteņu klaboņa. Gaŗā rinda sajogās, daži krīt, atskan sauciens: „Viva, Italia!" — drīz visi gul, sakrituši kā kuŗais. Partizāni ar šautenēm nostaigā rindu, nogalinādami tos, kas vēl izrāda dzīvības pazīmes.

Kā pēdējo atved Klaras Petacci brāli, Marcello. Izmisumā viņš vairākkārtīgi mēģina bēgt, tomēr šauteņu lodes viņu sasniedz.

Valerio dod rīkojumu līkus ievistīt palagos un iekraut mēbeļu transporta ratos. Viņiem vēlāk pievieno arī Musolini un Klaras Petacci mirstīgās atliekas.

Pulkveža Valerio auto un tam sekojošie mēbeļu transporta rati ar kādreizējo vēstures taisītāju nemirstīgām atliekām dodas uz apbedīšanas vietu. Milānā nonācis, Valerio zvana uz pulka štābu un ziņo, ka uzdevums izpildīts saskaņā ar pavēli.

Pēc vairākām kļūmēm un pārpratumiem ar Milānas partizāniem, Valerio ar savu transportu plkst. 3 naktī dodas tālāk uz Piazza Loreto. Tur viņš pietur pie kādas benzīna pildītavas un liek izkraut līkus. Šīs vietas izvēle nav nejaušība. 1944. g. 14. augustā šai pašā vietā bija sakrauti 15 antifašistu līki, kā atmaksa par 2 partizānu nogalinātiem vāciešiem. Kopš tā laika Milānas Piazza Loreto kļuva par simbolu tautas uztverē.

Toreiz Musolini arī bija protestējis pret mežonīgo izrēķināšanos. Tagad viņš pats gulēja sastindzis uz ejļainā betona.

Atstājis savu „kravu", pulkvedis Valerio dodas pie ģenerāļa Kadornas.

☆

Ap pl. 8 rītā uz Piazza Loreto parādās pirmie ziņkārīgie. Vēsts par notikušo ātri izplatās un jaunu pūlis pieaug. Nogurušie partizāni, kas atstāti par sargiem, tos pieklājīgi atvaira, bet drīz viņu skaits kļūst par mazu, lai pieaugošo pūli savalditu.

Atskan šāvieni — viens, divi . . . pieci. Sievietes balss spalgi sauc: „Tas par maniem pieciem kritušiem dēliem!" Dēlu māte bija raidījusi piecus šāvienus uz mirušo duci. Tas bija signāls. Acumirkli pūlis iegaudojas un sajogās. No visām pusēm lido burkāni, puķu kāposti un krīt pār mirušajiem. Viņus apspļauda, apmētā akmeņiem, nolād. Pūlis uzvedas riebīgi. Partizāni nespēj mirušos aizsargāt. Musolini, Klaru Petacci un vēl piecus līkus pakar aiz kājām pie benzīna pildītavas jumta. Pie katra pieliek sarkanu kartonu, uz kuŗa lasāms tā vārds.

Beidzot ierodas partizānu grupa, kas dara galu drausmīgajai spēlei un izklīdina pūli. Līkus aizved uz morgu, kur prof. Katabeni izdara obdukciju. Musolini ķermeni atrod 18 ložu pēdas. Pēc tam mirušos ieliek vienkāršos koka šķirstos un steidzīgi aizved.

1957. g. 31. augustā Musolini mirstīgās atliekas izdeva piederīgiem. Viņu apbedīja dzimtās vietas Predapio kapsētā.

Ir daudz ītāļu, kas nožēlo, ka pasaulei palikusi aiztaupīta Musolini tiesāšanas prāva, kas, pēc viņu domām, būtu galīgi iznīcinājusi mītu par Musolini kā tēvijas varoni.

Tai vietā šis mīts vēl dzīvs joprojām — Musolini: lielais vientuļnieks, pēdējais romietis, kas mira mocekļa nāvē.

Patiesībā Musolini bija vājš cilvēks, kas palaida garām visas izdevības parādīties patiesā lielumā.

(Beigas)

Kanadas ģenerālgubernātora dzīvesbiedre Mrs. George Vanier redzama ar jaunu aprikozu krāsas rozi, kas nosaukta viņas vārdā, lai godinātu tās labdarības darbu Francijā, kur ģenerālmajors bija Kanadas vēstnieks. CP telefoto.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

9. jūlijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā jaunatnes iesvētes dievkalpojums. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

16. jūlijā, plkst. 10 svētbridis Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

16. jūlijā, plkst. 2,30 p.p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonas latviešu ev. - lut. draudzē 9. jūlijā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

9. jūlijā, pl. 1,30 p.p. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

Jaunatnes iesvētīšana un dievgalds 23. jūlijā, pl. 1,30 p.p.; mācītāji: Arnolds Lūsis no Toronto un Jānis Prauliņš, dziesmu lapiņas.

HAMILTONĀ

Hamiltonā, latv. ev.-lut. Kristus draudzē, 18 Victora Ave. S.,

Svētdien, š. g. 9. jūlijā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums. Māc. E. Pavasars.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 9. jūlijā, dievk. plkst. 7.00 vak., tāpat 16. un 23. jūlijā.

Montreālas St. Paula Ev.-lut. baznīcā māc. Viestura Šēfera dievkalpojumi notiks:

15. jūlijā, plkst. 7 vak. svētvakara dievk. Montreālā, Presbiteriaņu baznīcā (Hutchison un Viateur ielu stūrī).

23. jūlijā, plkst. 11 no rīta, Tērvetē.

Niagara Falls, (Ont.) latv. ev.-lut. draudzei, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., š. g. 6. augustā, pl. 2 p.p., dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas atundas katru nedēļu. **JA 9-1097.**

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 —Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.